

paarsz

EDITIE 4

RAPID SOFTWARE TESTING
GEEN METHODE MAAR EEN MINDSET

*Bartosz gaat voor
CO2 neutraal!*

KRITISCH DENKEN
EEN ONMISBARE TESTVAARDIGHEID

**EEN KIJKJE ACHTER DE SCHERMEN
BIJ HOLLAND CASINO**

HET TECHNISCH GILDE
SHARE, LEARN & IMPROVE

IMPROVE YOUR BEST!

ONZE KENNIS DELEN WIJ GRAAG MET IEDEREEN DIE NET ALS WIJ LIEFDE HEBBEN VOOR HET VAK SOFTWARE TESTEN. ZODAT WE SAMEN KUNNEN BLIJVEN VERBETEREN BINNEN ONS MOOIE VAKGEBIED. KENNISDELEN DOEN WE VIA ONZE BLOG, ONZE KENNISEVENTS EN OOK - VOOR DE VIERDE KEER - VIA PAARSZ: ONS EIGEN MAGAZINE VOL VAKINHOUDELIJKE ARTIKELLEN GESCHREVEN DOOR ONZE TALENTVOLLE COLLEGA'S. PAARSZ IS GENOEMD NAAR ONZE HUISSTIJKLEUR EN GEMAAKT VOLGENS ONS PRINCIPE: IMPROVE YOUR BEST!

Voorwoord

NAAST KENNISDELEN WILLEN WE MET PAARSZ OOK LATEN ZIEN HOE BARTOSZ ALS BEDRIJF IS. HIERVOOR NEMEN WE JULLIE MEE IN ONZE WERELD, DOOR ERVARINGEN EN GEBEURTENISSEN TE DELEN. WE VERTELLEN JE GRAAG MEER OVER WIE WE ZIJN, WAT WE DOEN EN VOORAL OOK HOE WE DIT DOEN. WIJ ZIJN IMMERS NIET ALLEEN EEN ORGANISATIE DIE ERG GOED IS IN SOFTWARE TESTEN, MAAR OOK EEN ORGANISATIE VAN MENSEN DIE PLEZIER HEBBEN IN HUN WERK, DIE CONTINU INVESTEREN IN HUN PERSOONLIJKE ONTWIKKELING, SAMEN MOOIE HERINNERINGEN OPBOUWEN EN DIE MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD ONDERNEMEN BELANGRIJK VINDEN.

Het thema van deze Paarsz is **duurzame dienstverlening**. Sinds de oprichting in 2007 een belangrijke pijler binnen onze bedrijfsvoering en momenteel belangrijker dan ooit. Duurzaam ondernemen is niet iets wat je 'zomaar' doet, het is onderdeel van een integrale visie binnen onze organisatie. Het zit daarmee in ons DNA en vormt de basis van wie we zijn.

Die duurzaamheid is allereerst terug te vinden in de dienstverlening richting onze opdrachtgevers. Waarbij we altijd streven naar kwaliteit en lange-termijnrelaties. Hierover lees je meer in de verschillende 'Mijn klant & ik' artikelen. Daarnaast besteden we bovengemiddeld veel aandacht aan het creëren van duurzame arbeidsomstandigheden voor onze medewerkers. Denk daarbij niet alleen aan het faciliteren van een goede thuiswerksituatie en het creëren van een duurzame leercultuur (paginaina 80 en 14, 40 en 58). Maar ook aan het aanbieden van een uitgebreide zorgverzekering, pensioenregeling en zelfs het beschikbaar stellen van sportkleding. In de eerste eeuw na Christus schreef de Romeinse dichter Juvenalis immers al: "Een gezonde geest in een gezond lichaam."

Duurzaam ondernemen zit 'm natuurlijk ook in het reduceren van onze impact op het milieu. Dit doen we door te investeren in een duurzamer wagenpark van elektrische auto's, het verminderen van onze afgelegde kilometers, door het openen van een tweede vestiging (paginaina 6) en het organiseren van de CO2 challenge (paginaina 34). Maatschappelijke betrokkenheid geven we tenslotte concrete invulling door het jaarlijks ondersteunen van goede doelen. Dit doen we niet alleen door een financiële bijdrage te leveren, maar ook door dit te koppelen aan een fysieke bijdrage of inspanning. In deze Paarsz vertellen we je daarom meer over het aanplanten van ons eigen Bartosz Bosz (paginaina 36).

Duurzaam ondernemerschap draait verder om het steeds kunnen aanpassen aan de veranderende maatschappij en omstandigheden en het op zoek zijn naar manieren om onze organisatie te verbeteren. De coronacrisis is daar een mooi voorbeeld van (paginaina 70).

Ik ben wederom trots op de vierde editie van Paarsz. Met dit magazine hoop ik jou niet alleen te informeren, maar ook een stukje inspiratie mee te geven. Veel leesplezier!

Vincent Verhelst
Directeur Bartosz ICT

[Vincent Verhelst]

Directeur Bartosz ICT

18

CONTRACT-BASED TESTEN

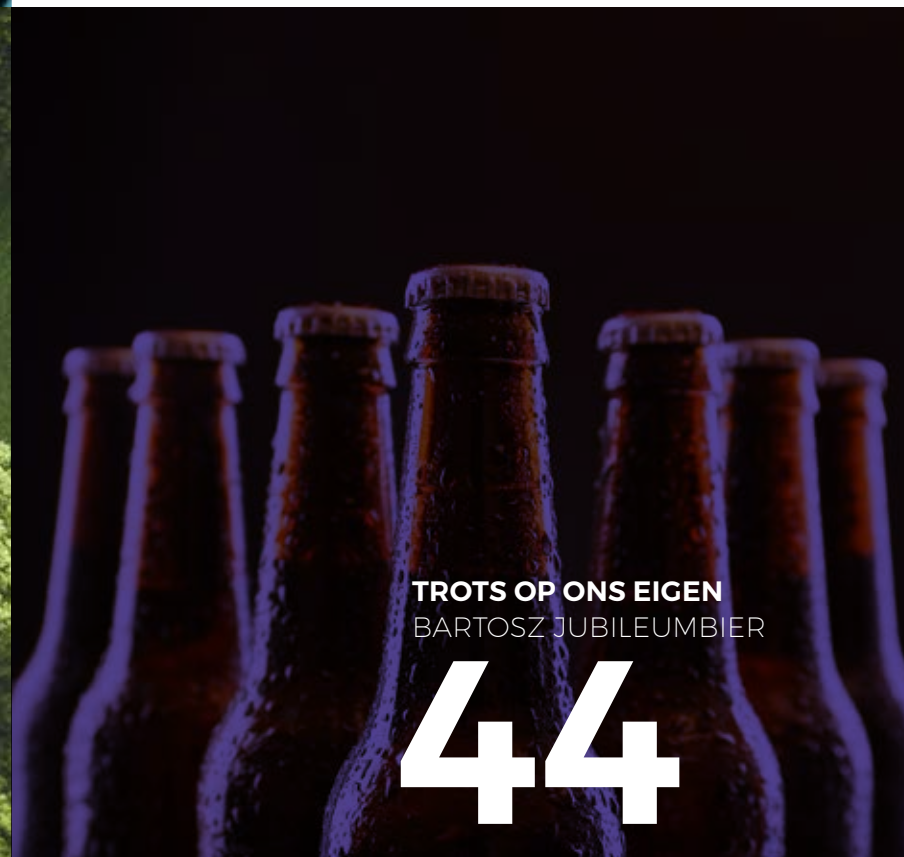
VERBETER JE
RETROSPECTIVE

26

BARTOSZ GAAT VOOR
CO2 NEUTRAAL

34

TROTS OP ONS EIGEN
BARTOSZ JUBILEUMBIER

44

LIBERATING
STRUCTURES

4 bartosz

EEN KIKJE ACHTER DE (BEELD)SCHERMEN
BIJ HOLLAND CASINO

86

Inhoud

PAARSZ EDITIE 4

- 6 **HNK DEN HAAG**
- 10 RAPID SOFTWARE TESTING
- 14 **BARTOSZ LABSZ**
- 16 HEB JE EVEN? DIT IS ASHWIN!
- 18 **CONTRACT-BASED TESTEN**
- 24 MIJN KLANT & IK - ABN AMRO
- 26 **VERBETER JE RETROSPECTIVE**
- 30 DELIVERY PIPELINES
- 34 **BARTOSZ GAAT VOOR CO2 NEUTRAAL**
- 38 HEB JE EVEN? DIT IS CHARISSA!
- 39 **HEB JE EVEN? DIT IS BART!**
- 40 HOE VERGAREN SOFTWARE TESTERS VAKKENNIS?
- 42 **MIJN KLANT & IK - ALPHABET**
- 44 TROTSZ OP ONS EIGEN BARTOSZ JUBILEUMBIER
- 48 **KRITISCH DENKEN**
- 52 WORK HARD, PLAY HARD
- 54 **QUALITY INFECTED TEAMS IN DE PRAKTIJK**
- 58 SHARE, LEARN & IMPROVE
- 62 **MIJN KLANT & IK - DE GOUDSE**
- 64 6 TIPS VOOR AUTONOOM TESTEN
- 68 **HEB JE EVEN? DIT IS STEPHAN!**
- 70 PERSOONLIJK CONTACT IN HET CORONATIJDPERK
- 72 **LIBERATING STRUCTURES**
- 76 HEB JE EVEN? DIT IS DAVID!
- 76 **HEB JE EVEN? DIT IS ANNEJAN!**
- 78 MIJN KLANT & IK - NEDERLANDSE LOTERIJ
- 80 **6 TIPS VOOR THUISWERKENDE SCRUM TEAMS**
- 84 HEB JE EVEN? DIT IS STEFAN!
- 84 **HEB JE EVEN? DIT IS VILAS!**
- 86 EEN KIKJE ACHTER DE (BEELD)SCHERMEN
BIJ HOLLAND CASINO
- 90 **AGILE TEST ENGINEER TRAINEESHIP**
- 99 COLOFON

HNK DEN HAAG

ONZE TWEEDE VESTIGING

Maarten Piepers

**HET IS JULLIE VAST NIET ONTGAAN:
BARTOSZ HEEFT EEN TWEEDE
VESTIGING GEOPEND IN DEN HAAG!**

NAAST EEN KANTOORPAND IN
VEENENDAAL HEBBEN WE OOK EEN
PRACHTIGE WERKPLEK IN DEN HAAG.

MAARTEN PIEPERS

WERKT ALS MANAGER BIJ BARTOSZ, EEN VAN DE GEZICHTEN VAN DE VESTIGING DEN HAAG.

IS ENTHOUSIAST, POSITIEF, ENERGIEK EN SOMS WAT CHAOTISCH. VINDT HET BELANGRIJK OM SAMEN GAVE DINGEN TE CREËREN EN PLEZIER TE HEBBEN. GENIET VAN VAKMANSCHAP EN ZOEKT DAT ASPECT BINNEN HET TESTVAK. DEELT IN ZIJN VRIJE TIJD MET ZOON THIJS DE INTERESSE IN TECHNIEK EN GADGETS. IS DUS EIGENLIJK EEN BEETJE EEN NERD. GAAT GRAAG MET ZIJN VROUW PATRICIA UITETEN EN ONTPANT DOOR EEN RONDJE HARDLOPEN OF VOGELS SPOTTEN IN EN ROND ZIJN WOONPLAATS ALPHEN AAN DEN RIJN.

BARTOSZIAN
SINDS
2014

WAAROM IS ER GEKOZEN VOOR DE LOCATIE DEN HAAG? HOE IS DE ZOEKTOCHT DESTIJD NAAR EEN GESCHIKT KANTOORPAND VERLOPEN? EN WELKE KEUZES ZIJN GEMAAKT VOOR DE INRICHTING? IN DIT ARTIKEL VERTELLEN WE JE HOE ONZE TWEEDE 'HOMEBASE' TOT STAND IS GEKOMEN. VAN IDEE, NAAR ONTWERP, TOT REALISATIE.

WONEN EN WERKEN IN DE REGIO

Een tweede vestiging openen, dat doe je niet zomaar. Daar hebben we goed over nagedacht. Net als over de locatie. Want de voornaamste reden om een tweede kantoor te openen in de regio Den Haag is dat maar liefst 40% van onze medewerkers in de provincie Zuid-Holland woont. Daarnaast hebben we steeds meer klanten - en dus werk - in deze regio. Wonen én werken in dezelfde regio is niet alleen wat we ambiëren, maar wat we ook echt mogelijk maken voor Bartoszians. Met deze tweede vestiging hebben we een ontmoetingsplek gecreëerd voor software testers in de regio. Er is in Den Haag een volwaardig tweede kantoor gerealiseerd, met alle faciliteiten die daarbij horen.

“ONZE RUIM 500M²-
TELLENDE VLOER
OP DE TWEEDE
VERDIEPING IS
RUIM, LICHT EN VAN
ALLE GEMAKKEN
VOORZIEN.”

HNK: LIEFDE OP HET EERSTE GEZICHT

De locatie was snel bepaald. Maar dan: waar moet het kantoorpand aan voldoen? Bij de keuze voor Het Nieuwe Kantoor (HNK) op de Oude Middenweg hebben we allereerst rekening gehouden met de bereikbaarheid. HNK ligt direct aan de A4 en heeft een tramhalte en metrostation Den Haag Forepark op steenworpafstand. Bovendien is er ruim voldoende parkeergelegenheid. In onze zoektocht hebben we verder gelet op sfeer en uitstraling: een uitnodigend pand waar je je meteen thuis voelt. En dat is gelukt met HNK! Het is een nieuw, modern kantoorverzamelgebouw en de uitstraling is top. Een ontmoetingsplek voor meerdere organisaties, een prettige omgeving waar je graag komt. Op de begane grond is een mooie receptie en een leuke koffiebar waar je ook een broodje of salade kunt eten. Verder zijn er op de begane grond verschillende zitjes gecreëerd voor algemeen gebruik. Hier kun je met je laptop werken, een overleg plannen of een sollicitatiegesprek voeren. Ook zijn er mooie trainingsruimtes waar je als huurder gebruik van kunt maken.

ÉÉN BARTOSZ: TWEE VESTIGINGEN

Samen met Christel van Eck van OTTENVANECK Architecten & Vormgevers en een aannemer zijn we aan de slag gegaan om de vertrouwde 'look-and-feel' van Bartosz in Veenendaal óók in Den Haag te realiseren. Met succes! Inmiddels is het een Bartosz-eigen plek waar iedereen zich thuis voelt. We hebben een volwaardig Bartosz kantoor gerealiseerd waar - net als in Veenendaal - trainingen, meetings en klantevents worden georganiseerd. We zijn één Bartosz; met twee vestigingen.

“WE ZIJN MET Z'N ALLEN ÉÉN CLUB, MAAR WEL MET TWEE LOCATIES WAARDOOR KLANTEN EN MEDEWERKERS BARTOSZ MEER IN DE REGIO KUNNEN ONTMOETEN.”

FEESTELIJKE OPENING

Vlak na de oplevering hebben we samen met ruim 300 Bartosz vrienden onze tweede locatie feestelijk geopend met een gezellige borrel. Vol trots hebben we onze 'vloer' laten zien aan (oud) collega's, relaties, vrienden en familie. Ook voor de kinderen was dit een leuke dag, met diverse activiteiten zoals schminken, glittertattoos laten zetten én penalty schieten. Aansluitend zijn we samen naar de voetbalwedstrijd ADO - AZ geweest in het naastgelegen Cars Jeans Stadion. De dag hebben we afgesloten met friet & snacks bij HNK.

5 VRAGEN AAN ONZE ARCHITECT CHRISTEL VAN ECK

(OTTENVANECK ARCHITECTEN & VORMGEEVERS)

1.

WAT ZIJN DE BELANGRIJKSTE UITGANGSPUNTEN?

Bartosz is een bedrijf waar mensen werken met een vriendelijke en open uitstraling. Allemaal zeer toegankelijk en transparant. Voor mij was dat direct hetgeen Bartosz kenmerkt. En daarom besloot ik dat die openheid, toegankelijkheid en transparantie het uitgangspunt vormden voor het ontwerp. In combinatie met de begrippen 'Licht, Lucht, Ruimte, Kleur, Vorm & Functie' die een duidelijke leidraad vormen in al ons werk.

2.

HOE KOMT DE HUISSTIJL VAN BARTOSZ TERUG IN HET ONTWERP?

In jullie huisstijl springt met name de kleur paars heel duidelijk naar voren. Een opvallende en belangrijke kleur. Het streven is om met zo min mogelijk 'poespas' een maximaal effect te bereiken. Er is over het algemeen gekozen voor lichte en natuurlijke tinten. Het fotobehang met jullie zelfgemaakte foto in New York en de wand met de foto's van alle medewerkers, maken de ruimte persoonlijk en 'des Bartosz'.

3.

HOE VOND JE DE SAMENWERKING MET BARTOSZ?

Heel prettig. Ik voelde mij meteen welkom en op mijn gemak. OTTENVANECK Architecten & Vormgevers is een klein bureau en we vinden het fijn om direct betrokken te worden. Dat was in de samenwerking met Bartosz absoluut het geval. Of het nou weekend was of vakantie, 24/7 waren we samen bezig om er iets moois van te maken.

4.

WAT VIND JE VAN HET EINDRESULTAAT?

Ik vind het zeer goed gelukt. Hetgeen we voor ogen hadden, is daadwerkelijk gerealiseerd. Wanneer we het 3D ontwerp er nu naast leggen, komt 90% overeen. De sfeer is goed, de indeling, het kleurgebruik en ook met de akoestiek ben ik blij. De vele planten maken de ruimte af. Helemaal top wat mij betreft.

5.

WAT IS HET MEEST BIJZONDER?

Voor mij is dat de keuze om extra pilaren toe te voegen aan de ruimte. Er stonden al een aantal pilaren en deze leken in eerste instantie misschien vervelend en 'in de weg te staan'. Maar uiteindelijk - juist met de toevoeging van een aantal extra pilaren - geven ze de ruimte structuur en karakter. De pilaren vormen de basis en zorgen voor de identiteit van de ruimte. Een redelijk eenvoudige ingreep die zeer bepalend is voor de sfeer.

RAPID SOFTWARE TESTING GEEN METHODE MAAR EEN MINDSET

Jochem Schenk

“TESTPLANNEN EN
TESTRAPPORTAGES
SCHRIJVEN DIE IN DE
BUREAULADE BELANDEN
EN WAAR NIEMAND IETS
MEE DOET: ZONDE!”

BIJ BARTOSZ HEB IK DE TRAINING RAPID SOFTWARE TESTING (RST) GEVOLGD. OM MAAR METEEN MET DE DEUR IN HUIS TE VALLEN: WAT MIJ BETREFT DE MEEST ZINVOLLE TRAINING DIE JE ALS TESTER KUNT VOLGEN! RST GAAT OVER HET VERWIJDEREN VAN 'WASTE' IN JE TESTPROCES, ZODAT JE ZOVEEL MOGELIJK TIJD OVERHOUDT OM DAADWERKELIJK TE TESTEN. HET IS NIET ZOZEER EEN THEORIE OF VAST OMLIJNDE METHODE. HET IS EEN MANIER VAN WERKEN: EEN MINDSET. IN DIT ARTIKEL VERTEL IK WAT RST PRECIES IS EN IK GEEF EEN AANTAL CONCRETE VOORBEELDEN OM RST TOE TE PASSEN IN JE WERK.

WASTE IN JE TESTPROCES

RST helpt om producten te testen op ieder moment, onder welke omstandigheden dan ook. Bovendien gaat RST over het verwijderen van verspilling in je testproces. Bij verspilling moet je denken aan onnodige testplannen en testrapportages die je als tester schrijft. Dat wil niet zeggen dat je dit niet meer moet doen. Maar als je het doet, doe het dan op een manier die waarde toevoegt aan het proces. Een opdrachtgever verwacht van jou als tester vooral informatie. Informatie over het product en de kwaliteit hiervan. Veel opdrachtgevers zijn gewend dat dit gebeurt op basis van ISTQB en/of TMap. Maar in de praktijk belanden de diverse documenten die hieruit voortkomen uiteindelijk in de bureaulade en niemand die er iets mee doet. Zonde! Is het daadwerkelijk nodig om deze uitvoerige en verplichte plannen en rapportages te schrijven? Tijdens de training hebben we geleerd dat je dit vooral doet om jezelf in te dekken of om de opdrachtgever een plezier te doen. Wanneer je besluit dit niet meer te doen, dan houd je tijd over voor wat er werkelijk toe doet: testen. RST biedt een alternatief voor dit bureaucratische proces, waardoor je een veel praktischere en efficiëntere invulling geeft aan je testwerkzaamheden.

EEN PRAKTISCHE MINDSET

RST is geen theorie of vast omlijnde methode. Het is een mindset die je ondergaat. Je leert een bepaalde denkwijze eigen te maken en direct toe te passen in je werk. Tijdens de training worden verschillende heuristieken aangereikt die je hierbij kunt gebruiken. Het is lastig om uit te leggen wat RST precies omvat. Wanneer je meer wilt weten over bijvoorbeeld ISTQB of TMap, dan staat het internet vol met theoretische kaders en uitgebreide werkwijzen die je direct kunt toepassen. Bij RST ligt dat anders. Er is geen concreet stappenplan waarin verteld wordt hoe je te werk moet gaan. Dat maakt het voor sommige testers misschien wat te abstract. Je leert met een bepaalde bril naar je werkzaamheden te kijken. Waarbij je jezelf telkens afvraagt: waarom doe ik dit? Is het wel echt nuttig? RST maakt gebruik van impliciete kennis en vaardigheden waar in principe iedere tester over beschikt. Dat maakt ook dat RST heel toepasbaar is en je er ook echt wat mee kunt. Ikzelf paste verschillende onderdelen van RST onbewust al toe, maar nu ik de training heb gevolgd, valt het pas op z'n plek.

CONCRETE VOORBEELDEN OM RST TOE TE PASSEN IN JE WERK

1. VERHOGEN TESTBAARHEID

Tijdens de training heb ik geleerd hoe ik bij mijn klant de discussie aan kan gaan over de testbaarheid van het systeem. De opdrachtgever verwacht dat jij het systeem gaat testen, want je bent tenslotte een tester. Dus wanneer de testbaarheid slecht is - bijvoorbeeld door beperkte requirements of ontbrekende acceptatiecriteria - gaan de meeste testers toch aan de slag. Misschien wel uit angst voor de gedachte dat je geen goede tester bent? Bij RST is het juist de bedoeling om die slechte testbaarheid dan te bespreken en vooral de gevolgen voor de opdrachtgever hierbij duidelijk te maken. Je zegt dan bijvoorbeeld: "wanneer jij niet concreet wilt maken wat je verwacht van onderdeel X, maar je verwacht wel van mij dat ik het ga testen, dan kan het betekenen dat ik met informatie kom die je niet van belang vindt. Is dat oké?" In plaats van dat je zonder commentaar aan de slag gaat met hetgeen je voorgeschoteld krijgt, geef je vooraf aan dat je door geen of beperkte requirements niet kunt leveren wat de opdrachtgever van je verwacht. RST zegt overigens niet dat je de test niet moet gaan uitvoeren wanneer de testbaarheid niet goed is, maar wel dat je duidelijk formuleert wat daar de gevolgen van zijn.

2. BENOEMEN VAN DE WAARDE VAN JE TEST

Ook dit klinkt eenvoudig! Maar het is best lastig om van je eigen testen te zeggen dat ze niet zo van toegevoegde waarde zijn. Hoewel je daar juist de organisatie mee helpt. Wanneer je een systeem moeilijk kunt testen - omdat je bijvoorbeeld niet over goede testdata beschikt - dan maakt dat je test veel minder waard. Bij RST is het belangrijk om dit te communiceren en meer inzicht te geven in de kwaliteit en waarde van je testen. In plaats van dat je zegt: "ik heb het allemaal getest en het is goed", licht je bijvoorbeeld toe wat belangrijke functionaliteiten zijn en wat minder belangrijke functionaliteiten zijn die je daarom ook minder goed getest hebt. Vertel wat je hebt kunnen testen en wat dat waard is. RST gaat om kritisch zijn en assertiviteit tonen! Durf het gesprek aan te gaan en je kwetsbaar op te stellen. Wees open en transparant en durf je onwetendheid bloot te geven.

JOCHEM SCHENK

HEEFT TIJDENS EEN OPEN SOLLICITATIE VOOR HET TESTVAK GEKOZEN, IS ER NU NIET MEER UIT WEG TE SLAAN.

VINDT HET INTERESSANT OM NAAST HET TESTEN BEZIG TE ZIJN MET TESTAUTOMATISERING EN AGILE. KRIJGT ENERGIE VAN UITDAGENDE PROJECTEN. WOONT SAMEN MET ZIJN VRIENDIN EN DOCHTER IN SASSENHEIM. IS REGELMATIG IN DE SPORTSCHOOL TE VINDEN VOOR DE NODIGE BEWEGING. VERSLINDT DOCUMENTAIRES EN ONTSPANT DOOR HET KIJKEN NAAR VOETBAL/FI OF DOOR TE GAMEN OP ZIJN PS4.

BARTOSZIAN
SINDS
2018

“IN PLAATS VAN
ZEGGEN DAT DE
SOFTWARE ‘GOED’
IS, VOORZIE IK DE
PRODUCT OWNER
NU ‘SLECHTS’ VAN
INFORMATIE OVER
HET PRODUCT.”

INFORMERENDE ROL

Door de training RST neem ik binnen mijn opdracht nu geen standpunt meer in over de kwaliteit van de software. En dat is soms best lastig. Het team verwacht namelijk van jou als tester dat je kunt aangeven of de software 'goed' is en of er dus 'geen' bugs meer inzitten. Maar in plaats van deze conclusies te trekken, voorzie ik de product owner nu 'slechts' van informatie over het product. Hierdoor is het mij gelukt om de Product Risk Knowledge Gap te verkleinen voor mijn opdrachtgever. Een concreet voorbeeld hiervan is dat ik binnen mijn opdracht samen met de consultant van de leverancier en de product owner heb bepaald welke informatie over het systeem we nodig hebben en we dit vervolgens hebben aangevuld door middel van testen.

ZELF AAN DE SLAG MET RST

RST omvat veel meer dan de voorbeelden die ik in dit artikel noem. Desondanks hoop ik je hiermee te inspireren om zelf aan de slag te gaan met RST. Houd wel in je achterhoofd dat opdrachtgevers deze 'nieuwe' manier van werken niet zomaar zullen accepteren. Het is belangrijk om de klant hierin zorgvuldig mee te nemen. Dat betekent: heel goed uitleggen waarom je iets op een andere manier doet en waarom je iets 'waste' vindt en dus liever niet meer doet. Zomaar stoppen met het schrijven van een testrapport levert waarschijnlijk weerstand op. Om te beginnen kun je bijvoorbeeld al wel in je testrapport stoppen met het benoemen dat een systeem 'goed' is. In plaats daarvan schrijf je een rapport met behulp van een risicoanalyse en benoem je hoe groot de kans is dat het fout gaat.

Heb je hier vragen over? Of wil je meer weten over RST in het algemeen? Aarzel niet om contact met mij op te nemen.

BARTOSZ LABSZ

HET KLOPPENDE HART VAN ONZE INNOVATIES

“WE INVENTARISEREN EERST WAT EEN IDEE ONS KAN OPLEVEREN EN WAT DE INVESTERING IS DIE WE DAARVOOR MOETEN DOEN.”

WIE ONS DE AFGELOPEN JAREN HEEFT GEVOLGD, HEEFT VAST WEL EENS GEHOORD VAN BARTOSZ LABSZ. BARTOSZ LABSZ IS HET KLOPPENDE HART VAN ONZE INNOVATIES. EEN PLEK WAAR BARTOSZIANEN BIJ ELKAAR KOMEN OMDAT ZE EEN GEDEELDE AMBITIE HEBBEN: HET MEEST INNOVATIEVE TESTBEDRIJF VAN NEDERLAND ZIJN. MEER WETEN OVER BARTOSZ LABSZ? LEES SNEL VERDER!

EEN PLEK VOOR AL JE INNOVATIEVE IDEEËN
Bij Bartosz kun je met je eigen ideeën bijna alle kanten op. Borrelt er een idee in je op waar we wellicht wat mee kunnen? Dan schrijf je je idee op het Bartosz Labsz-bord. Dit bord is in feite een backlog van alle creatieve, innovatieve en out-of-the-box ideeën binnen Bartosz. Een keer per maand vindt er – online of offline – een Bartosz Labsz-sessie plaats. Tijdens zo'n sessie worden een aantal lopende initiatieven uitgewerkt. Je kunt hier als Bartoszian bij aansluiten om je ideeën te delen en samen met collega's een onderwerp verder uit te diepen.

VAN IDEE NAAR EXPERIMENT OF EXPLORATION TRACK
Door goed na te denken over wat je met het idee wilt en wat we er mogelijk mee kunnen bereiken, verander je het idee in een experiment. Het kan zijn dat het experiment eigenlijk te groot is voor Bartosz Labsz omdat er veel meer in je aanvankelijke idee zit dan je dacht. Dan kun je er samen met collega's die willen aanhaken een Exploration Track van maken. Ook kan het zijn dat je een product ontwikkelt op basis van je experiment. Op die manier ontstonden al verschillende trainingen, workshops en onze Cool Wall.

WAT ZOU HET TOCH GAAF ZIJN ALS...
Bartosz Labsz brengt ons waar onze energie ons leidt. We werken namelijk aan alles wat volgt op de zin "Wat zou het toch gaaf zijn als...". Bijvoorbeeld: "Wat zou het toch gaaf zijn als we onze sollicitaties op een transparante, meer agile manier kunnen insteken." Check.

Maar, niet alle ideeën halen de eindstreep. We inventariseren eerst wat een idee ons kan opleveren en wat de investering is die we daarvoor moeten doen. Wanneer dat gunstig is, zetten we het idee om in een experiment. Dat leidt vaak tot iets dat we ook daadwerkelijk gaan gebruiken. Maar soms ook niet. En dat is ook prima. Ontdekken wat niet werkt hoort namelijk ook bij innoveren.

BARTOSZ LABSZ INITIATIEVEN
Wist je dat onze Quality Infected Teams-benadering (paginain 54) ooit het levenslicht binnen Bartosz Labsz zag? Ook onze Improve Your Best-boekjes (paginain 26) zijn een Bartosz Labsz initiatief. En wat dacht je van het Technisch Gilde (paginain 58) en ons agile sollicitatieproces? Allemaal het resultaat van Bartosz Labsz. Dit geldt overigens ook voor de totstandkoming van onze creatieve ruimte op kantoor in Veenendaal, de training Advanced Robot Framework en het onderzoek naar 'Testen in een low-code omgeving'.

BEHOEFTE VANUIT DE MARKT
Het mooie aan Bartosz Labsz is dat we Bartosz als organisatie zo samen verder helpen. Bovendien is het enorm leuk om samen na te denken over innovaties binnen het vakgebied. Iedereen ziet elkaar niet dagelijks vanwege verschillende opdrachtgevers en Bartosz Labsz is een manier om toch de onderlinge binding te behouden. Het aantal ideeën dat ontstaat blijft maar groeien en groeien. Als we een experiment afronden, kunnen we dus meteen door met het volgende idee. Heel fijn, want we merken bij klanten steeds meer behoefte aan een innovatief testbedrijf dat snel op veranderingen kan inspelen.

BARTOSZ IS EEN MENSENBEDRIJF! MAAR DAN ÉCHT. DE IDENTITEIT VAN BARTOSZ WORDT GEVORMD DOOR DE MEDEWERKERS. ZIJ ZIJN HET DNA VAN ONZE ORGANISATIE. IN ONZE ARTIKELENREEKS 'HEB JE EVEN...?' DELEN BARTOSZIANS - ZOALS WE ONSZELF NOEMEN - HUN PERSOONLIJKE VERHALEN. WIE ZIJN ZE? WAAROM DOEN ZE WAT ZE DOEN? WIE ZIJN DE PERSONEN ACHTER DE TESTCONSULTANTS?

HEB JE EVEN...? DIT IS ASHWIN!

Ashwin is één van de meest vrolijke Bartoszians, met altijd een grote lach op zijn gezicht. Hij is in 2014 bij Bartosz begonnen, in dezelfde maand als dat zijn dochtertje Taarah is geboren. Met zijn gezin woont hij op steenworp afstand van onze vestiging in Den Haag. Met veel plezier werkt hij voor diverse opdrachtgevers in het westen van het land. Hij voelt zich het meest op zijn plek in een scrum team. En het leukste aan zijn werk vindt hij het meedenken en -werken aan maatschappelijk relevante (software)producten.

WAAROM BEN JE SOFTWARE TESTER GEWORDEN?

Als klein kind dacht ik nooit: ik ga later software tester worden. Ik wist niet eens wat dat was. Na de havo heb ik de opleiding Communicatie & Multimedia Design gedaan. Eenmaal afgestuurd en mijn diploma op zak, had ik geen idee wat ik wilde gaan doen. Via Logica (inmiddels CGI) ben ik uiteindelijk het testvak ingerold. De Masterclass Testen die zij destijds organiseerden, sprak mij aan. En daarnaast ook het werken als consultant voor grote organisaties en de aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden. Eenmaal aan de slag in de wereld van software testen, realiseerde ik me dat dit echt iets voor mij is! Tegenwoordig is iedereen afhankelijk van software. We kunnen niet meer zonder. Dat ik een bijdrage kan leveren aan de kwaliteit en gebruiksvriendelijkheid van software geeft mij veel voldoening.

WAT VOOR EEN HOBBY ZOU JE KIEZEN ALS TIJD EN GELD GEEN PROBLEEM WAREN?

Het lijkt mij ontzettend leuk om in het weekend in een cocktail barretje te staan. Lekker de hele avond/nacht cocktails shaken. Ik houd van gezelligheid... en van lekkere cocktails. Ik heb er alleen geen tijd voor. Met mijn werk, mijn gezin en sociale contacten, zitten de weekenden bomvol. Maar wie weet ooit tijdens een Bartosz weekend!?

WAT VIND JE HET MEEST UITDAGEND AAN JE WERK? EN HET LEUKST?

Ik werk voornamelijk in scrum teams. Als tester vind ik het dan uitdagend om altijd kritisch en analytisch naar de stof te kijken die je aangeboden krijgt. Steeds weer moet ik mij verplaatsen in de situatie en de juiste keuzes maken voor mijn testen. In een agile omgeving moet je als tester zeer flexibel zijn. Als er bijvoorbeeld een andere richting wordt ingeslagen dan moet jij daarin meegaan. Dat kan behoorlijk uitdagend zijn. Het allerleukste aan mijn werk is het meedenken en -werken aan maatschappelijk relevante (software)producten. Bij mijn vorige opdracht, ben ik vanaf het begin betrokken geweest. Daardoor heb ik echt een actieve bijdrage geleverd: van de totstandkoming tot aan de oplevering.

“DAT IK EEN BIJDRAGE KAN LEVEREN AAN DE KWALITEIT EN GEBRUIKS-VRIENDELIJKHEID VAN SOFTWARE GEEFT MIJ VEEL VOLDOENING.”

CONTRACT-BASED TESTEN

EEN KRACHTIGE MANIER OM INTEGRATIE TUSSEN APPLICATIONS TE TESTEN

Sander van Beek

EEN VAN DE BELANGRIJKSTE ONDERDELEN VAN EEN GOEDE IT-OMGEVING IS INTEGRATIE. HET IS DE LIJM DIE ALLES BIJ ELKAAR HOUDT EN HET TESTEN DAARVAN IS COMPLEX. CONTRACT-BASED TESTEN IS EEN MANIER OM INTEGRATIE TUSSEN APPLICATIONS TE TESTEN. HET VERTELT JE OF TWEE APPLICATIONS MET ELKAAR KUNNEN PRATEN ZONDER GEBRUIK TE MAKEN VAN EEN TESTOMGEVING.

WAT IS CONTRACT-BASED TESTEN?

Bij contract-based testen, testen we volledige applicaties in isolatie. Hier hebben we geen speciale servers of testomgevingen voor nodig. We kunnen deze tests direct op onze laptop of in een pipeline uitvoeren.

Het is niet alleen een manier van testen, het is vooral een manier van denken. Dit betekent dat contract-based testen zich niet laat limiteren door technische details, zoals welk integratieprotocol er wordt gebruikt. Contract-based testen werkt daarom met de meest bekende protocollen: REST, Kafka en SOAP.

END-TO-END HOOFDPIJN

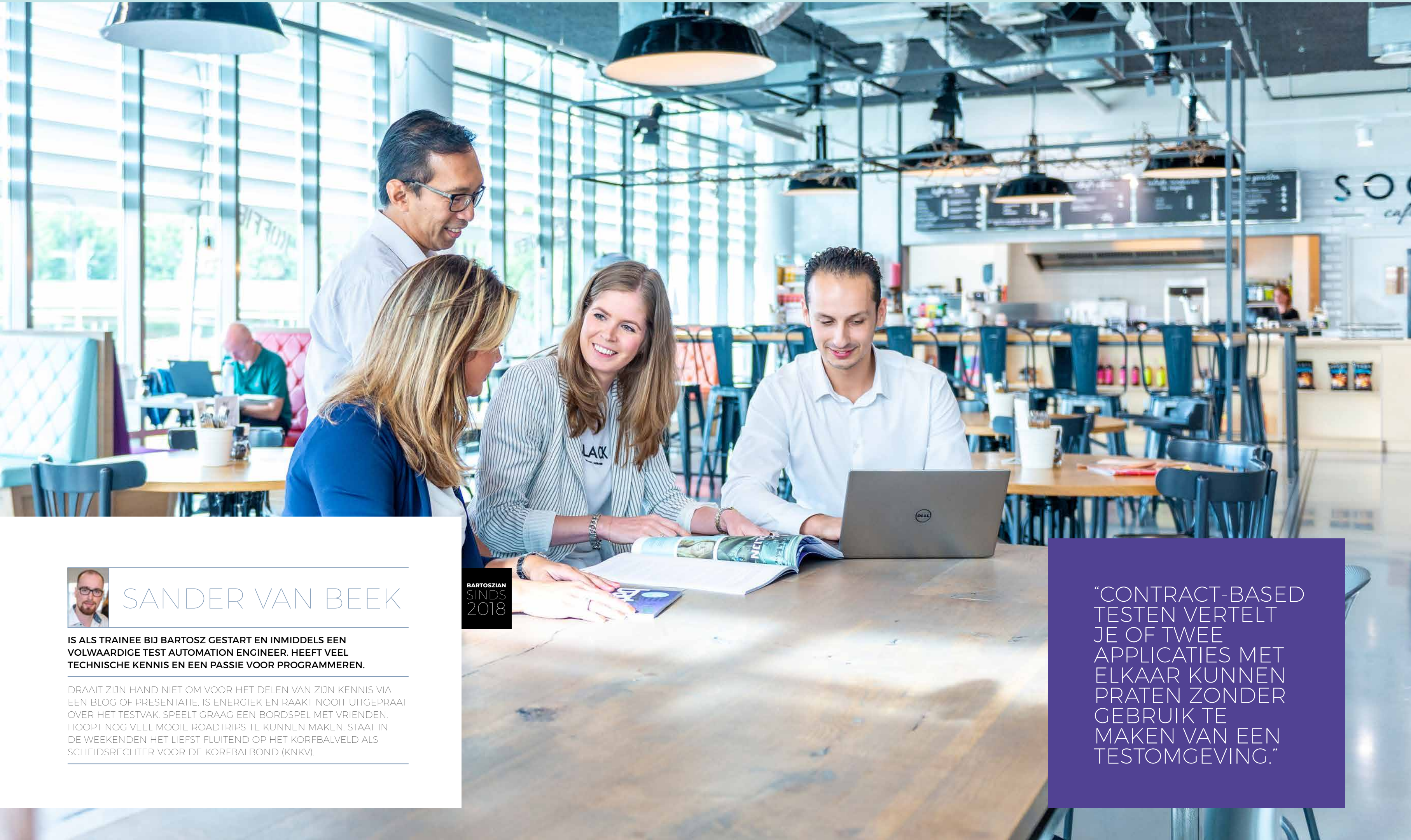
Het testen van volledige applicaties wordt over het algemeen beschouwd als een taak voor end-to-end tests (ook bekend als keten tests) op een speciale testomgeving. End-to-end omgevingen zijn krachtig. Bijna alle soorten testen die we kunnen bedenken kunnen uitgevoerd worden op een end-to-end omgeving. Helaas gaat end-to-end testen gepaard met een flinke dosis hoofdpijn. Het is fragiel, elke aanpassing op de end-to-end omgeving kun je test onterecht laten falen. Het is langzaam, vooral tijdens het maken van testen kan het lang duren, wat extra vervelend is als meerdere applicaties synchroon moeten zijn voordat je tests slagen. En onderhoud kost veel tijd, met name omdat er onderdelen van onze testen over de hele omgeving zijn verspreid. Het interessante aan deze hoofdpijnpunten is dat ze allemaal symptomen zijn van tight coupling tijdens het testen. We verstrengelen onze applicaties en teams zo sterk met elkaar dat het onmogelijk wordt om tests effectief te beheren.

Bij contract-based testen coupllen we applicaties enkel via contracten. Hierdoor is de coupling veel minder sterk, waardoor we geen hoofdpijn krijgen. Echter, contract-based testen is niet per se een vervanging van end-to-end testen. End-to-end testen is geen slechte manier van testen, maar het is wel een tijdrovende manier die spaarzaam gebruikt moet worden. Ik schat in dat contract-based tests ongeveer 70% tot 100% van bestaande, tijdrovende end-to-end tests volledig kunnen vervangen. Hierdoor blijven er meestal slechts een paar - cruciale - end-to-end tests over.

CONTRACTEN

De naam contract-based testen vertelt ons gelijk dat deze manier van testen sterk afhankelijk is van contracten. Een contract is de documentatie van een applicatie-interface die dient als het gedeelde begrip tussen de interface provider en de consumers. Dit gedeelde begrip is altijd de enige bron van waarheid voor de interface. Het bevat alles wat beide kanten van de integratie nodig hebben om de interface te begrijpen en te gebruiken. Deze simpele principes maken het gedeelde begrip een formeel requirement document, maar nog geen contract. Een contract voegt hier aan toe, altijd leesbaar te zijn voor zowel mens als machine. Hierdoor kunnen we contracten gebruiken om technische garanties te geven over functionaliteiten die ontworpen zijn voor mensen.

Er zijn twee manieren om contracten te benaderen. Deze benaderingen onderscheiden zich door wie het contract schrijft. Dit heeft grote gevolgen voor wat we er wel en niet mee kunnen doen. Deze benaderingen zijn zo fundamenteel voor contract-based testen dat ze hun eigen naam hebben.

SANDER VAN BEEK

IS ALS TRAINEE BIJ BARTOSZ GESTART EN INMIDDELS EEN VOLWAARDIGE TEST AUTOMATION ENGINEER. HEEFT VEEL TECHNISCHE KENNIS EN EEN PASSIE VOOR PROGRAMMEREN.

DRAAIT ZIJN HAND NIET OM VOOR HET DELEN VAN ZIJN KENNIS VIA EEN BLOG OF PRESENTATIE. IS ENERGIEK EN RAAKT NOOIT UITGEPRAAKT OVER HET TESTVAK. SPEELT GRAAG EEN BORDSPEL MET VRIENDEN. HOOPT NOG VEEL MOOIE ROADTRIPS TE KUNNEN MAKEN. STAAT IN DE WEEKENDEN HET LIEFST FLUITEND OP HET KORFBALVELD ALS SCHEIDSRECHTER VOOR DE KORFBALBOND (KNKV).

BARTOSZIAN
SINDS
2018

“CONTRACT-BASED TESTEN VERTELT JE OF TWEE APPLICATIONS MET ELKAAR KUNNEN PRATEN ZONDER GEBRUIK TE MAKEN VAN EEN TESTOMGEVING.”

PROVIDER-DRIVEN CONTRACT-BASED TESTEN

In deze benadering schrijft de provider het providercontract. De provider zorgt ervoor dat hun interface-implementatie volledig overeenkomt met het contract. Daarna deelt de provider het contract met hun consumers via de centrale contractrepository. De consumers gebruiken het contract vervolgens als onderdeel van hun tests. Alle consumers gebruiken hetzelfde contract. Dit maakt de benadering ideaal voor populaire, en internet-publieke interfaces.

Een providercontract bevat de definities en documentatie van de interface. Het beschrijft alle technische details zoals endpoints en datastructuren. Daarnaast bevat het contract ook details voor mensen, zoals beschrijvingen en voorbeelden. Hierdoor lijkt het schrijven van een providercontract op het schrijven van normale interfacedocumentatie, alleen dan in een standaardformat. Een providercontract kan alleen worden aangepast door de provider. Daarnaast, een providercontract van hoge kwaliteit is zo specifiek mogelijk, zodat het geen ruimte laat voor aannames.

DE PROVIDER KANT

De eerste stap voor de provider is het schrijven van het providercontract. De provider gebruikt het contract om feedback op te halen bij de toekomstige consumers en als specificaties voor hun eigen story's. Op basis van het contract, bouwt de provider de interface.

Onderdeel van de bouw is testen of de gebouwde interface voldoet aan de specificaties in het contract. Deze stap is cruciaal, hierdoor kunnen de consumers vertrouwen op het contract. De provider moet daarom tijdens deze tests streng zijn voor zichzelf. Elk verschil tussen de gebouwde interface en het contract moet gelijk worden getrokken.

De laatste stap voor de provider is het publiceren van het contract naar de centrale contractrepository.

DE CONSUMER KANT

De consumers wachten totdat het providercontract beschikbaar is op de centrale contractrepository. Dit is het teken dat het contract klaar is voor gebruik. Ze downloaden het contract en gebruiken de informatie daarin om hun kant van de integratie te bouwen. De consumers wijken nooit af van het contract.

Om hun kant van de integratie te testen, schrijven de consumers tests. Hierbij gebruiken ze stubs om de provider te simuleren. Alle stubs worden vervolgens gevalideerd met het providercontract. Elk verschil tussen de stubs en het contract moeten gelijk worden getrokken. Hierdoor kunnen de stubs nooit grote fouten bevatten.

Het contract wordt elke testrun opnieuw gedownload van de centrale contractrepository. Dit voorkomt dat de stubs achterhaald raken.

VOORDELEN

De provider-driven benadering is een uitstekende manier om technische correctheid van een integratie te garanderen. Dit klinkt misschien beperkt, maar de praktijk leert dat de meeste tests in deze categorie vallen. Alle tests worden uitgevoerd in isolatie, dit maakt ze aan beide kanten van de integratie snel tijdens het maken en het uitvoeren. In deze benadering gebruiken alle consumers hetzelfde providercontract. Hierdoor schaal de benadering uitstekend met het aantal consumers. Er is voor de provider geen verschil tussen 1 en 100 consumers. Dit maakt de benadering ideaal voor populaire, en internet-publieke interfaces.

NADELEN

De provider-driven benadering is eenrichtingsverkeer van de provider naar hun consumers. Hierdoor voelt een providercontract als terms and conditions: 'Accept, or get out!'. Dat is vooral vervelend omdat de provider meestal niet echt weet wat de requirements van de consumers zijn. Daarnaast kunnen we geen functionele tests over applicaties heen uitvoeren. Als er voor onze test data tussen applicaties moet vloeien, zal het een end-to-end test moeten worden.

CONSUMER-DRIVEN CONTRACT-BASED TESTEN

In deze benadering schrijven alle consumers een consumercontract. In de contracten dicteren de consumers de functionaliteit van de interface. De consumers zorgen ervoor dat hun applicaties alle functionaliteiten in hun contract kunnen verwerken. Daarna delen de consumers hun contracten met de provider. De provider gebruikt vervolgens alle contracten om ervoor te zorgen dat hun interface de gedicteerde functionaliteiten kan leveren. Alle consumers schrijven hun eigen contract. Dit maakt de benadering ideaal voor fijn afgestemde interfaces.

Een consumercontract bevat request-response paren. Deze komen in de vorm van 'Als ik request A stuur, reageer jij met response B'. Op deze manier dicteert het contract hoe de interface er uit moet zien en hoe het zich moet gedragen. Request-response paren zullen je bekend voorkomen als je wel eens stubs hebt geschreven. Stubs werken ook met request-response paren. Dit maakt het consumercontract een bron van stubs voor de consumer en daarmee een fundamenteel onderdeel van hun tests. De provider gebruikt de paren als testcases. Een consumercontract kan alleen worden aangepast door de consumer die het heeft geschreven. Een consumercontract van hoge kwaliteit bevat zo weinig mogelijk. Tegelijkertijd bevat het alles wat de consumer nodig heeft van de interface. Dit maakt het een afspiegeling van hoe de interface gebruikt wordt.

DE CONSUMER KANT

De eerste stap voor elke consumer is het schrijven van een consumercontract. De consumer gebruikt het contract als een specificatiedocument voor de provider en voor hun

eigen story's. Sommige onderdelen van het contract zullen onderhandeld moeten worden met de provider.

Wanneer beide partijen het eens zijn, bouwt de consumer hun kant van de integratie op basis van het contract. Vervolgens test de consumer hun kant van de integratie met het contract. Elk verschil tussen de gebouwde integratie en het contract moet gelijk worden getrokken.

De laatste stap voor de consumer is het publiceren van het contract naar de centrale contractrepository.

DE PROVIDER KANT

De provider wacht totdat het consumercontract beschikbaar is op de centrale contractrepository. De provider download alle contracten voor de interface van de centrale contractrepository. Ze gebruiken de contracten als specificaties tijdens het bouwen van de interface. De provider wijkt nooit af van de contracten.

Om de gebouwde interface te testen gebruikt de provider wederom de consumercontracten. Elk contract bevat request-reponse paren, de provider gebruikt elk paar als een black-box test. Wanneer alle tests slagen, weet de provider zeker dat de gebouwde interface voldoet aan de specificaties van de consumers. Om alle tests te laten slagen zal de provider de bijbehorende testafhankelijkheden moeten maken en onderhouden, zoals data, stubs en andere contracten.

Alle contracten worden elke testrun opnieuw gedownload van de centrale contractrepository. Dit voorkomt dat de provider test met verouderde contracten.

VOORDELEN

De consumer-driven benadering is een uitstekende manier om technische correctheid van een integratie te garanderen. Daarnaast kan het ook een beetje functionele correctheid garanderen, maar niet iedereen vindt dit een goed idee. Alle tests worden uitgevoerd in isolatie, dit maakt ze aan beide kanten van de integratie snel tijdens het maken en het uitvoeren.

In deze benadering schrijven alle consumers hun eigen consumercontract. Hiermee kunnen de consumers heel

duidelijk en precies dicteren wat de interface moet doen. Tegelijkertijd gebruikt de provider de contracten om precies te weten hoe hun interface gebruikt wordt. Op basis van deze feedback kan de provider geïnformeerde beslissingen maken over hun interface.

NADELEN

De consumers hebben veel controle over de interface. Dat kan tot problemen leiden voor de provider. De meeste problemen kunnen alleen worden opgelost door met elkaar te praten. Het grootste probleem dat hierdoor kan ontstaan is dat elke consumer de release pipeline van de provider kan laten falen. In die situatie kan de provider geen nieuwe code naar productie brengen. De provider moet wachten totdat het foutieve contract aangepast wordt door de verantwoordelijke consumer. In deze benadering schrijven alle consumers hun eigen contract en de provider moet testafhankelijkheden maken voor elke test in de contracten. Het bijhouden van testafhankelijkheden voor meerdere consumers kan veel werk zijn. Hierdoor neemt de testdruk op de provider toe. Daarnaast kan het testen met meerdere contracten, geschreven door meerdere consumers, zorgen voor dubbele en tegenstrijdige tests. Tot slot is het niet altijd mogelijk om functionele tests over applicaties heen uit te voeren. Waar het wel mogelijk is, is het een potentiële valkuil. Sommigen zeggen dat dit soort functionele testen een anti-patroon zijn.

CONCLUSIE

Ik heb een ruwe schets gemaakt van contract-based testen. Het is een krachtige manier om de integratie tussen applicaties te testen. Door onze end-to-end omgeving los te laten kunnen we snellere en minder complexe testen schrijven. Dit kunnen we doen door aan beide kanten van de integratie met dezelfde contracten te testen. Er zijn twee manieren om deze contracten te benaderen. Bij provider-driven contract-based testen schrijft de provider het contract. Deze aanpak schaal uitstekend met het aantal consumers. Bij consumer-driven contract-based testen schrijven alle consumers een contract. Deze aanpak komt met veel procesvoordelen.

MIJN KLANT & IK *ABN AMRO*

BARTOSZ IS ZEER ACTIEF IN DE BANCAIRE SECTOR. ZO ZIJN WIJ TROTS OP ONZE SAMENWERKING MET ABN AMRO. ABN AMRO SPEELT IN OP DE VERANDERENDE MARKT EN DUS OP DE EVENEENS VERANDERENDE BEHOEFTE VAN KLANTEN. VAN MOBIELE BANKIEREN TOT KLANT WORDEN MET EEN SELFIE, VAN APPLE WATCH-TECHNOLOGIE TOT BETALEN MET JE SMARTPHONE: ALLEMAAL DIGITALE INNOVATIES DIE ABN AMRO ALS BANK ONTWIKKELT. ONZE TESTCONSULTANTS LEVEREN EEN BIJDRAGE AAN HET ONTWIKKELEN VAN NIEUWE PRODUCTEN EN HET VEILIG EN BEREIKBAAR HOUDEN VAN DE DIENSTEN VAN ABN AMRO. IN DEZE 'MIJN KLANT & IK' VERTELLEN ANNELIES DIEPERING (ENGINEERING LEAD, ABN AMRO) EN KAMIEL DE BOER (MANAGER, BARTOSZ) HOE ZIJ DE HANDEN INEEN STEKEN OM DE KWALITEIT VAN DE PRODUCTEN EN DIENSTEN TE BEWAKEN.

ANNELIES OVER KAMIEL

HOE IS DE SAMENWERKING MET BARTOSZ TOT STAND GEKOMEN?

Toen ik op zoek was naar een partij met expertise op het gebied van testen in een agile omgeving, werd ik door een scrum master geattendeerd op Bartosz. Tijdens het eerste gesprek maakte ik niet alleen kennis met een manager van Bartosz, maar ook met twee testconsultants. Daardoor kreeg ik gelijk al een gevoel bij de organisatie; een goed beeld van wat ik kan verwachten van een samenwerking.

HOE ZIET JULLIE SAMENWERKING ERUIT?

Heel prettig! Er is openheid en er wordt meegedacht over wat ik vraag, wat er achter mijn vraag zit en wat daar dan bij past. Daarnaast vind ik het heel erg fijn dat ik écht alles kan vragen aan Bartosz. En er vervolgens goed gekeken wordt of en hoe dat mogelijk gemaakt kan worden.

HOE HERKEN JE DE BARTOSZIAN IN KAMIEL?

Kenmerkend aan Kamiel - en eigenlijk aan alle Bartoszians waarmee ik werk of gewerkt heb - is dat hij verder kijkt dan alleen testen en de harde technische kant daarvan. Daardoor bereik je makkelijker wat je hoopt te bereiken met testen, namelijk kwaliteit. Kwaliteit bereik je door testen, maar vooral ook doordat de mensen in je teams zich verantwoordelijk voelen voor die kwaliteit. Daarbij is het belangrijk dat ze ook weten wat voor gedrag ze moeten vertonen om die verantwoordelijkheid te nemen.

"KWALITEIT BEREIK JE DOOR TESTEN, MAAR VOORAL OOK DOORDAT DE MENSEN IN JE TEAMS ZICH VERANTWOORDELIJK VOELEN VOOR DIE KWALITEIT."

KAMIEL OVER ANNELIES

HOE ZIET JULLIE SAMENWERKING ERUIT?

ABN AMRO en Bartosz delen dezelfde visie op kwaliteit en hoe deze binnen softwareontwikkeling op het juiste niveau kan worden gebracht. Dat maakt dat we naast de sociale klik, elkaar ook snel inhoudelijk weten te vinden. We vinden kennisontwikkeling belangrijk en delen kennis, onder andere door presentaties te geven. Zo blijft ABN AMRO op de hoogte van de laatste ontwikkelingen in het testvak. Andersom leren onze testconsultants ook van ABN AMRO en gebruiken ze deze kennis bijvoorbeeld voor onze eigen kennisontwikkeling (exploration tracks) en (Bijtanken bij Bartosz) presentaties.

WAT IS JOUW TOEGEVOEGDE WAARDE VOOR ANNELIES?

Het ontwikkelen van goede en robuuste software, wordt het best gedaan door teams die gezamenlijk kiezen voor kwaliteit. Bij Bartosz noemen we dit soort teams 'Quality Infected Teams'. Onze consultants voeren software testen uit en kijken daarnaast proactief naar hoe de samenwerking binnen het team verbeterd kan worden. Zo zijn onze consultants goed in het beantwoorden van vragen als: 'Welke onderdelen van de software moeten er (geautomatiseerd) worden getest?' En, 'Hoe ga je efficiënt om met testcapaciteit?'

WAT MAAKT ABN AMRO EEN LEUKE KLANT?

Annelies heeft een heel duidelijk doel voor ogen en dat is ABN AMRO nog verder verbeteren. Die passie merk je als je met haar in gesprek bent. Dat maakt het leuk om met haar samen te werken. Daarnaast spreekt ze uit dat ze vertrouwen heeft in onze consultants en dat wordt erg gewaardeerd. De 'improve your best' mentaliteit van Annelies past perfect bij mijn eigen mentaliteit.

Interview januari 2020

VERBETER JE RETROSPECTIVE DOOR TE VARIËREN IN VORM EN DOEL

Kishen Jagroo & Jochem Schenk

WAT IS EEN RETROSPECTIVE?

Een agile team evalueert periodiek zijn eigen prestaties. Dat gebeurt vaak - bijvoorbeeld als er met het scrum framework gewerkt wordt - in een event dat de retrospective of kortweg retro wordt genoemd. Aan het einde van een sprint reflecteert het team - los van de inhoud - op het teamproces, hun werkwijze en de onderlinge relaties. Tijdens een retro kijk je samen terug naar hoe de sprint verlopen is. Verbeterpunten worden in kaart gebracht en er wordt een plan opgesteld om deze te implementeren.

DOOR REGELMATIG GOEDE EN GEVARIEERDE RETROSPECTIVES TE FACILITEREN, HAAL JE HET MAXIMALE UIT JE TEAM. OM DIE REDEN HEEFT BARTOSZ HET BOEKJE 'IMPROVE YOUR BEST RETRO' ONTWIKKELD.

Gemaakt door de medewerkers zelf en voortgekomen uit een Bartosz Labsz experiment. We zijn samen op zoek gegaan naar de beste retro ooit. Met als doel de teams waarin wij meedraaien nóg beter te maken. Het boekje is bedoeld als inspiratie om op een leuke manier te variëren met retro's. Zowel met de inhoud als met de vorm. In dit artikel vertellen we je waarom en hoe het boekje tot stand is gekomen.

VAN EXPERIMENT NAAR CONCREET PRODUCT

Improve your best! Dat is waar we bij Bartosz in geloven. We dagen onszelf en anderen uit om constant op zoek te gaan naar verbetering. Hierbij speelt Bartosz Labsz - ons innovatieplatform - een grote rol. Tijdens maandelijkse bijeenkomsten experimenteren we met nieuwe ideeën om zo sneller op de veranderende markt te kunnen inspelen. Elke Bartoszian kan zijn of haar bijdrage leveren aan die experimenten. In 2018 zijn de eerste ideeën ontstaan voor een boekje over het geven van retrospectives. In de totstandkoming hebben we vier fases doorlopen. Middels brainstorming zijn we tot vier categorieën van retrospectives gekomen waar veel samenhang in te vinden is. Door storytelling konden wij - met dank aan de workshop van Flatland Agency - op visuele wijze een kapstok ontwikkelen om het geheel aan op te hangen. Via prototyping waren we in staat om tot een goed gevuld boekje te komen. Design maakte het tenslotte mogelijk om het geheel in een Bartosz jasje te gieten.

DE SLECHTSTE RETRO OOI

Om te achterhalen waar een goede retro aan moet voldoen, hebben we een oefening gedaan. We hebben gezamenlijk bepaald wat de slechtste retro ooit is. Met elkaar hebben we gebrainstormd en zoveel mogelijk kenmerken van een slechte retro op post-its geschreven. Men is vaak beter in staat om te benoemen wat ze niet willen en als je dat vervolgens omdraait heb je vanzelf punten waaraan een goede retro moet voldoen. We hebben deze kenmerken vervolgens gegroepeerd en daar kwamen vijf aandachtsgebieden uit die belangrijk zijn bij een retro. Namelijk: voorbereiding, vorm & doel, groepsdynamiek, aanwezig & aandacht en output & opvolging. In het boekje zijn we ingegaan op het aandachtsgebied vorm & doel.

RETRO'S 2. PRO

Hoe bereiken we ons doel? Kunnen we werken? Kunnen we 'waste' verwijderen? Kunnen we kwaliteit verhogen? Zijn we ons er van bewust dat het hele team verantwoordelijk is voor kwaliteit? Maken we het juiste product? Maken we het juiste product? Binnen categorie onderscheiden we twee werpen, namelijk **verbeteren en kwaliteit**

INDICATOREN:

Voer je vaak dezelfde handmatige handelingen uit? Is er sprake van technical debt? Zijn de deployment processen foutgevoel? Zijn de gebruikers niet super tevreden? Is veel rework? Is onze technologie verouderd? Allemaal redenen om met een retro focussen op jouw proces & product.

“BETREK JE TEAM
BIJ DE KEUZE VOOR
HET ONDERWERP
VAN DE RETRO DIE
JE GAAT DOEN.”

KISHEN JAGROO

**DROOMDE ER ALS KIND VAN OM ASTRONAUT TE WORDEN. KWAM ER
OP LATERE LEEFTIJD ACHTER DAT HIJ GRAAG MENSEN WIL HELPEN.**

KRIJGT VOLDOENING WANNEER VELEN EINDGEBRUIKERS PROFITEREN
VAN EEN PRODUCT WAARVAN DE KWALITEIT GEWAARBORGD IS.
‘IMPROVE YOUR BEST’ IS HEM OP HET LIJF GESCHREVEN. BESTEED
BOVENGEMIDDELD VEEL AANDACHT AAN ONTWIKKELING. HEEFT
INTERESSE IN JAPAN. LEERT MOMENTEEL DE TAAL WAARDOOR HIJ HET
LAND EN DE CULTUUR NÓG BETER BEGRIJPT. GELOOFT IN KARMA:
“ALS JE IETS GOED DOET, KRIJG JE ER IETS GOEDS VOOR TERUG.”

BARTOSZIAN
SINDS
2018

VARIEER IN VORM EN DOEL

Je herkent het misschien wel, na een aantal retro's loopt het animo terug en wordt de retro een verplicht nummer. Het nieuwe is er af. Zoals Albert Einstein ooit zei: “Insanity is doing the same thing over and over again and expecting different results.” Ondanks deze wijsheid hebben de meeste scrum teams 26 keer per jaar (bij een sprint van twee weken) een retro met exact dezelfde vorm. Zonde! Juist door te variëren met onderwerpen van je retro, houd je het team betrokken en geïnteresseerd. Bekijk als scrum master iedere sprint opnieuw waar het team op dat moment behoefte aan heeft. Dit maakt de retro niet alleen leuker, het leidt ook tot betere resultaten.

HOE GEBRUIK JE HET BOEKJE?

Stel je bent een scrum master en op zoek naar een vorm voor de komende retro. Pak dan ons boekje erbij en sla het open op pagina 10. Daar tref je onze overzichtsplaat aan met de verschillende onderwerpen die je kunt evalueren tijdens een retro. We hebben in ons model tien uiteenlopende onderwerpen ingedeeld in vier categorieën, namelijk: samenwerken, proces & product, externe invloeden en doel. Alle onderwerpen worden op de pagina's daarna verder uitgediept aan de hand van: essentie, mogelijke aanpak en verdieping. In de essentie geven we een korte samenvatting van het onderwerp. In de mogelijke aanpak omschrijven we in het kort een retrovorm die je zou kunnen gebruiken. Bij de verdieping geven we je steekwoorden om verder te zoeken op het internet.

ZELF AAN DE SLAG

VERZORG JIJ RETROSPECTIVES?
DAN IS DIT BOEKJE ECHT IETS
VOOR JOU! BARTOSZ GELOOFT
IN HET DELEN VAN KENNIS. HEB
JE INTERESSE IN HET BOEKJE?
NEEM DAN CONTACT MET ONS
OP EN WE STUREN KOSTELOOS
EEN EXEMPLAAR NAAR JE TOE.

WAAROM ALS TESTBEDRIJF EEN RETRO BOEKJE?

Wellicht vraag je je af waarom een testbedrijf een boekje over retrospectives schrijft. Software wordt steeds vaker ontwikkeld door agile teams. Het is ons vak om te zorgen dat die teams ‘Quality Infected Teams’ worden. Teams die in een voorspelbaar tempo software van de juiste kwaliteit leveren. Kwaliteit is niet de verantwoordelijkheid van een enkel teamlid, maar van het gehele team. En daarbij is samenwerking key, zowel binnen het team als over teams

heen. De scrum master speelt daarin een belangrijke rol en de retrospective is een krachtig instrument dat hem of haar hierbij helpt. Goede retrospectives dragen bij aan kwaliteit van software. Vanuit die gedachte spreekt het voor zich dat we de rol van scrum master inclusief het daarbij behorende gereedschap – zoals het ‘Improve Your Best Retro’ boekje – als een logisch onderdeel van onze dienstverlening zien.

DELIVERY PIPELINES TESTERS, PAK JE KANSEN!

Edward van der Wielen

SOFTWARESYSTEMEN WORDEN STEEDS
COMPLEXER EN MOETEN DESONDANKS SNELLER
OPGELEVERD WORDEN. DIT VRAAGT OM EEN
ANDERE MANIER VAN SOFTWAREONTWIKKELING.

IN DE WERELD VAN CONTINUOUS INTEGRATION (CI) EN CONTINUOUS DELIVERY (CD) IS AUTOMATISEREN KEY. HIERDOOR STAAT DE ROL VAN DE TRADITIONELE TESTER ONDER DRUK. ALLE RISICO'S DIE UITGESLOTEN MOETEN ZIJN VÓÓR ER NAAR PRODUCTIE GEGAAN WORDT, MOETEN AFGEDEKT WORDEN DOOR TESTEN IN DE PIPELINE. ALLEEN EEN FALENDE TEST ZORGT ER IMMERS VOOR DAT EEN DEPLOY NAAR PRODUCTIE WORDT TEGENGEHOUDEN. HOE GA JE ALS TESTER OM MET DEZE VERANDERENDE OMSTANDIGHEDEN? IS ER NOG PLAATS VOOR HANDMATIGE TESTEN? BIJ BARTOSZ ZIJN WE OP ZOEK GEGAAN NAAR ANTWOORDEN EN DEZE DEEL IK GRAAG MET JULLIE IN DIT ARTIKEL.

WE WILLEN MEER EN SNELLER

De eisen die de samenleving stelt ten aanzien van software, websites en applicaties worden steeds zwaarder. Waar we voorheen al blij waren met een bankieren app voor het doen van transacties, willen we tegenwoordig dat deze app op z'n minst beschikt over een functionaliteit als betaalverzoeken. Of de mogelijkheid om een pas te blokkeren als deze kwijt is en te deblokken wanneer deze weer gevonden is. En wanneer er een nieuwe game op de markt komt, roepen de gebruikers al na drie dagen dat er upgrades doorgevoerd moeten worden. Hoe meer functionaliteit, hoe beter, toch? We zijn veeleisender geworden en willen steeds meer in kortere tijd.

CONTINUOUS INTEGRATION EN CONTINUOUS DELIVERY

Dat meer, complexer en sneller vraagt om een andere manier van softwareontwikkeling. CI en CD zijn softwareontwikkelmethoden gericht om ideeën zo snel en efficiënt mogelijk in productie te krijgen. Door middel van CI worden veranderingen in software direct (en vaak meerdere keren per dag) geïntegreerd en klaargezet om in het geheel getest te worden op verschillende testomgevingen. Daarmee wordt de feedback cycle die inzicht geeft in de integratie van verschillende wijzigingen drastisch verkort. CD focust op het geautomatiseerd overbrengen van software naar (test-)omgevingen, waardoor het mogelijk is om met één druk op de knop software naar productie te brengen. Met CI/CD automatiseer je het gehele build-, test-, deploy- en releaseproces waardoor een korte time-to-market gerealiseerd wordt en resultaat direct zichtbaar is. Logisch dat steeds meer organisaties gebruik maken van Delivery Pipelines. Hiermee wordt software geautomatiseerd naar omgevingen overgebracht en kunnen wijzigingen zonder veel moeite en met weinig impact op de bestaande software doorgevoerd worden, tot meerdere malen per dag.

VERANDERENDE ROL VAN DE TESTER

CI/CD, Delivery Pipelines, software in een hoog tempo geautomatiseerd opleveren: dat klinkt veelbelovend. Wat betekent dit eigenlijk voor de rol van de tester? Van development en testen wordt één fase gemaakt zodat het team niet meer hoeft te wachten op de testfase voordat het naar productie kan. Automatiseren met als doel: sneller, sneller, sneller. Testen op de klassieke wijze, in een aparte fase na development, neemt (te) veel tijd in beslag en wordt daardoor vooral als belemmerend gezien. Is testen dan minder belangrijk geworden? Ik denk van niet. Maar onze rol is wel degelijk aan het veranderen. Laten we beginnen met de functietitel 'tester'. Die bestaat binnen een aantal organisaties al niet meer. Niet voor niets zijn we bij Bartosz op zoek naar engineers in plaats van traditionele testers. Onze klanten vragen namelijk om 'engineers voor een agile team met affiniteit met testen'. Software testers worden gedwongen om mee te gaan in de overgang naar CI/CD en Delivery Pipelines, waarbij

automatiseren key is. Maar hoe profileren wij onszelf in dit verhaal? En wat betekenen deze veranderingen voor onze werkzaamheden?

HOE VERANDEREN DE TESTWERKZAAMHEDEN?

1. Scope

Het automatiseren van testen heeft allereerst consequenties voor de scope. Breng je minimale pipeline in beeld door met je team te bespreken wat de Definition of Done is. Bepaal vervolgens wat er in elke fase opgeleverd moet worden en ga dit automatiseren. Uiteraard weten wij testers hoe en wat we willen testen, maar er is nu ruimte voor extra afwegingen. Bijvoorbeeld het reduceren van waste door heel kritisch te kijken naar overbodige en dubbele testen. Of bepalen welke testen echt relevant zijn aan de hand van wijzigingen die gedaan worden. Ook kan er gekeken worden naar de inzet van AI, als hulpmiddel hierbij. Wordt de pipeline gebruikt om de software ook volautomatisch naar productie te brengen? Realiseer je dan dat er geen handmatige tests meer in je pipeline zitten. En je geautomatiseerde tests dus moeten falen als er fouten in de software zitten die betrekking hebben op een risico waarvan je met je team en product owner hebt vastgesteld dat dit afgedekt moet zijn, voordat je naar productie gaat.

2. Timing van uitvoer testen

Op de tweede plaats verandert de timing van de testen die je uitvoert. Alle testen die uitgevoerd moeten zijn voordat een oplevering naar productie kan, moeten in de pipeline opgenomen zijn, zoals eerder toegelicht. Testautomatisering kan alleen maar worden ingezet voor de zaken waarvan je kunt voorspellen wat het gedrag is, op basis van specificaties. Voor dat wat je niet weet, kun je ook geen automatische testen definiëren. Maar we constateerden net dat alle testen in de pipeline moeten zitten. Worden voor de onvoorziene situaties dan helemaal geen testen uitgevoerd? Jazeker wel, alleen niet als onderdeel van de pipeline. Door alle herhaaldelijk uitgevoerde testen (per build) te automatiseren en niet meer handmatig uit te voeren, is er de mogelijkheid voor de teamleden om ook de randen van de applicaties te verkennen. Door middel van bijvoorbeeld exploratory testen kunnen ook bijzondere gevallen en onvoorzien gedrag worden getest. Als laatste reden waarom de timing verandert wil ik graag de afhankelijkheid met andere partijen noemen. De testen in de pipeline kunnen alleen daar plaatsvinden als er geen afhankelijkheid is met andere projecten of systemen. Je moet de testen in de pipeline dus autonoom uit kunnen voeren. De afhankelijkheden met derden kun je veelal op allerlei manieren oplossen, zoals contract-based testen, of het gebruik van stubs. Voor die testen die daarna overblijven en wel waardevol zijn om uit te voeren, kan een separate test worden gedefinieerd met de partijen waar je afhankelijk van bent voor de uitvoer.

3. Tooling

Wat tooling betreft geldt dat je bij het testen van een Delivery Pipeline niet meer vast zit aan één gekozen tool voor alle testtypen: the law of the instrument. Dit komt traditioneel nog erg vaak voor. Eén bepaalde tool wordt gekozen en daar moeten alle testtypen maar in passen, met allerlei complex maatwerk als gevolg. Tegenwoordig zijn er, gelukkig, veel verschillende tools voor specifieke testtypen. Kies bijvoorbeeld voor een complementaire tool zoals unit test tool (karma) die javascript websites kan testen zonder dat daar nog naar de user interface wordt gekeken.

WIL JIJ KENNIS BIJTANKEN?

Wij hebben een succesvolle Bijtanken bij Bartosz over Delivery Pipelines georganiseerd. Wil jij weten welk actueel onderwerp uit het testvak we tijdens een volgende bijtanksessie gaan uitdiepen? Houd dan onze website en social media in de gaten of neem contact met ons op!

CI/CD MAAKT TESTWERK JUIST UITDAGENDER

De transitie naar CI/CD maakt testwerk juist uitdagender. Het geeft jou als tester de kans om je te verdiepen in andere zaken. Treed buiten je comfortzone! Iedere pipeline is uniek en de situatie bij de klant is steeds anders. Jij kunt als tester meebewegen. Het is een lange reis naar een volledig opgezette CI/CD-pipeline. Deze reis kan agile opgepakt worden en daar spelen testers een belangrijke rol in.

DE TESTER TOEKOMST-PROOF

Onze conclusie is dat de rol van tester nog lang niet is uitgespeeld in de CI/CD wereld. Met onze expertise kunnen we juist toegevoegde waarde leveren.

Lees ook het artikel

**CONTRACT
BASED-TESTEN**
op pagina 18

BARTOSZIAN
SINDS
2014

EDWARD VAN DER WIELEN

GESTART MET TESTEN IN 2004 EN 10 JAAR LATER BIJ BARTOSZ BEGONNEN.

WORDT OPRECHT BLIJ VAN KLANTEN HELPEN MET HET VERBETEREN EN VERSNELLLEN VAN HUN TESTPROCESSEN. IS ERVAN OVERTUIGD DAT HET TESTVAK ALLEEN MAAR BELANGRIJKEER WORDT, GEZIEN DE VERREGAANDE AUTOMATISERING VAN DE SAMENLEVING. HEEFT EEN PASSIE VOOR HARDLOPEN, FEYENOORD, APPLE PRODUCTEN, LEGO, MUZIEK EN CONCERTEN. PROEFT GRAAG (OBSCURE) BIERTJES MET VRIENDEN. WOONT IN DORDRECHT MET ZIJN VROUW ANASTASIA EN IS TROTSE PAPA VAN NICOLAI. HOOPT NOG VELE MOOIE, VERRE REIZEN TE KUNNEN MAKEN MET ZIJN FAMILIE.

BARTOSZ GAAT VOOR CO2 NEUTRAAL!

Raymond van der Staak

“AAN ONZE
CO2 CHALLENGE
HEEFT 85%
MEEGEDAAN.”

IN HET NIEUWS KUN JE ER NIET OMHEEN: HET TERUGDRINGEN VAN DE CO2 UITSTOOT. DE OVERHEID WIL 49% MINDER UITSTOOT VAN BROEIKASGASSEN IN 2030 TEN OPZICHTE VAN 1990. EN IN 2050 MOET DE VERMINDERING 95% ZIJN. VOOR DIT NEDERLANDSE KLIMAATAKKOORD ZIJN DUURZAME MAATREGELEN VANUIT HET BEDRIJFSLEVEN HARDER NODIG DAN OOI.

DAAROM BESLOOT BARTOSZ HET LEASEBELEID ONDER DE LOEP TE NEMEN EN EEN CO2 CHALLENGE TE ORGANISEREN. VOOR DE CORONACRISIS REDEN WE MET ALLE MEDEWERKERS BIJ ELKAAR NAMELIJK RUIM 4.000.000 KILOMETER PER JAAR! HET DOEL VAN DE CHALLENGE IN 2019/2020 WAS SAMEN CO2 NEUTRAAL RIJDEN. ENERZIJD DOOR GROENER TE RIJDEN, MET MINDER CO2 UITSTOOT. ANDERZIJD DOOR DE OVERIGE CO2 UITSTOOT TE COMPENSEREN. HOE HEBBEN WE DIT AANGEPAKT? EN WIE IS NA DE CHALLENGE VERKOZEN TOT DE MEEST EFFICIËNTE, GROENE AUTORIJDER VAN BARTOSZ?

MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD ONDERNEMEN

Bij Bartosz staan onze mensen centraal. Zij vormen de motor van onze dienstverlening, onze innovaties en onze groei. Zij maken verrassende verbindingen met elkaar, met onze klanten én met de samenleving. Maatschappelijk verantwoord ondernemen speelt hierbij al sinds onze oprichting een belangrijke rol. Zo is Bartosz in Veenendaal en Den Haag gehuisvest in een kantoorpand met energielabel A en beschikken we over een duurzaam mobiliteitsbeleid door elektrische auto's en reizen met het openbaar vervoer (NS Business card) te stimuleren. Ook besteden we aandacht aan social return en ondersteunen we jaarlijks met elkaar een goed doel.

BARTOSZ CO2 NEUTRAAL AUTORIJDEN

Maar we wilden meer doen! Daarbij geloven we dat de toewijding van medewerkers voor duurzaam ondernemen vergroot wordt door ze te betrekken bij de duurzaamheidsdoelstellingen. Met een CO2 challenge wilden we medewerkers bewust maken van hoe groot hun CO2-footprint is. Met alle Bartoszians CO2 neutraal rijden hebben we gerealiseerd door enerzijds groener te gaan rijden. Rijden met een brandstofverbruik van 1 op 17 in plaats van 1 op 16 scheelt bijvoorbeeld 6% CO2 uitstoot.

Daarnaast hebben we door met elkaar goedkoper te tanken, geld bespaard en met die besparing hebben we de overige CO2-uitstoot gecompenseerd.

We hebben ervoor gekozen om samen met Trees for All, van het bespaarde geld een compleet Bartosz Bosz aan te leggen!

COMBINATIE VAN BRANDSTOFVERBRUIK ÉN TANKGEDRAG

Aan de challenge heeft maar liefst 85% van de Bartoszians meegedaan! We hebben het rijgedrag en tankgedrag van medewerkers gedurende een periode van twee keer twee maanden gemeten. Leasemaatschappijen waarmee Bartosz samenwerkt kunnen deze informatie eenvoudig inzichtelijk maken. Voor wat betreft het rijgedrag vergeleken we het brandstofgebruik, oftewel de CO2 uitstoot, met dezelfde of vergelijkbare auto's. Het tankgedrag beoordeelden we bij collega's ten opzichte van elkaar. Uiteindelijk heeft ongeveer 80% van de medewerkers gespaard op rijgedrag ten opzichte van het voorgaande jaar. Meer dan 40% reedt zelfs onder de brandstofnorm. En 70% van de medewerkers is goedkoper gaan tanken ten opzichte van het jaar daarvoor. Bijvoorbeeld door minder aan de snelweg te tanken en geen gebruik te maken van speciale brandstof.

De winnaar van de challenge was diegene met de beste combinatie van brandstofverbruik én tankgedrag.

BARTOSZ BOSZ MET TREES FOR ALL

Om de overige CO2 uitstoot van onze leasevloot te compenseren, zijn we een partnership aangegaan met Trees for All. De missie van Trees for All is om wereldwijd nieuw bos te planten en bestaande bossen te herstellen. In de provincie Limburg werkt Trees for All – samen met Stichting Het Limburgs Landschap en Staatsbosbeheer – aan de realisatie van in totaal 43 hectare nieuw bos. Hiervoor zijn het afgelopen jaar al ruim 75.000 bomen geplant. In Oeganda werkt Trees for all aan het herstel van oorspronkelijk regenwoud. Daarvoor zijn er afgelopen jaar maar liefst 132.800 bomen geplant in Kibale Forest. Het Bartosz Bosz is onderdeel van beide projecten. In 2020 zijn de bomen van het Bartosz Bosz in de grond gezet in zowel Limburg als Oeganda. Eigenlijk twee Bartosz Boszen dus. Houd onze website en social media in de gaten voor de vorderingen.

RAYMOND VAN DER STAAK

IS MANAGER BIJ BARTOSZ VERANTWOORDELIJK VOOR HET LEASEBELEID.

GETROUWD MET JOLANDA EN VADER VAN DRIE KINDEREN: NICK, BOB EN SUSANNE. GENIET VAN (STEVICE) LIVE MUZIEK EN RONDREIZEN MET ZIJN GEZIN. VERKIEST DAARBIJ NATUUR BOVEN CULTUUR. HEEFT IN ZIJN CARRIÈRE ZO'N BEETJE ALLE ICT-ROLLEN VERVULD. VINDT UITEINDELIJK SAMEN IETS MOOIS CREËREN HET ALLERLEUKSTE OM TE DOEN. DRAAGT ALS GRONDLEGGER VAN DE BARTOSZ CO2 CHALLENGE GRAAG ZIJN STEENTJE BIJ AAN HET TERUGDRINGEN VAN DE CO2 UITSTOOT. HEEFT ZELF BEWUST GEKOZEN VOOR EEN ELEKTRISCHE AUTO.

BARTOSZIAN
SINDS
2015

WINNAAR CO2 CHALLENGE

Albert
Dubbeldam

De grote winnaar van de CO2 challenge was Bartoszian Albert. Hij rijdt een Seat Ibiza met een benzinemotor en een verbruiksnorm van 6,53 per 100 kilometer. Door verschillende besparingsmaatregelen wist Albert dit terug te brengen tot 5,41 liter per 100 kilometer. Een besparing van meer dan een liter per 100 kilometer! En een verbruik dat zo'n 17 procent ligt onder het gemiddelde van de Ibiza-rijders. Graag deelt hij drie van zijn (bespaar)tips in dit artikel.

1. INZICHT IN VERBRUIK MET FUEL COST SAVING

Vallei Autolease – waar ikzelf een leasecontract bij heb – is aangesloten bij het Fuel Cost Saving (FCS) programma. Fuel Cost Saving geeft de autorijder inzicht in het rij- en tankgedrag ten opzichte van andere leaserijders. Na iedere tankbeurt wordt het verbruik in kaart gebracht door de rijprestaties te vergelijken met andere rijders met hetzelfde type auto. Intensief gebruik maken van FCS heeft mij enorm geholpen bij het winnen van de CO2-challenge.

2. BENUT DE FUNCTIONALITEITEN VAN JE AUTO

Gebruik – indien aanwezig – de opties in je auto waarmee je je verbruik kunt aflezen. Kijk regelmatig naar het actuele verbruik en het verbruik over de rit. Ook cruisecontrol is een functionaliteit die bijdraagt aan zuiniger rijden. Houd daarnaast je banden op spanning. Als de banden zacht zijn, levert dat met rijden meer rolweerstand op. Om deze weerstand te overwinnen, is meer energie en dus brandstof nodig.

3. TANK NIET LANGS DE SNELWEG

Tank zuinig! Kijk goed naar de actuele prijzen van tankstations. Het is een fabel dat onbemande tankstations altijd goedkoper zijn dan bemande tankstations. Ik heb vrijwel altijd 2 kilometer omgeden voor een bemand Shell tankstation om vervolgens vlak bij mijn huis te zien dat het onbemande Tinq station standaard 4 tot 6 cent duurder was. Tank in ieder geval niet langs de snelweg. Als het echt niet anders kan, tank dan een klein beetje en gooi op een andere plek de tank vol.

HEB JE EVEN...? DIT IS CHARISSA!

Charissa is het bruisende middelpunt van ons kantoor in Veenendaal. 9 jaar geleden is ze bij Bartosz begonnen en nog steeds vervult ze met veel enthousiasme de functie van managementassistente. Naast haar werkzaamheden op het secretariaat is Charissa verantwoordelijk voor de organisatie van alle opleidingen en trainingen binnen Bartosz. Charissa is altijd druk en op zoek naar nieuwe 'avonturen'. En dat is niet alleen op haar werk het geval. In haar vrije tijd reist ze namelijk het liefst de hele wereld over.

HOE HERKEN JE DE BARTOSZIAN IN JEZELF?

Een echte Bartoszian denkt altijd in het belang van Bartosz. Dit merk ik ook bij mezelf. Moet ik een beslissing nemen? Dan stel ik mezelf de vraag wat de toegevoegde waarde is voor Bartosz. Mijn betrokkenheid gaat verder dan de werkzaamheden op het secretariaat. Ik vind het bijvoorbeeld leuk om met video bezig te zijn en heb al verschillende aftermovies van events gemaakt. Tot slot vind ik het belangrijk collegiaal te zijn. Dit is een eigenschap die een échte Bartoszian vaak typeert.

OVER WELKE VAARDIGHEID ZOU JE WILLEN BESCHIKKEN?

Het lijkt me fantastisch om écht goed te kunnen zingen en een succesvolle zangeres uit een (rock)band te zijn. Lekker in een bus de hele wereld over touren.

WAT IS DE BESTE TRAINING DIE JE HEBT GEVOLGD?

Een training die ik heel erg waardevol vond, was de training 'Onderhandelen'. Bij deze training heb ik geleerd om nog meer vanuit het klantbelang te denken. Deze kennis pas ik nu toe in de praktijk wanneer ik bijvoorbeeld voor een event moet onderhandelen met leveranciers. Ik merk dat het onderhandelen me steeds beter afgaat.

"IK REIS HET
LIEFST DE HELE
WERELD OVER."

"OVER ALLES
WAT IK ZIE OF
HOOR DENK IK
NOGMAALS NA.
KAN HET ANDERS,
SNELLER, BETER?"

HEB JE EVEN...? DIT IS BART!

We stellen je graag voor aan Bart, sinds oktober 2018 werkzaam bij Bartosz. Vanuit zijn woonplaats Apeldoorn – waar hij woont met zijn vrouw en twee kinderen – werkt hij als testmanager voor de Vrije Universiteit van Amsterdam. In deze 'Heb je even...?' vertelt Bart waarom hij voor Bartosz heeft gekozen en wat hem een goede software tester maakt. Bovendien vertelt hij ons dat hij een wel héél bijzondere hobby heeft voor iemand die hoogtevrees heeft...

WAAROM HEB JIJ VOOR BARTOSZ GEKOZEN?

Ik was op zoek naar een bedrijf gespecialiseerd in testen. Toen ik me aan het oriënteren was op diverse werkgevers sprong Bartosz er al snel bovenuit. Met name de vele mogelijkheden voor ontwikkeling spraken me aan: Bartosz Labsz, Booszt Sessies, interne opleidingen. Daar werd ik direct enthousiast van. Gelukkig was Bartosz ook enthousiast over mij en ben ik gestart als software testconsultant. En het klinkt misschien zweverig, maar werken bij Bartosz voelde meteen als thuiskomen. Iedereen is toegankelijk en behulpzaam. Het maakt niet uit of je directeur, testconsultant of manager bent. Dat werkt fijn en bevalt goed.

WAAROM BEN JIJ EEN GOEDE SOFTWARE TESTER?

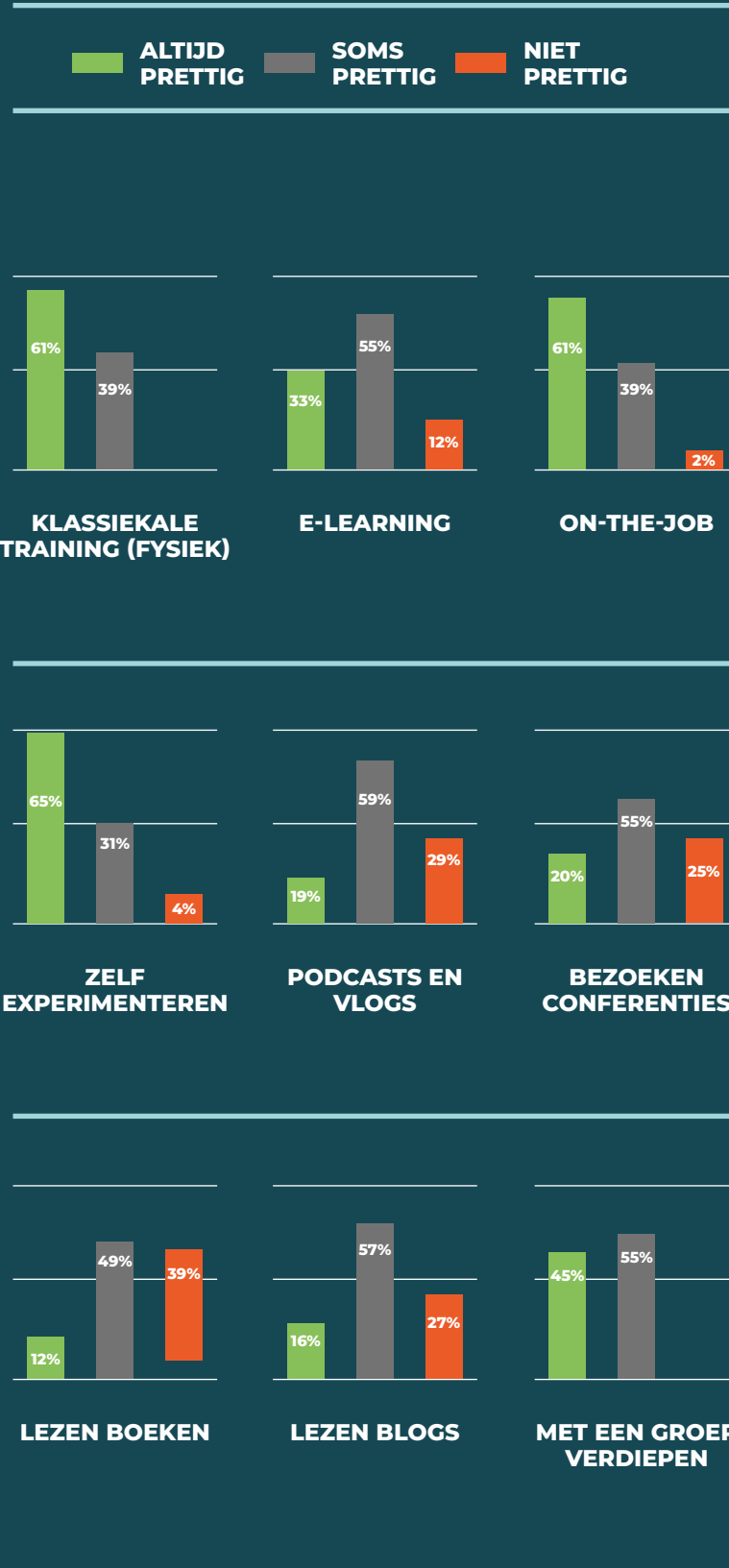
Mijn technische kennis en communicatieve vaardigheden maken mij tot een goede software tester. Bovendien heb ik een sterke focus op het blijven verbeteren van de kwaliteit – iets wat bij Bartosz enorm gestimuleerd wordt. Over alles wat ik zie of hoor denk ik nogmaals na. Kan het anders, sneller, beter? Door niks als vanzelfsprekend aan te nemen en overal kritische vragen bij te stellen, blijf ik eindeloos verbeteren.

WAT IS JE MEEST GEKKE EIGENSCHAP?

Ik weet niet of het echt een eigenschap is, maar het is zeker een raar trekje: ik houd van bungeejumpen terwijl ik erg veel last heb van hoogtevrees. Hoe dat zo gekomen is? Ik zag ooit op televisie de deelnemers van 'Wie is de Mol' bungeejumpen in Zuid-Afrika en zei toen heel stoer tegen m'n vrouw "als ik daar zou zijn, zou ik dat ook wel doen". Datzelfde jaar was ik in Zuid-Afrika en toen kon ik er natuurlijk niet meer onderuit: ik moest bungeejumpen. Ik vond het doodeng maar ook zó ontzettend gaaf. Het gaf zo'n adrenaline kik. Sindsdien doe ik het vaker.

VAKKENNIS VERGAREN

WELKE MANIER HEEFT DE VOORKEUR?

HOE VERGAREN SOFTWARE TESTERS VAKKENNIS?

STILSTAAN IS ACHTERUITGAAN. DAT GELDT VOOR VRIJWEL IEDEREEN, MAAR ZEKER VOOR EEN SOFTWARE TESTER. IN DE WERELD VAN ICT STAAT DE TIJD NOOIT STIL. DE ONTWIKKELINGEN BINNEN ONS VAKGEBIED GAAN RAZEND SNEL. KENNISONTWIKKELING EN KENNISDELING STAAN DAAROM BIJ BARTOSZ HOOG OP DE AGENDA. WIJ VROEGEN ONS AF: HOE ZORGEN SOFTWARE TESTERS ERVOOR DAT HUN VAKKENNIS OP PEIL BLIJFT? AAN WELKE MANIER VAN KENNIS VERGAREN GEVEN ZIJ DE VOORKEUR? DEZE EN ANDERE VRAGEN STELDEN WIJ ONZE 150 TESTCONSULTANTS. BENIEUWD NAAR DE UITKOMSTEN? LEES DAN SNEL VERDER.

ZELF EXPERIMENTEREN HEEFT DE VOORKEUR

Vakkennis op peil houden kun je op een heleboel manieren doen. Van het lezen van een vakinhoudelijk boek tot aan het kijken van een vlog of het volgen van een e-learning. Wij vroegen aan onze testconsultants welke manier van kennis vergaren zij het meest prettig vinden.

'Zelf experimenteren' scoort het hoogst. Maar liefst 65% van de ondervraagden geeft aan dit de meest prettige manier van kennis vergaren te vinden. Kort daarna volgt 'on-the-job leren' (63%) met op afstand de ondersteuning van een ervaren collega. Op de derde plaats staat 'klassikale training met docent (fysiek in klaslokaal)' (61%). Het 'lezen van een vakinhoudelijk boek' wordt ervaren als de minst prettige manier om vakkennis te vergaren (39%). Ook 'podcasts en vlogs' (29%) en het 'lezen van blogs' (27%) hebben niet de voorkeur.

**1 AVOND
PER 2 WEKEN**

**BALANS
WERK PRIVE
BELANGRIJK**

FREQUENTIE EN TIJDSINVESTERING

In ons onderzoek vroegen we ook naar de gewenste tijdsbesteding aan trainingen, communities en kennissessies. Het merendeel geeft aan één avond per twee weken te willen investeren. De doelgroep vindt het belangrijk om naast andere meetings en uitjes, ook nog voldoende tijd voor zichzelf te hebben. Een gezonde balans is hierbij belangrijk. Verder worden de dinsdag en woensdag als voorkeursavonden opgegeven en de vrijdag blijkt een absolute no-go voor kennisontwikkeling. Daarnaast geeft 67% van de ondervraagden aan dat zij het fijner vinden om bij een meerdaagse training de avonden vlak achter elkaar te volgen, in plaats van met een interval van een paar weken.

MIJN KLANT & IK

Alphabet

WIST JE DAT
ALPHABET
NAAST KLANT
OOK ÉÉN VAN DE
LEVERANCIERS
VAN ONZE
LEASEAUTO'S IS?

ALPHABET IS OPGERICHT IN 1997 EN EEN LEVERANCIER VAN ZAKELIJKE MOBILITEIT IN EUROPA, AUSTRALIË, CHINA EN ZUID-AMERIKA. MET MEER DAN 700.000 LEASEAUTO'S EN EEN VERTEGENWOORDIGING IN 30 LANDEN STAAT ALPHABET WERELDWIJD OP DE VIERDE PLAATS. ALS PIONIER IN GEAVANCEERDE MOBILITEITSOPLOSSINGEN IS ALPHABET VOOR BARTOSZ EEN UITDAGENDE OPDRACHTGEVER. MET VEEL PLEZIER ZET BARTOSZIAN ESLI RUTGERS (AGILE TESTENGINEER & TESTCOACH) ZICH DAGELIJKS IN VOOR ALPHABET. DAAR WORDT HIJ AANGESTUURD EN WERKT HIJ INTENSIEF SAMEN MET RODY HULLEMAN (RELEASE MANAGER & IT KEY ACCOUNTMANAGER).

RODY OVER ESLI

HOE ZIET JULLIE SAMENWERKING ERUIT?

Esli is de testspecialist binnen een van de drie Feature Teams (Benelux) waarvan ik de release manager ben. En vervult de rol van testcoach voor zowel de testspecialisten van de andere twee Feature Teams, als voor de applicatiebeheerders van de business.

WAAROM VORMEN JULLIE ZO'N GOEDE COMBINATIE?

Esli neemt de tijd, ruimte en vrijheid om te doen en aan te tonen waar hij goed in is. Dat waardeer ik heel erg in mensen. Esli kan snel inspelen op de ideeën en gedachten die ik bij hem neerleg. Hij stelt dan kritische vragen en denkt mee, waardoor hij mij prikkelt om het idee te versterken.

HOE HERKEN JE DE BARTOSZIAN IN ESLI?

Uit alle communicatie over Bartosz die ik lees, springen mij in het oog: 'scherp analytisch denkvormogen', 'uitstekende sociale en communicatieve vaardigheden', 'passie voor het testvak' en 'een fun to work with karakter'. Als ik Esli zie bewegen binnen Alphabet is dit wat hij iedere dag weer laat zien. Hij vindt onmogelijke bevindingen, staat klaar om iedereen te helpen, is zeer bereid om mensen te coachen bij het testen en is gewoon een goeie kerel.

"ESLI VINDT ONMOGELIJKE BEVINDINGEN, STAAT KLAAR OM IEDEREEN TE HELPEN, IS ZEER BEREID OM MENSEN TE COACHEN BIJ HET TESTEN EN IS GEWOON EEN GOEIE KEREL."

ESLI OVER RODY

HOE ZIET JULLIE SAMENWERKING ERUIT?

Rody is onze release manager en daarnaast het eerste aanspreekpunt voor zaken die op de vloer gebeuren. Wanneer je met tips, tricks of issues zit, kun je bij Rody terecht. Maar ook voor een informeel praatje is hij altijd te porren. We werken vooral veel samen voor de algehele testverbetering binnen ons domein. Onder andere gaan onze meetings over het opstarten van 'UAT in de sprint' en testverbetering in de Feature Teams.

WAT IS JOUW TOEGEVOEGDE WAARDE VOOR RODY?

In eerste instantie ben ik aangenomen om te testen in één van de Feature Teams. Zodat de onderdelen die het team oplevert goed getest zijn en met een goed gevoel naar de UAT gestuurd kunnen worden. Al snel liet ik blijken dat ik meer in mijn mars heb. Zodoende heb ik de lead opgepakt om het testen over de teams te verbeteren. Daarnaast pak ik de werkzaamheden op om het testen bij de gebruikers te verbeteren en vervul ik sinds kort de rol van testcoach. Iedere dag weer, is mijn doel om de verschillende vlakken naar een hoger niveau te tillen.

WAT MAAKT ALPHABET EEN LEUKE KLANT?

Bij Alphabet heerst een cultuur van openheid en eerlijkheid. Zit je ergens mee, dan krijg je de ruimte om dat te uiten. En wanneer je het fijn vindt om in je hoody en spijkerbroek naar het werk te gaan, dan is dat geen enkel probleem. Daarnaast biedt Alphabet de mogelijkheid om thuis te werken en zelfs privé afspraken te plannen. Zolang dit je werk maar niet in de weg staat. Kortom: veel vrijheid en ruimte, en tegelijkertijd een werkplek waar je iets van jezelf kwijt kan.

HOE ZIET EEN WERKDAG ER BIJ ALPHABET UIT?

Ik begin de dag met het controleren van de Daily Defender Bites - ons teamdashboard van de sprint voortgang - en het Bug Board. Naast het checken van mijn mail en het bijpraten over wat er gisteren is opgepakt en vandaag op de planning staat, houd ik mij bezig met testvoorbereiding of testuitvoer. Verder ben ik beschikbaar voor vragen met betrekking tot testen vanuit de andere teams of de gebruikers. Daarnaast zit ik twee keer per week in Refinement en is er een testcoach sessie gepland.

Interview april 2020

TROTSZ OP ONS EIGEN BARTOSZ JUBILEUMBIER #WORKHARDBREW HARD

Nick van den Heuvel

BARTOSZIAN
SINDS
2017

NICK VAN DEN HEUVEL

HEEFT EEN GROTE PASSIE VOOR FIETSEN EN LANGE TIJD TOPSPORT
OP DE MOUNTAINBIKE GECOMBINEERD MET DE ROL VAN TESTER.

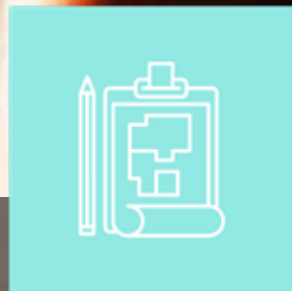
WIL OOK IN ZIJN VAK HET MAXIMALE ERUIT HALEN DOOR CONTINUE
SAMENWERKING, ONTWIKKELING EN VERBETERING. WOONT SAMEN
MET MAAIKE EN TWEE JONGENS IN ARNHEM. HEEFT DE LAATSTE JAREN
TOENEMENDE INTERESSE IN HOE HET MENSELIJK BREIN WERKT,
DE INVLOED DAARVAN OP ONS FUNCTIONEREN EN WAT TESTERS
DAARMEE KUNNEN. DEELT DEZE KENNIS EN ERVARING GRAAG DOOR
HET GEVEN VAN PRESENTATIES OP CONFERENTIES EN HET SCHRIJVEN
VAN BLOGARTIKELLEN. IS NIET BANG OM UIT ZIJN COMFORTZONE TE
TREDEN!

december 2018

HET IDEE

Tijdens een creatieve sessie in de Van Nelle fabriek - waarin we samen brainstormden over de BHAG oftewel brutale ideaal van Bartosz - fantaseerden we over het brouwen van ons eigen Bartosz bier.

januari - juni 2019

GEEN BIER ZONDER EEN GOED PLAN

Wat blijkt? Het 12,5 jarige jubileum van Bartosz in mei 2020, is een goede reden om ons idee daadwerkelijk in de praktijk te brengen. Een enthousiaste consultant nam het voortouw en werkte het idee uit tot een concreet plan. Met als doel: een eigen bier brouwen, ontwikkeld door en voor Bartoszians. Al snel sloten meer collega's zich aan, waarbij samenwerken en plezier voorop staat.

juli 2019

WE GAAN VOOR BLOND

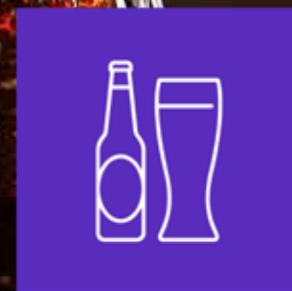
Na kort beraad werd besloten om te gaan voor een blond bier. Blond bier is toegankelijk en heeft over het algemeen een lager alcohol percentage. In Stadsbrouwerij Veenendaal werd de ideale partner gevonden om samen ons blond bier te brouwen.

september 2019

ZELF BROUWEN!

Tijdens een super interessante workshop bij de Stadsbrouwerij, hebben we op basis van onze voorkeuren twee recepten uitgewerkt en gebrouwen. De workshop heeft ons veel geleerd over het brouwproces, over ingrediënten zoals mout en hop, maar ook over de verschillende gistsoorten die je kunt gebruiken om zo de meest uiteenlopende smaken en alcoholpercentages te creëren.

november 2019

PROEVERIJ

Na een vergisting en rijping van in totaal acht weken, konden we het resultaat laten proeven en beoordelen door alle collega's tijdens de maandmeeting. Welke van de twee recepten vinden zij het lekkerst? En van welk recept gaan we dus een grote batch van 500 liter maken? De keuze viel op het klassieke kruidige blond bier. Tijdens de proeverij is ook de naam Paradijsvogel en het etiket gekozen.

februari 2020

BROUWEN OP GROTE SCHAAL

Tijd om de grote batch te brouwen, samen met brouwer Glenn van Stadsbrouwerij Veenendaal. Het wachten tot mei 2020 duurde lang, maar gelukkig konden we tussendoor de ontwikkelingen monitoren door af en toe te proeven... uh testen!

mei 2020

SAMEN VIEREN

Na een rijping van ruim twee maanden is het moment dan eindelijk daar. Ons jubileumbier is klaar om te toosten op ons 12,5 jarig jubileum! Ben je geïnteresseerd in hoe ons bier smaakt? Bezoek ons op een van onze events, of borrel op vrijdagmiddag met ons mee en laten we samen het succes vieren!

HET BROUWPROCES VAN A TOT Z

INGREDIËNTEN

De basis ingrediënten voor bier zijn water, mout, hop en gist. Natuurlijk kun je hier nog van alles aan toevoegen, zoals kruiden of het bier laten rijpen op gebruikte whisky- of wijnvaten. Maar voor ons blonde jubileumbier blijven we bij deze basis ingrediënten.

SCHROTEN

De eerste stap van het brouwen is schroten. Je vermaalt of plet hierbij de mout, zodat de binnenkant van de korrel (waar de suikers inzitten) blootgesteld wordt aan water tijdens het maischen.

MAISCHEN

Tijdens het maischen worden op bepaalde temperatuur de suikers door de aanwezige enzymen uit het mout gehaald. Deze suikers worden later - tijdens de vergisting - omgezet naar onder andere alcohol. Een relatief lage temperatuur geeft een droog bier (makkelijk vergistbare suikers), een hoge temperatuur een zoeter bier (moeilijk vergistbare suikers).

UITSPOELEN EN FILTEREN

Om de laatste suikers uit het mout te halen, spoelen we deze uit met water van 78 graden. Deze spoelstap combineren we met de filterstap. Voordat je gaat koken wil je de wort (want zo heet dit suikervater vanaf nu) ontdoen van stukjes mout en de meeste eiwitten zodat je heldere wort overhoudt. We gebruiken voor het filteren een filter onderin de pan en de mout zelf als filterbed. Hierdoor blijven losse stukjes of in de mout of in het filter hangen.

KOKEN

De heldere wort kook je gedurende 60 tot 75 minuten. Onder andere om van stoffen af te komen die ongewenste bijsmaken kunnen geven en om de wort steriel te krijgen. Voor de bitterheid voeg je hop aan het begin van deze stap toe. Voor de aroma en geur voeg je hop aan het einde - de laatste 10 tot 15 minuten - toe.

KOELEN

Om infecties tegen te gaan - wort valt namelijk in de smaak bij veel micro-organismen - is het belangrijk om na het koken de wort snel en zo steriel mogelijk af te koelen. Wanneer de vloeistof onder de 25 graden is, kan deze in een afgesloten gistvat worden overgeheveld en vervolgens wordt de gist toegevoegd.

VERGISTEN

Tijdens het vergisten worden de suikers omgezet door gistcellen naar alcohol en koolzuurgas. Het wort verandert hierdoor naar bier. Het is belangrijk om tijdens deze stap de temperatuur te controleren en te sturen. Hiermee oefen je een grote invloed uit op de smaak. In het algemeen geldt: hoe hoger de vergistingstemperatuur; hoe hoger de productie van esters (fruitige aroma's) en fenolen. Deze kunnen gewenst of ongewenst zijn.

LAGEREN

Na een vergisting van 1-2 weken hevel je het bier over naar een lagervat om van dood gist af te komen. Hierdoor ga je smaakafwijkingen en verminderd schuimbaarheid tegen. Tijdens het lageren kan het bier tot rust komen en kunnen de nog aanwezige gistcellen die in de hoofdvergisting gevormde diacetyl afbreken.

BOTTELLEN EN NAGISTING OP DE FLES

Na 1-3 weken lageren is het bier klaar om gebotteld te worden. Om de juiste hoeveelheid koolzuur in het bier te krijgen, wordt per liter een paar gram suiker toegevoegd. De nog aanwezige gistcellen zetten die suikers weer om naar alcohol (hergisting) en koolzuur. Na een periode van rijpen - in ons geval 6 weken - is het bier klaar om gedronken te worden.

ONS UNIEKE BIERRECEPT

Bartosz Paradijszvogel

Bierstijl	Blond
Volume	20 liter
Begin SG	1060
Eind SG	1010
Alcohol percentage	6,60%

Mouten	Hoeveelheid	Percentage
Pilsnout (3 EBC)	3,5 kg	64%
CaraPils (30 EBC)	1,0 kg	18%
Vienna Barke	1,0 kg	18%

Hop	Hoeveelheid	Percentage
Styrian Golding (4,8% alfa)		
- 60 min.	30 gr	60%
Saaz (3,7 %) - 30 min.	20 gr	40%

Gist	Hoeveelheid
Mangrove Jack M41	11 gr

Maisschema
40 min. 65 graden, 20 min. 72 graden, 5 min. 78 graden

Vergisting	
Primair (1-4 dagen)	19-24 graden (vanzelf laten oplopen)
Secundair (10 dagen)	21 graden

KRITISCH DENKEN EEN ONMISBARE TESTVAARDIGHEID

Janneke van den Brand

DE ROL VAN DE TESTER IS HET AFGELOPEN DECENNIUM ENORM VERANDERD. WAAR DE TESTER VROEGER NA EEN SOMS JARENLANG TRAJECT IN DE LAATSTE FASE INGESCHAKELD WERD OM EEN PRODUCT GRONDIG TE TESTEN, IS DE TESTER NU AANWEZIG IN ALLE FASEN VAN DE PRODUCTONTWIKKELING. DEZE VERANDERING VERGT NIEUWE, VERDER ONTWIKKELDE VAARDIGHEDEN. EEN GOEDE TESTER IS NIET LANGER ALLEEN IEMAND DIE CONTROLEERT OF EEN PRODUCT VOLDOET AAN DE OPGESTELDE EISEN, MAAR EEN 'KRITISCHE VRIEND(IN)' VAN EEN TEAM. IEMAND DIE DE JUISTE VRAGEN STELT EN KRITISCH IS OP HET PROCES, HET PRODUCT EN KEUZES DIE GEMAAKT WORDEN. EEN KRITISCHE DENKER, DUS. MAAR WAT IS DAT PRECIES, KRITISCH DENKEN? IN DIT ARTIKEL LEG IK JE DE BASICS UIT EN VERTEL IK JE WAT JE KAN DOEN OM KRITISCH DENKEN IN DE PRAKTIJK TE BRENGEN.

KRITISCH DENKEN: DE BASICS

Het woord 'kritiek' associëren we niet direct met iets positiefs. Als iemand kritiek op je heeft, voelt dat voor veel mensen niet zo prettig. Hoewel kritisch denken wel iets te maken heeft met kritisch zijn, is het zeker niet hetzelfde. Kritisch zijn kunnen we allemaal, maar kritisch denken is echt een vaardigheid.

KRITISCH VERSUS ONKRITISCH DENKEN

Om scherper te krijgen waar we het precies over hebben, zet ik kritisch denken af tegen onkritisch denken. Onkritisch denken is aannemen dat wat je leest of hoort waar is, zonder erover na te denken of te checken of het accuraat of redelijk is. Wanneer we onkritisch zijn, kunnen we ons dus niet ontwikkelen. Om verder te komen, moet je kritisch zijn op je eigen denkbeelden en op die van anderen. Kritisch denken is een bewuste keuze om je actief in te zetten om te begrijpen wat er speelt. Door na te denken, te redeneren, bewijs te evalueren en door na te denken over het proces van denken zelf. Het gaat over het zo goed mogelijk proberen uit te vinden hoe iets in elkaar steekt, zonder je daarbij al te veel te laten beïnvloeden door je eigen emoties en voorkeuren.

KRITISCH DENKEN IN PRAKTIJK BRENGEN

In ons dagelijks denken zijn we niet altijd even kritisch. Dit zorgt ervoor dat we snel verkeerde aannames doen op basis van voorgaande ervaringen uit ons leven. Een voorbeeld: stel je voor dat iemand je een USB datakabel geeft voor je iPhone. Op het eerste gezicht ziet deze kabel eruit als een datakabel en functioneert deze als een datakabel. Je hebt geen reden om aan te nemen dat het iets anders is. Feitelijk is de betreffende kabel een 'locator', af luisterapparaat en een datakabel. Onder een afdekkapje zit (vrijwel onzichtbaar) een simkaart-houder waarmee een hacker in kan bellen en jou vervolgens kan af luisteren of lokaliseren. Waarom benoem ik dit? Het is een voorbeeld van hoe we in ons dagelijks leven aannames doen. Als iemand ons een kabel geeft, dan bedenken we niet zo snel dat dit ook een af luisterapparaat kan zijn. Alleen door de kabel kritisch te onderzoeken, zouden we dit kunnen ontdekken.

WAAROM WE FOUTEN MAKEN IN ONS DENKEN:

'THINKING, FAST AND SLOW'.

Hoe komt het dat we soms zulke foutieve aannames doen? Psycholoog Daniel Kahneman beschrijft in zijn boek 'Thinking, Fast and Slow' twee 'systemen' in de menselijke geest: systeem 1 en systeem 2. Systeem 1 heeft betrekking op automatische, snelle processen die geen tot nauwelijks moeite kosten. Het zijn processen die aangeboren zijn of die door lange oefening eigen zijn gemaakt. En ze zijn vaak onvrijwillig; je kan ze niet tegenhouden of beïnvloeden. Systeem 2 heeft betrekking op mentale activiteiten die energie kosten en waar focus voor nodig is. Het is een doordacht, bewust en gecontroleerd denkproces. Een proces dat moeite kost en dat niet vanzelf gaat.

Systeem 1 en 2 staan niet los van elkaar. Systeem 1 genereert voortdurend suggesties voor systeem 2, denk aan observaties, gevoelens en impulsen. Systeem 1 zet deze vervolgens in overtuigingen om. Meestal neem je gewoon aan wat systeem 1 je doorgeeft. En dat is prima. Systeem 1 is meestal vrij goed in wat het doet. Maar – zo bleek uit het voorbeeld van de datakabel – systeem 1 is niet feilloos.

COGNITIEVE BIAS

Omdat systeem 1 niet feilloos is, ontstaat er cognitieve bias. Ons denken neemt vaak een short cut: de weg van de minste weerstand. In het geval van de datakabel is het zo dat jouw brein genoeg kabels heeft gezien om zonder moeite aan te nemen dat ook dit een normale datakabel is. We trekken deze (foutieve) aanname niet in twijfel. Dit doen we voortdurend en dit leidt tot allerlei ruis in ons denken. Het is natuurlijk zo dat je niet iedere 'gut decision' in je leven onder de loep kunt nemen. Maar, voor die momenten dat het ertoe doet – bijvoorbeeld als je werkt als tester – kun je leren beter te worden in het herkennen van fouten in je eigen denken of dat van anderen.

JANNEKE VAN DEN BRAND

HEEFT VEEL VERSCHILLENDE ROLLEN GEHAD, MAAR ZET ZICH
TEGENWOORDIG MET VEEL PLEZIER IN ALS SCRUM MASTER.

IS EEN SPECIALIST OP HET GEBIED VAN VISUAL THINKING EN QUALITY
INFECTED TEAMS. HEEFT EEN VOORLIEFDE VOOR FILOSOFIE.
ORGANISEERT EN BEZOEKT IN HAAR VRIJE TIJD GRAAG HACKER
EVENEMENTEN. IS CREATIEF EN MAAKT GRAAG DINGEN MOOIER EN
MOOIE DINGEN. IS EEN UITSTEKENDE KLUSSEER.

BARTOSZIAN
SINDS
2016

PRAKTISCHE TIPS VOOR KRITISCH DENKEN

We weten nu wat kritisch denken is en waar en waarom het snel en ongemerkt mis kan gaan. Wat we nog niet weten, is hoe we onszelf kunnen trainen in het voorkomen dat het mis gaat. Daarom geef ik je hieronder 10 tips om kritisch denken in de praktijk te brengen.

TIP 1 STEL VRAGEN

Stel vragen aan anderen, maar ook aan jezelf. Een basisvraag die je jezelf kan stellen is: is dit redelijk om te zeggen of te geloven? En dan redelijk in de zin van: voldoet het aan de regels van de logica.

TIP 2 TWIJFEL AAN BASISAANNAMES

Aannames zijn vaak verkeerd; 'Assumptions are the mother of all mistakes'. Om te voorkomen dat je slachtoffer wordt van verkeerde aannames, of dat je een verkeerde datakabel inprikt, is een sceptische houding noodzakelijk.

TIP 3 HET IS OK ALS JE DINGEN NIET WEET

Vragen stellen en twijfelen aan basisaannames laat ook zien dat er soms gewoon kennis mist. Het is belangrijk om je te realiseren dat je waarschijnlijk minder weet dan je denkt. Als je dingen niet weet, ga dan op onderzoek uit en haal je informatie uit diverse en betrouwbare bronnen.

TIP 4 STA OPEN VOOR NIEUWE INZICHTEN

Echt kritisch denken betekent ook komen tot, soms oncomfortabele, nieuwe inzichten. Zorg dat je hiervoor open staat. Zonder kritisch te denken is ontwikkeling en continue verbetering niet mogelijk.

TIP 5 WEET WELKE COGNITIEVE BIASES ER ZIJN EN LEER ZE HERKENNEN

Er zijn enorm veel beschreven biases waar veel onderzoek naar gedaan is. Neem de tijd om eens wat meer te lezen over biases. En als je een vraagstuk hebt dat kritisch denken vereist, loop dan eens bekende biases langs om te kijken of je brein je niet in de val heeft gelokt.

TIP 6 KIJK KRITISCH NAAR CAUSALITEIT

We denken vaak dat A B tot gevolg heeft, en hebben de neiging dit simpeler te maken dan het in werkelijkheid is. Maar soms heeft B A tot gevolg. En soms hebben ze niks met elkaar te maken.

TIP 7 EVALUEER BESTAAND BEWIJS EN ARGUMENTEN KRITISCH

Neem niet zomaar aan wat je hoort of leest, maar kijk kritisch naar bewijs en argumentatie. Wat je hierbij kan helpen is je verdiepen in argumentatieleer. Leer bijvoorbeeld hoe een valide argument eruitziet, hoe je drogredenen herkent en wat je er tegen kan doen. Het boek 'Critical Thinking' van Tom Chatfield bevat een goede uitleg hierover.

TIP 8 DENK ZELF, LAAT JE NIET TE MAKKELIJK BEÏNVLOEDEN

Echte innovaties zijn vaak gedaan door mensen die hun eigen denkwerk hebben gedaan. Dat wil niet zeggen dat je geen gebruik maakt van bestaande kennis (nadat je deze kritisch geëvalueerd hebt), maar laat je niet limiteren door 'groupthink' of de heersende opvattingen van je werkveld of cultuur.

TIP 9 ZOEK NAAR DIVERSITEIT IN DENKEN EN SAMENWERKING

Diverse standpunten geven je meer input, en dus meer stof tot denken. Wanneer je meer invalshoeken leert kennen, word je getriggerd hier kritisch op te reflecteren. Praat met mensen, ontdek hun standpunten en hun achterliggende gedachten en verzamel zo input om je eigen denken aan te scherpen.

TIP 10 VERDIEP JE IN KRITISCH DENKEN

Begin bijvoorbeeld met een van deze leestips:

Critical Thinking – Tom Chatfield

Thinking, Fast and Slow – Daniel Kahneman

Factfulness – Hans Rosling

The Great Mental Models – Shane Parrish

“KRITISCH ZIJN KUNNEN WE
ALLEMAAL, MAAR KRITISCH
DENKEN IS ECHT EEN
VAARDIGHEID.”

WORK HARD PLAY HARD

QUALITY INFECTED TEAMS IN DE PRAKTIJK

BARTOSZIAN S AAN HET WOORD

Hadewieg Beekman & Tibor van der Wel

WAT ZIJN VAKLIEDEN ZONDER GEREEDSCHAP?

Zoek je een fijne en praktische manier om als team met QIT aan de slag te gaan, dan verzorgen we een workshop rondom Quality Infected Teams. De workshop kan bijvoorbeeld een goede invulling zijn van de retrospectieve van een scrumteam. Tijdens deze workshop wordt er gewerkt met een kaartspel, dat practices bevat die passen bij de pijlers van QIT en is dus ook goed door teams te gebruiken wanneer zij na de workshop zelf aan de slag gaan met QIT.

Naast de workshop en het kaartspel zijn we aan de slag gegaan met het Improve Your Best Quality Infected Teams boekje, waarin we QIT aan de hand van een fictief bedrijf en herkenbare situaties dicht naar de praktijk brengen. Geen alles omvattend naslag werk, maar een inspirerend boekje wat aanzet tot nadenken over alledaagse situaties in ons werkgebied, waarin kwaliteit voorop staat.

Tijdens de ontwikkeling van het boekje hebben we zelf ook onze visie rondom QIT toegepast en onder de loop genomen, want natuurlijk blijven we onszelf uitdagen en ontwikkelen. Daarom krijgt de QIT-praatplaat ook een make-over!

Op onze website lees je 'Wij zijn Bartosz, grensverleggend specialist in software testen en testmanagement.' En als je ons al wat langer volgt, weet je misschien dat wij zo'n vijf jaar geleden onze eigen visie op kwaliteit hebben ontwikkeld. Testen is bij ons nooit een doel op zich, maar het draagt bij aan de kwaliteit van een product. Het staat dus nooit op zichzelf. In onze visie is het bewaken van kwaliteit niet alleen de taak van de tester, maar van het hele team. Vandaar ook de naam: Quality Infected Teams. Hierbinnen hebben we drie aandachtgebieden geïdentificeerd.

WHOLE TEAM APPROACH

Als je software bouwt, is het belangrijk dat er sprake is van een shared understanding, een gedeeld beeld van wat de bedoeling is en waar je samen naartoe werkt. Als dat niet het geval is, ontstaan er misverstanden en bouw je als team niet wat de klant wil of kan gebruiken. Het hele team voelt zich samen verantwoordelijk voor de kwaliteit van het geleverde product, waarbij iedereen vanuit zijn eigen expertise bijdraagt.

FAST FEEDBACK

Hierbij draait het om het krijgen van feedback op je software gedurende het hele ontwikkelproces. Als er iets mis is, wil je dat zo snel mogelijk weten. Test je software dus niet alleen wanneer het helemaal af is, maar ook op lagere niveaus met unit tests bijvoorbeeld. Net zo belangrijk is het betrekken van je gebruikers in het ontwerpproces, zodat je zeker weet dat je bouwt waar zij op zitten te wachten.

EXPLORATION

Het is onmogelijk van tevoren alles te weten over je product en om met geautomatiseerde testen alle risico's af te dekken. Daarom is het belangrijk ook te gaan ontdekken, te exploreren. Je leert je software of product kennen door er mee te experimenteren en te ontdekken zodat je je teststrategie kunt bijstellen.

QIT IN ACTIE

In de praktijk vallen zaken die bijdragen aan kwaliteit niet vaak binnen één van de pijlers, maar is er overlap. Als alle drie de pijlers toegepast worden is er sprake van een Quality Infected Team. Nu je weet wat QIT inhoudt, is het natuurlijk interessant om te zien wat het effect kan zijn! Daarom hebben we onze collega's een aantal vragen gesteld over hun ervaringen met QIT bij onze klanten.

WAT WAS HET MOMENT DAT JE WIST DAT JE IEMAND HAD OVERTUIGD VAN HET BELANG VAN QIT?

Hadewieg: Toen een van de modelleurs uit zichzelf aanbod om testautomatiseringswerk van me over te nemen tijdens een drukke sprint. Dat was het moment dat ik wist dat testen niet alleen meer mijn verantwoordelijkheid was!

Jeroen: Je merkt dat je iemand overtuigd hebt als diegene het verhaal zelf gaat vertellen. Hoe mooi is het als je bij een nieuwe klant start en de DEVOPS manager de QIT visie zelf uitdraagt.

Robert: Toen ik QIT zag werken binnen ons team. Samen met een ontwikkelaar en PO had ik uitgedacht hoe onze software moet omgaan met input uit verschillende bronnen. Daarna heb ik onze tekeningen verder uitgewerkt, testcases toegevoegd en gepresenteerd aan de andere teamleden. Later vertelde een ontwikkelaar dat hij direct unit tests toevoegde voor alle scenario's die ondertussen aan de muur hingen en ze draaiden al in elke build mee. We hebben samen ontdekt, deelden hetzelfde beeld en de vroege feedback maakte het af!

WELKE TIPS & TRICKS HEB JE GEBRUIKT OM IEMAND TE OVERTUIGEN VAN QIT?

Jeroen: Het mooie aan de QIT visie is dat het bijna zo vanzelfsprekend is dat je mensen op tactisch niveau nauwelijks hoeft te overtuigen. Op operationeel niveau spreken de workshop en het kaartenspel boekdelen.

Robert: Ik leg uit dat testen geen doel op zich is, maar dat het leveren van kwaliteit dat wel is.

Tibor: Maak het klein en praktisch, zoek medestanders en begin kwaliteit binnen het team bespreekbaar te maken als doel voor het team. Als de interesse gewekt is, komt de rest later wel!

HADEWIEG BEEKMAN EN TIBOR VAN DER WEL

ZETTEN ZICH BEIDEN IN ALS SOCIALE TESTPROFESSIONALS IN AGILE EN SCRUM OMGEVINGEN. WERKEN SAMEN AAN HET IMPROVE YOUR BEST QUALITY INFECTED TEAMS BOEKJE.

KOMEN ELKAAR VAAK TEGEN BIJ SOFT SKILL-TRAININGEN EN BESPREKEN DAN HUN FAVORIETE SPECIAALBIER EN TRUE CRIME-PODCASTS. ZIJN HET EROVER EENS DAT DE VLAAMSE VARIANT VAN 'WIE IS DE MOL?' LEUKER IS DAN DE NEDERLANDSE.

BARTOSZIAN
SINDS
2017

BARTOSZIAN
SINDS
2011

WELK BIJZONDER OF VEEL VOORKOMEND MISVERSTAND OVER QIT BEN JE TEGEN GEKOMEN IN DE PRAKTIJK?

Robert: Dat het een hoogdravend theoretisch model is. QIT is juist super praktisch! Ik gebruik het als een kapstok om de maatregelen die een organisatie neemt op het gebied van kwaliteit te ordenen.

Nick: Dat testen alleen voor testers is.

Stephan: Dat er niet genoeg aan de klant wordt gedacht, omdat de focus op de teams ligt. Terwijl we met QIT juist alles uit de kast halen om de software beter, mooier en sneller te maken voor de klant.

Kamiel: Dat Fast Feedback alleen gaat over testautomatisering. Feedback komt ook uit de logs van een applicatie, of uit de incidentenregistratie van de service desk.

HEB JE EEN VOORBEELD WAARIN JE QIT ZAG WERKEN?

Sebastiaan: Ik draaide bij een klant aan het eind van de sprint mijn automatische regressietest. In het begin zaten de modelleurs in een defensieve houding: als hij faalde, moest er wel wat mis zijn met mijn test. Na een tijdje begonnen ze er de waarde van in te zien en hoefde ik niet meer met mijn bevindingen te leuren, maar kwamen ze naar mij toe om te vragen of er nog wat was omgevallen.

Jochem: In mijn voorbeeld komen Fast Feedback en Whole Team Approach samen. In een gesprek met een ontwikkelaar, een analist en de PO omschreef ik een foutsituatie. Ik kon daar vervolgens in vijf minuten een geautomatiseerde testcase van maken die slaagde. Toen ik deze voorlegde aan de PO kon die samen met de analist snel aangeven welke gecontroleerde waardes verkeerd waren en veranderd moesten worden. De geüpdatete testcase ging naar de ontwikkelaar, die hier tegenaan kon ontwikkelen. Toen hij zijn change opleverde wist ik eigenlijk al dat deze goed zou zijn!

Kamiel: Als manager zie ik de effecten van QIT op twee manieren. Allereerst bij recruitment, om potentiële medewerkers onze visie op het vak uit te leggen. Kandidaten worden enthousiast van ons verhaal. Maar ook bij de introductie van Bartosz bij nieuwe klanten. Die zien op zo'n moment dat we meerwaarde kunnen leveren door naast excellente mensen ook vernieuwende kennis te brengen.

WAT IS DE GROOTSTE VERANDERING DIE JE HEBT GEZIEN WANNEER MENSEN QIT GINGEN TOEPASSEN?

Jeroen: De grootste verandering is toch wel dat kwaliteit meer een team effort wordt. Van het wijzen naar de testexpert, naar iedereen is verantwoordelijk voor de kwaliteit, waarbij iedereen in het team zijn steentje bijdraagt. Super mooi om te zien als dat binnen een team landt!

Nick: In een eerder stadium wordt aan testen gedacht. Testers worden betrokken bij het ontwerp van de software, niet pas wanneer het af is!

Hadewieg: Het werd gezelliger! Eerder werd er nog wel eens met een vinger gewezen of de schuld afgeschoven, of was er een iemand die veel stress had terwijl de rest van het team niets te doen had. Dat veranderde door QIT omdat we hetzelfde doel hadden en dat samen wilden bereiken.

WAT HEEFT JE HET MEEST GEHOLPEN OM QIT TE GAAN TOEPASSEN IN JE DAGELIJKSE WERK?

Jeroen: Gewoon doen! Neem de workshop mee naar je klant en gebruik hem bij de eerstvolgende retrospective!

Hadewieg: Het contact met andere testers en Bartoszians. Er is altijd wel iemand die iets gelijkwaardigs heeft meegemaakt als je met een probleem zit die je tips kan geven. Daarnaast is steun van mensen met dezelfde mindset enorm waardevol als je iets probeert te bereiken bij een klant. Dan ben je niet meer een roepende in de woestijn, maar een team.

WAAR BEN JE TROTS OP ALS HET GAAT OM QIT?

Edward: Dat testen geen blokkerende factor is geworden binnen een delivery process wat ging versnellen van vier keer per jaar een release naar elke dag een release.

Tim: Ik ben trots op de Bijtanken sessie die ik heb mogen geven over het onderwerp 'Lowcode' in QIT. De vraag die ik heb gesteld was: Wat betekent Low-code voor testen in Quality Infected Teams?

Tibor: Werken aan het QIT boekje. Hoewel ik niet in de positie bij klanten heb gezeten om QIT toe te passen, ben ik erg blij met het denkwerk en de discussies met mijn collega's.

A portrait of Eelco de Jong, a man with curly brown hair and a beard, smiling. He is wearing a dark pinstriped suit jacket over a white shirt. The background is a solid light blue.

SHARE, LEARN & IMPROVE HET TECHNISCH GILDE BINNEN BARTOSZ

Eelco de Jong

AL TIJDENS MIJN SOLLICITATIEGESPREK BIJ BARTOSZ KWAM HET AAN BOD: MIJN GROTE INTERESSE VOOR DE TECHNISCHE KANT VAN TESTEN. EN IK BLEEK NIET DE ENIGE. SAMEN MET EEN AANTAL COLLEGA'S HEBBEN WE BINNEN BARTOSZ EEN TECHNISCH GILDE OPGERICHT: EEN CLUB TECHNISCHE ÉN MINDER TECHNISCHE BARTOSZIANS DIE REGELMATIG BIJ ELKAAR KOMEN OM HET TECHNISCH TESTEN BINNEN BARTOSZ MEER VORM TE GEVEN. DAT DOEN WE VOLGENS HET PRINCIPE 'SHARE, LEARN & IMPROVE'. WE PRATEN NIET ALLEEN OVER TECHNISCH TESTEN, MAAR LEREN VOORAL OOK VAN ELKAAR. WE KIJKEN SAMEN NAAR DE TOEKOMST VAN TECHNISCH TESTEN EN HOE BARTOSZ HIEROP KAN INSPELEN.

CENTRAAL PUNT VOOR TECHNISCHE KENNIS

Binnen Bartosz hebben we een aantal collega's die héél veel technische kennis hebben. Ze weten bijvoorbeeld alles te vertellen over specifieke tooling, zoals selenium, cucumber, SpecFlow, robot framework en JMeter. Ze kunnen je precies vertellen hoe je het beste een testframework voor geautomatiseerd testen op kunt zetten. Of ze hebben veel kennis over het gebruik van tools als docker en jenkins. Het Technisch Gilde is ontstaan uit het idee om al die kennis samen te brengen. Dat betekent overigens niet dat het Technisch Gilde alleen is voor mensen met een technische achtergrond. Zeker niet! Zowel technisch onderlegde collega's als collega's die (nog) niet zoveel technische kennis maar wél affiniteit met techniek hebben, doen mee. Alle Bartoszians zijn welkom!

SHARE, LEARN & IMPROVE

Het is zonde om alle technische kennis binnen Bartosz niet actief te gebruiken. Samen zorgen we ervoor dat de kennis zowel binnen als buiten de organisatie verspreid wordt, bijvoorbeeld in de vorm van workshops, trainingen en coaching on-the-job. Maar ook door hackatons te organiseren om ideeën verder uit te werken of leuke hobbyprojecten zoals een Magic Mirror (ja, velen van ons automatiseren ook in onze vrije tijd) gezamenlijk verder vorm te geven. We willen de ogen en oren van de organisatie zijn als het gaat om de technische kant van ons vak. Wat beweegt de markt? Welke tooling is interessant? Hoe ziet de toekomst van technisch testen eruit? Waar kunnen we nu al op inspelen? Door hier samen over te sparren en onze kennis en ervaring te delen blijven we up-to-date van alle ontwikkelingen binnen software testen en kunnen we hierop anticiperen. Met behulp van de Liberating Structure 'Purpose-to-Practice', brengen we gezamenlijk onze principes, structuur en doelen in kaart. Dit staat centraal voor de manier van werken binnen het Technisch Gilde.

“SAMEN ZORGEN
WE ERVOOR DAT
ONZE TECHNISCHE
KENNIS ZOWEL
BINNEN ALS BUITEN
DE ORGANISATIE
VERSPREID WORDT.”

FAST FEEDBACK: QUALITY INFECTED TEAMS

Wie ons al langer volgt, weet dat software testen bij Bartosz nooit een doel op zich is. Softwarekwaliteit is dat wel. Daarom streven we naar Quality Infected Teams. Een Quality Infected Team kiest bewust voor kwaliteit omdat ze weet dat dit zich uitbetaalt in succes en wendbaarheid. Zo'n team kent de waarde van snelle feedback. Fast feedback, dus. Snelle feedback stelt het ontwikkelteam in staat om agile te zijn. Het Technisch Gilde focust zich vooral op deze 'Fast Feedback' pijler. We denken na over hoe we technieken en tools in kunnen zetten om feedback te verkrijgen over de kwaliteit van ons product. Hoe we repetitieve taken kunnen automatiseren zodat we onze aandacht kunnen richten op meer complexe zaken. En dat willen we niet alleen op het klassieke moment van testen kunnen doen, maar op elk gewenst moment.

SHIFT-LEFT, SHIFT-RIGHT-BEWEGING

Daarom willen we de shift-left en shift-right beweging die testers maken in Quality Infected Teams verder uitwerken. Door als tester een shift-left te maken, zorgen we ervoor dat we betrokken zijn vanaf het ontwerpproces. Zo kunnen we vooraf risico's inschatten en fouten voorkomen. Met shift-right kijken we verder dan het voortbrengingsproces in het team. Hoe gedraagt het product zich in de productieomgeving? Wat ervaren de gebruikers? Welke indicatoren kunnen we opnemen in de productie zodat gebruikersgedrag snel gevalideerd kan worden? Hoe kunnen we releases zo snel mogelijk naar de productie brengen en daar laten testen door een kleine specifieke groep gebruikers die we goed monitoren? Enkele vragen die we met het Technisch Gilde graag willen beantwoorden. Om op die manier bij te dragen aan het gemeenschappelijke doel van Bartosz: 'Grensverleggend specialist in software testen'.

PRODUCT BACKLOG

De basis van het Technisch Gilde is ons product backlog. Hierop staan alle onderwerpen die we in de toekomst willen gaan oppakken. En dat zijn er nogal wat. Deze backlog is constant in beweging. De lijst varieert van onderzoeken welke tooling het meest geschikt is voor bepaalde platformen en talen tot hoe wij Artificial Testing zouden kunnen toepassen. Ook zijn er genoeg minder vakgerichte onderwerpen, zoals bijvoorbeeld het maken van een Magic Mirror of een door een Arduino Aangestuurde Robot arm. We hebben dan ook maar één regel als het aankomt op nieuwe onderwerpen verzinnen: het moet iets met techniek te maken hebben.

DE EERSTE RESULTATEN

Onderstaand een opsomming van de onderwerpen die we al opgepakt hebben, of in de komende periode gaan behandelen tijdens onze meetings.

Niet poker game

Een collega daagde ons uit om op basis van een handleiding van een zelf bedacht pokerspel de code te schrijven die nodig was om dit spel op een door hem gebouwde server te spelen. In tweetallen zijn we aan de slag gegaan om de beste speler te programmeren.

De beste tooling

Welke tooling is het beste? In een wereld waar zoveel tools beschikbaar zijn, zie je soms door de bomen het bos niet meer. Welke tool kun je nou het beste gebruiken voor welke applicaties en/of talen? Wat zijn de sterke en zwakke kanten? Tijdens meerdere meetings gaan we verschillende tools uitgebreid met elkaar vergelijken. De eerste avond zullen we selenium, puppeteer, playwright en cypress onder de loep nemen. De resultaten van deze meetings zullen we delen met onze collega's zodat zij een goede basis hebben bij het selecteren van de juiste tools.

Het efficiënt werken met reguliere expressies

De meesten van ons zijn wel bekend met regex. Maar wat kun je er nu daadwerkelijk mee bereiken? Wat zijn handige tips en guidelines bij het gebruik? In een interactieve workshop zullen we naast theorie vooral veel praktijkervaring opdoen met het gebruik van regex.

Magic Mirror

Een Magic Mirror is een interactieve spiegel waarbij een beeldscherm gecombineerd wordt met een spiegel. Dus naast kijken of je haar goed zit, kun je je agendaplanning voor de komende tijd raadplegen, zien hoe laat een bepaalde trein rijdt, of bekijken wat voor een weer het wordt. We gaan met het gilde onderzoeken hoe we het beste zo'n mirror kunnen bouwen. Welke hardware hebben we nodig? Wat voor code moet er geschreven worden? Waar lopen we tegenaan? Het uiteindelijke doel: voor elk kantoor een Magic Mirror die collega's ook daadwerkelijk kunnen gebruiken.

“NAAST HET ORGANISEREN VAN WORKSHOPS, PRESENTATIES EN CURSUSSEN VOOR ONZE COLLEGA'S EN KLANTEN, ZULLEN WE OOK REGELMATIG EXTERNE EXPERTS VRAGEN HUN KENNIS MET ONS TE DELEN. EN WIE WEET ZIE JE ÉÉN VAN ONS BINNENKORT NOG WEL EENS TERUG OP EEN CONFERENTIE.”

EELCO DE JONG

IS EEN BETROKKEN, TECHNISCH TESTSPECIALIST EN HEEFT EEN GROTE PASSIE VOOR GEAUTOMATISEERD TESTEN.

WERKT GRAAG MET MENSEN SAMEN EN WEET DOOR ZIJN OPEN HOUDING MENSEN TE MOTIVEREN. IS ERG SECUUR, DOELGERICHT EN NIEUWSGIERIG. DURFT KRITISCH TE ZIJN OP ZOWEL HET PRODUCT ALS COLLEGA'S. SPEELT IN ZIJN VRIJE TIJD GRAAG OP ZIJN GITAAR. KAN ZICH DAARNAAST VERLIEZEN IN HET BOUWEN VAN WEBSITES. WOONT SAMEN MET ZIJN VRIENDIN EN TWEE KINDEREN IN ZWOLLE.

BARTOSZIAN
SINDS
2019

MIJN KLANT & IK

De Goudse

DE GOUDSE IS SINDS 1924 EEN ZELFSTANDIGE EN ONAFHANKELIJKE VERZEKERINGSMAATSCHAPPIJ, GEVESTIGD IN - JAWEL - GOUDA. ZE BIEDT EEN BREED ASSORTIMENT VAN FINANCIËLE PRODUCTEN EN VERZEKERINGEN AAN MKB-ERS, ONDERNEMERS EN PARTICULIEREN. BART RENSEN (TESTCONSULTANT BIJ BARTOSZ) ZET ZICH MET VEEL PLEZIER IN VOOR DE GOUDSE. HIJ WERKT DAGELIJKS SAMEN MET LEO STRIKWERDA (DEVOPS ENGINEER BIJ DE GOUDSE). BART EN LEO VERTELLEN GRAAG OVER HUN SUCCESVOLLE SAMENWERKING, LEES JE MEE?

LEO OVER BART

HOE ZIET JULLIE SAMENWERKING ERUIT?

We werken samen in het Goudse.Next-team. Dat team houdt zich bezig met de ontwikkeling van diverse websites van De Goudse. We hebben een relatief klein team voor het bouwen en doorontwikkelen van de sites. Voor de komst van Bart was ik veel tijd kwijt aan het testen en Bart heeft dat werk grotendeels overgenomen. Dat is heel fijn voor mij, nu houd ik tijd over voor allerlei andere belangrijke klussen.

WAAROM VORMEN JULLIE ZO'N GOEDE COMBINATIE?

Doordat ik in het verleden ook veel getest heb, weet ik waar Bart mee bezig is. We kunnen daardoor goed sparren en waar nodig kan ik Bart ook helpen, bijvoorbeeld door de juiste testdata te regelen. We vinden testen allebei leuk én belangrijk. We geven elkaar dan ook veel feedback en kunnen dat goed van elkaar hebben. Ook de 'verliezen' delen we: soms balen we als we iets gemist hebben en er pas in productie tegenaan lopen. Bart kan daar ook wel mee zitten. Dan zeg ik hem: De Goudse draait wel door. Hier leren we van, volgende keer beter.

HOE HERKEN JE DE BARTOSZIAN IN BART?

Bart draait volledig mee in het team. Doordat Bart bij elk onderwerp vanaf het begin betrokken is, kan hij vroegtijdig meedenken. En dat doet hij dan ook zeker. Dat is mooi, want daarmee voorkom je fouten en zorg je ervoor dat je eindproduct beter is en dat je als team efficiënter werkt.

“DE GOUDSE EN BARTOSZ HOUDEN BEIDEN VAN DE KLEUR PAARS(Z). HET VAKBLAD VAN DE GOUDSE HEET ZELFS ÓÓK PAARS, HOE TOEVALLIG!”

BART OVER LEO

WAT IS JOUW TOEGEVOEGDE WAARDE VOOR LEO?

Door mijn komst heb ik veel werk uit Leo's handen kunnen nemen. Leo pakt nu veelal taken buiten de scope van de sprints op. Denk hierbij aan analyseklussen en beheertickets. Naast de ruimte die ik Leo heb gegeven, breng ik ook veel kennis en ervaring mee die ik tijdens mijn jaren als tester heb mogen opdoen. Deze kennis en ervaring deel ik binnen De Goudse om zo ook vanuit een ander perspectief naar testen te kijken.

WAT MAAKT DE GOUDSE EEN LEUKE KLANT?

Bij De Goudse heerst er een hele fijne en prettige sfeer. We werken agile scrum, dus er is veel vrijheid in hoe je de werkzaamheden oppakt. Er wordt enorm hard gewerkt, maar er is tussendoor ook genoeg ruimte voor fun. Voor Corona hadden we regelmatig een borrel (nu doen we dat online) en er staat een tafeltennistafel waar we af en toe een potje konden pingpongen. Je kunt bij iedereen terecht en openheid en eerlijkheid worden enorm gewaardeerd. Daarnaast hebben De Goudse en Bartosz een hoop raakvlakken. Zo houden we beiden van de kleur Paars(z). Het vakblad van De Goudse heet zelfs óók Paars, hoe toevallig!

HOE ZIET EEN WERKDAG ER BIJ DE GOUDSE UIT?

Leo en ik zijn de vroege vogels van ons team en begonnen op kantoor de dag met een kop koffie. Na de stand-up gaan we aan de slag met onze besproken dagdoelen. Zaken met betrekking tot het testen bespreek ik vrijwel altijd met Leo. Zo hebben we elke maandag een refinement om nieuwe functionaliteiten te bespreken en poken. Van tevoren doorlopen we samen alvast de user stories, zodat we een goede afstemming hebben voor het testwerk en daarover op één lijn zitten. Eens per twee weken geven we een demo aan alle stakeholders, waarbij we de nieuwe opgeleverde functionaliteiten tonen. Als we hiervoor een 'go' krijgen, volgt er een productierelease waarbij we druk zijn met de regressie- en landingstesten. Neem eens een kijkje op www.goudse.nl of www.dezeeuwse.nl, eigenlijk alles wat je hier vindt is gebouwd en getest door het Goudse.Next-team. Echt supergaaf om hier deel vanuit te maken!

Interview september 2020

6 TIPS VOOR AUTONOOM TESTEN

Nico van der Elst

AUTONOOM TESTEN BETEKENT ONAFHANKELIJK ZIJN VAN ANDEREN EN ZELF BEPALEN WANNEER EN HOE VAAK JE NAAR PRODUCTIE GAAT. BOVENDIEN LEVERT HET EEN ZEER KORTE TIME-TO-MARKET EN FEEDBACK-LOOP OP. DAT WILLEN WE TOCH ALLEMAAL? NIET ALLEEN EEN TESTER, MAAR OOK EEN PRODUCTOWNER EN EIGENLIJK HET HELE DEVOPS TEAM HEEFT BAAT BIJ AUTONOOM TESTEN. IN DIT ARTIKEL GEVEN WE JE 6 CONCRETE TIPS OM AUTONOOMTESTEN TE BEREIKEN. DOE ER JE VOORDEEL MEE! LET WEL OP DAT HET HIER OM EEN VERANDERTRAJECT GAAT. HET KOST VEEL TIJD EN ENERGIE OM DE MINDSET VAN MEDEWERKERS TE WIJZIGEN.

TIP 1 VERMIJD END-TO-END TESTEN

Wil je autonoom testen? Vermijd dan end-to-end testen! Hiermee wordt namelijk vooral 'schijnveiligheid' gecreëerd. De tijd en kosten van de end-to-end test kun je beter ergens anders inzetten. Een groot nadeel van end-to-end testen - ook wel ketentesten genoemd - is dat je afhankelijk bent van andere partijen om naar productie te kunnen gaan. Het komt regelmatig voor dat niet de gehele keten voorhanden is, de omgeving continu verandert of er bepaalde infrastructurele beperkingen zijn die de testen in de weg staan. Zowel de voorbereiding als de uitvoering van end-to-end testen is complex en tijdrovend. Je herkent vast de strubbelingen met het consistent krijgen van productie-like testdata over de breedte van de gehele keten. En omdat een end-to-end test nooit een exacte kopie van productie is, geven de uiteindelijke resultaten geen garantie voor de werking in productie.

TIP 2 PAS 'SHIFT LEFT' EN 'SHIFT RIGHT' TOE

Dit betekent concreet: zo laag mogelijk in de piramide testen en zo snel als mogelijk in het ontwikkeltraject. Hoe eerder je de feedback ontvangt, hoe beter. De ervaring leert dat ontwikkelaars, al dan niet aangestuurd door een tester, prima (regressie)testen kunnen schrijven. Wees daarnaast niet bang voor shift right! Testen in productie hoort er tegenwoordig gewoon bij. Denk wel goed na over je teststrategie. En communiceer dit naar zowel je eigen team als de externe teams. Niet alle partijen zijn voorbereid op het autonoom testen. Verras ze daarom niet met jouw strategie, maar informeer ze hier van tevoren zorgvuldig over.

TIP 3 IMPLEMENTEER KLEINSCHALIG

Denk goed na over je implementatiestrategie en ga - indien mogelijk - voor kleinschalig implementeren middels een geautomatiseerde delivery pipeline. En dan niet enkel bij een eerste release naar productie. Maar ook bij de tweede, derde, vierde, etc. Wanneer het in productie niet helemaal goed gaat, dan is de impact hiervan bij een kleinschalige implementatie een stuk kleiner.

NICO VAN DER ELST

IS PER TOEVAL IN HET TESTVAK GEROLD EN ER NU NIET MEER UIT WEG TE SLAAN. WERKT AL JAREN ALS TESTCONSULTANT BIJ DE RABOBANK.

LAAT DE AUTO REGELMATIG STAAN OM MET DE RACEFIETS NAAR UTRECHT AF TE REIZEN. IS ALS ECHTE 'GADGETFREAK' OP DE HOOGTE VAN ALLE NIEUWSTE SNUFJES EN SCHAFT ZE OOK HET LIEFST DIRECT AAN. MAAKT GRAAG MOOIE TOCHTEN OP ZIJN RACEFIETS. OF KIJKT NAAR DE SPORTACTIVITEITEN VAN ZIJN KINDEREN. KAN ROLLEND NAAR HUIS ALS ER EEN MEETING OP KANTOOR IN DEN HAAG HEEFT PLAATSGEVONDEN. WOONT NAMELIJK SAMEN MET ZIJN VROUW MARION EN TWEE KINDEREN IN ZOETERMEER.

BARTOSZIAN
SINDS
2010

“FAIL FAST, BUT SAFE!
MET KLEINSCHALIGE
IMPLEMENTATIES,
PROACTIEVE MONITORING
EN GOEDE
HERSTELMOGELIJKHEDEN.”

TIP 4 ZORG DAT JE MONITORING OP ORDE IS

Richt de monitoring zo in dat er proactief gehandeld kan worden in plaats van reactief. Wat moet je doen bij eventuele bevindingen? Ben je in staat om verstoringen snel te constateren? Kun je vervolgens direct anticiperen en reageren middels een fix of een eventuele rollback? En, wat doe je met de situaties die niet helemaal goed verlopen zijn? Kun je die corrigeren? Denk over je monitoring al na in het voortraject, zodat eventuele requirements die hieruit voortkomen meegenomen kunnen worden tijdens de realisatie.

TIP 5 ARCHITECTUUR EN SCOPING VAN JE STORIES: HOE KLEINER, HOE BETER

Bekijk bij het bepalen van de architectuur of afhankelijkheden voorkomen kunnen worden. Waarom sla je gegevens op in een ander systeem? Kun je deze zelf opslaan en een API aanbieden?

Ook bij de omvang van je stories en het Minimum Valuable Product (MVP) moet je scherp te werk gaan. Hoe vaak zien we niet dat een MVP meerdere applicaties beslaat met grote afhankelijkheden waaraan tijdens meerdere sprints gewerkt moet worden. Dit kan echt slimmer, houd de testbaarheid goed in de gaten!

TIP 6 MAAK GEBRUIK VAN CONSUMER DRIVEN CONTRACT TESTING (CDCT)

Helemaal onafhankelijk zijn is niet mogelijk. Bijvoorbeeld bij het testen van interfaces. Hoe test je een interface met een andere partij zonder end-to-end omgeving? Voor iedere interface spreek je een contract af met je 'ketenpartner': Consumer Driven Contract Testing (CDCT). CDCT is een microservices landschap en relatief eenvoudig toe te passen met tools als Spring Cloud Contract en Pact. In een landschap waarin ook COTS-applicaties (Commercial Off-The-Self) voorkomen, is het allemaal wat complexer. COTS-applicaties bieden vaak nog geen ondersteuning voor CDCT. Gooi dan niet meteen de handdoek in de ring. Ook in een landschap met COTS-applicaties kun je afspraken met je ketenpartners maken. Wellicht geen volledige CDCT-implementatie, maar stappen en afspraken zijn zeker te maken.

HEB JE EVEN...? DIT IS STEPHAN!

Door collega's wordt Stephan een van de 'gezichten van Bartosz' genoemd. Dat is ook niet gek na 11 jaar dienstverband. Nog steeds werkt Stephan met veel liefde, plezier en enthousiasme bij Bartosz. Al heel wat jaren zet hij zich gepassioneerd in voor opdrachtgevers zoals Achmea en de Belastingdienst. En in de weekenden krijgen zijn vriendin en hun twee zoontjes de volle aandacht. Net als zijn sequoiadendron giganteum.

WAT IS JOUW ALLERLEUKSTE HERINNERING AAN BARTOSZ?
Zonder twijfel: New York! Met een groep van bijna 120 collega's daar het tienjarige jubileum van Bartosz vieren, dat is toch fantastisch! Geweldig om met zo'n club door New York te slenteren en alles te ontdekken. Het maken van herinneringen is hier écht gelukt. Wat me het meest is bijgebleven, is het diner op het dek van een cruiseschip, varend over de Hudson rivier. Vanaf het dek keken we naar de wolkenkrabbers en we stopten vlak voor het vrijheidsbeeld. Schitterend om van zo dichtbij te zien! Ook Time Square midden in de nacht was super indrukwekkend. Alles mooi verlicht en super rustig zonder de mensenmassa van overdag. Een aanrader!

WELKE TESTTOOL HEEFT JOUW WERK MAKKELIJKER GEMAAKT?
Dat is sowieso de tool SoapUI. Simpel gezegd helpt SoapUI je in een vroege fase van het testtraject met XML's en API's. Je test eigenlijk de communicatielagen en het berichtenverkeer en dat is zeer waardevol bij portalen en websites. Via SoapUI voer je automatische regressietesten uit. Wanneer je een oplevering hebt van een stukje software, is SoapUI tevens een tool waarmee je bewijst dat er niks omgevallen is. Het zorgt voor gezamenlijk vertrouwen in het product.

WAARAAN BESTEED JE MEER TIJD DAN JE ZOU WILLEN?
Het bordspel Gloomhaven. Dit lijkt een beetje op Kolonisten van Catan, maar dan de overtreffende trap. Of World of Warcraft, maar dan de bord-variant. Het is echt een mooi en complex spel. Ik speel dit spel elke week samen met drie vrienden. Vier jaar geleden heb ik het aangeschaft en er gaan meer uren in dan me lief is. Het leuke van dit spel is dat je samen scenario's tegen het bord speelt, en niet tegen elkaar. Soms beginnen we om acht uur 's avonds met spelen en zitten we er om twee uur 's nachts nog.

Waar ik ook veel tijd aan besteed is onze tuin en de sequoiadendron giganteum (mammoetboom) die daarin staat. We zijn trots op deze tuin die schitterend is aangelegd als een park met mooie grote borders en vele rododendrons in alle kleuren.

“MET EEN GROEP
VAN 120
COLLEGA'S IN
NEW YORK HET
10-JARIGE
JUBILEUM VAN
BARTOSZ VIEREN,
DAT IS TOCH
FANTASTISCH!”

PERSOONLIJK CONTACT IN HET CORONA- TIJDPERK

Kamiel de Boer

ALS CONSULTANCY
BEDRIJF VINDT BARTOSZ
PERSOONLIJK CONTACT
EN BEGELEIDING VAN
ONZE RUIM 150 COLLEGA'S
ENORM BELANGRIJK.
HET LIEFST DOEN
WE DAT NATUURLIJK
FACE-TO-FACE, MET
MAANDMEETINGS,
TRAININGEN, UITJES EN
ANDERE ACTIVITEITEN
OP KANTOOR OF OP
EXTERNE LOCATIES.
DE CORONACRISIS
HEEFT ONZE WERELD
ECHTER COMPLEET
OP Z'N KOP GEZET.
NOODGEDWONGEN
HEBBEN WE ONZE
KIJK OP PERSOONLIJK
CONTACT ÉN
PERSOONLIJKE
ONTWIKKELING MOETEN
VERANDEREN. HOE
HEBBEN WE DAT
AANGEPAKT BINNEN
BARTOSZ? EN WELKE
INITIATIEVEN ZIJN
ONTSTAAN?

HET BELANG VAN PERSOONLIJK CONTACT IN DE CONSULTANCY

In de consultancy doe je jouw werk vooral op een externe locatie, namelijk op locatie van de klant. Als consultant werk je dus nauwelijks samen met je Bartosz collega's op kantoor. En dan ligt elkaar uit het oog verliezen op de loer. Door persoonlijk contact te houden en elkaar te blijven zien, behouden we de verbinding met de thuisbasis. Bij Bartosz komen collega's daarom regelmatig op kantoor voor trainingen, maandmeetings of andere activiteiten. Daarnaast gaan wij als teammanager eens per twee maanden op bezoek bij onze teamleden én organiseren we door het jaar heen verschillende informele uitjes.

TECHNOLOGIE HELPT ONS VERDER

De coronacrisis heeft onze manier van werken drastisch veranderd. Vrijwel iedereen werkt vanuit huis en persoonlijk contact is niet langer vanzelfsprekend. De face-to-face trainingen, maandmeetings en fun activiteiten zijn weggefallen. Gelukkig kunnen we met de huidige technologie nog wel op een andere manier contact onderhouden met elkaar. Voortgangsgesprekken en reviews doen we gewoon via Teams. Er worden zelfs trainingen via videobellen gegeven, waarbij we de tool 'Mural'gebruiken. Hiermee kun je virtueel geeltjes plakken en zelfs een Brown paper sessie kunt doen. En wat dacht je van een maandmeeting met 150 collega's via Teams. Daarnaast organiseren we, samen met onze consultants, drie keer per jaar ons kennisevent 'Bijtanken bij Bartosz' en organiseren we Bartosz Meetsz voor potentiële medewerkers gewoon digitaal. Ook het 'fun' gedeelte hebben we in deze coronatijd voortgezet met onder andere online schilderworkshops, wijn- en bierproeverijen, escaperooms, pub quizen en poker clinics. Hierbij kijken we altijd naar wat er wél kan. Het jaarlijkse bezoek van Sinterklaas legden we vast op film en we organiseerden The Christmas Drive Thru!

INITIATIEVEN VANUIT BARTOSZIANS

Het is ontzettend leuk om te merken dat er veel initiatieven vanuit de collega's komen om met elkaar in contact te blijven. Zo is er een Bartosz Stappenteller Challenge georganiseerd. Door elke dag het aantal stappen bij te houden en met elkaar te delen, bleven Bartoszians niet alleen in contact met elkaar, maar ook nog eens fit. Tijdens de tweede ronde van de Bartosz Stappenteller Challenge hebben we samen een virtuele wandeling naar Lissabon gemaakt! Een tocht van ongeveer 2.150 kilometer waaraan een aantal competitieve spelelementen zijn toegevoegd. Dankzij dit soort initiatieven en een online oplossing voor de standaard contactmomenten, is het contact onderling er niet minder op geworden. Sterker nog, collega's zien en spreken elkaar soms vaker dan vóór de coronacrisis. Juist door contact met elkaar te houden, ondervinden we steun aan elkaar en helpen we elkaar door de moeilijke tijd heen.

WERKZAAMHEDEN GAAN DOOR

Iedereen heeft de afgelopen periode ontdekt hoe technologische hulpmiddelen ons fantastisch goed helpen bij persoonlijk contact. Al onze klanten hebben gemerkt dat softwareontwikkeling gewoon door kan gaan terwijl iedereen vanuit huis werkt. Consultants hebben ervaren dat persoonlijke begeleiding en persoonlijke ontwikkeling ook mogelijk is op afstand. Meer thuiswerken en vaker videobellen om efficiënter af te stemmen wordt waarschijnlijk onderdeel van het 'nieuwe normaal'.

Toch kijk ik er enorm naar uit om weer met mijn collega's een kop koffie te drinken in de creatieve ruimte, of een speciaal biertje tijdens een borrel aan de bar. En wat dacht je van de herkansing voor onze trip naar Lissabon ter gelegenheid van ons 12,5-jarig jubileum. Ik kan niet wachten, maar tot die tijd maken we er samen het beste van!

KAMIEL DE BOER

**ONDERSTEUNT CONSULTANTS IN HUN PROFESSIONELE
ONTWIKKELING. HELPT KLANTEN MET HET OPLOSSEN VAN HUN
VRAAGSTUKKEN OP TESTGEBIED.**

HEEFT ZIJN OPLEIDINGEN AFGEROND IN LONDEN EN DAARNA
VERSCHILLENDE FUNCTIES VERVULD: VAN PROGRAMMEUR TOT
PROGRAMMAMANAGER. STELT ZICHZELF IEDER JAAR EEN DOEL.
BOUWT DIT JAAR ZIJN EIGEN AKOESTISCHE WESTERN GITAAR. VOLGT
HIERVOOR EEN OPLEIDING BIJ DE 'DUTCH SCHOOL OF GUITAR
MAKING'.

BARTOSZIAN
SINDS
2016

LIBERATING STRUCTURES

DÉ TOOL VOOR SCRUM MASTERS

Koen van Mol

**BEN JIJ AL BEKEND
MET LIBERATING
STRUCTURES? DIT IS
EEN VERZAMELING
VAN SIMPELE
WERKVORMEN
WAARMEE JE
BETROKKENHEID,
INNOVATIE EN
PARTICIPATIE BIJ
HET WERKEN MET
GROEPEN VERGROOT.**

DEZE STRUCTUREN ZIJN GEMAKKELIJK AAN TE LEREN EN HEEL EENVOUDIG TOE TE PASSEN. ZE ZIJN SIMPEL, DOELTREFFEND EN BEVRIJDEND. LIBERATING DUS. JE KUNT NAMELIJK JE CREATIVITEIT DE VRIJE LOOP LATEN. WAT MIJ BETREFT ZIJN LIBERATING STRUCTURES DÉ TOOLS VOOR SCRUM MASTERS AANGEZIEN ZIJN REGELMATIG TEAMMEETINGS, REFINEMENTSESSIES EN RETROSPECTIVES ORGANISEREN. IN DIT ARTIKEL LICHT IK MIJN DRIE FAVORIETEN TOE.

HET VERGROTEN VAN TEAMEFFECTIVITEIT

Teams die effectief samenwerken, leveren betere resultaten op. Een scrum master organiseert vaak interactieve sessies met het team waarin ieder zijn of haar mening geeft en een waardevolle bijdrage levert. Dit om uiteindelijk tot nieuwe ideeën te komen of concessies te bereiken over een bepaald onderwerp. Helaas zien we in de praktijk vaak dat tijdens teammeetings, -presentaties en -sessies, slechts een enkeling zich daadwerkelijk betrokken voelt. De aandacht van de meeste deelnemers verzwakt snel. Zonde! Maar niet getreurd: werken met liberating structures - bedacht door Henri Lipmanowicz en Keith McCandless - is hiervoor de oplossing.

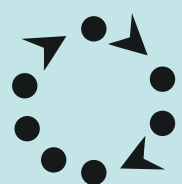
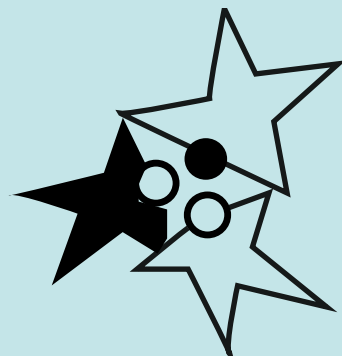

KOEN VAN MOL

AFGESTUDEERD PSYCHOLOOG, OMGESCHOOLD TOT IT-ER. KRIJGT ENERGIE VAN DEVOPS EN SCRUM EN BRENGT DIT AL DIVERSE JAREN IN DE PRAKTIJK BIJ VERSCHILLENDE KLANTEN.

IS ERVAN OVERTUIGD DAT TESTERS – ONDANKS AUTOMATISERINGEN – DE KOMENDE JAREN ALLEEN MAAR BELANGRIJKE GAAN WORDEN. HEEFT EEN PASSIE VOOR (RETRO) GAMING EN IS TWEE À DRIE AVONDEN PER WEEK TE VINDEN IN DE MONK BOULDERGYM. WOONT IN ROTTERDAM SAMEN MET ZIJN VRIENDIN LEVI EN ZOONTJE VIKTOR. KIJKT GRAAG NAAR SERIES EN SCHAART SEINFELD ONDER DE BESTE SERIES DIE HIJ OOI GEZIEN HEEFT.

BARTOSZIAN
SINDS
2016

MIJN DRIE FAVORIETE LIBERATING STRUCTURES

25/10

25/10 CROWD SOURCING (30 MIN.)

De 25/10 Crowd Sourcing-techniek is geschikt om ideeën waar draagkracht voor is in een groep te identificeren. Voor het succesvol toepassen van deze spelvorm zijn minimaal 12 personen nodig.

Stel aan de groep een vraag waarbij je op zoek bent naar een oplossing inclusief de eerste stap in het plan van aanpak. Laat ieder persoon een mogelijke oplossing op papier schrijven. Vervolgens verzoek je iedereen om rond te gaan lopen en de papieren uit te wisselen, zonder deze te lezen. Nadat je een signaal geeft, leest iedereen wat er op het papier geschreven is en vraag je om op de achterkant een score te schrijven van 1 tot en met 5 (1 is volledig mee oneens en 5 is volledig mee eens). Herhaal dit proces een aantal keer, bijvoorbeeld vier keer. Tel daarna de cijfers bij elkaar op, bekijk welke ideeën de hoogste score hebben (in dit geval maximaal 25 punten) en geef een vervolg - eventueel in een andere sessie - aan deze ideeën.

MIN SPECS (35 – 50 MIN.)

Bij het refinieren van epics komt het vaak voor dat men moeite heeft met het in kaart brengen van wat nu een minimum viable product (MVP) is. Epics en de daarbij horende user stories worden al gauw te groot en te complex met het gevaar dat dingen 'net' niet helemaal afkomen. En dat is natuurlijk zonde als het niet nodig is. Bij de Min Specs-spelvorm nodig je deelnemers uit om een zo groot mogelijke lijst te genereren van alle do's en don'ts waar het team zich op moet richten om iets met succes af te ronden (Max Specs). Vergeet hierbij niet je 'Definition of Done'. Nadat de groep de Max Specs heeft opgesteld, vraag je de participanten om de lijst te verkleinen tot het absolute minimum. Per regel moeten ze zich afvragen: 'Als we dit niet doen, kunnen we dan ons doel nog steeds bereiken?' Laat ze elke regel waar het antwoord 'ja' op is verwijderen. Let erop dat ze bij het beantwoorden van de vraag niet te lang blijven hangen in het 'ja, maar'. Het wegstrepen wil niet zeggen dat die punten niet van belang zijn. Je kunt ze in een later stadium oppakken zodra je MVP live staat.

1-2-4-ALL (12 MIN.)

Met 1-2-4-All ben je in staat om in een korte tijd iedereen te betrekken bij het bedenken van vragen, het opwerpen van ideeën en het doen van suggesties. Allereerst presenteert je een probleem, stelling of voorstel aan de groep. Vervolgens doorloop je het volgende stappenplan:

Stap 1 (1 minuut): vraag iedereen om individueel en in stilte na te denken over hoe zij de situatie zouden benaderen en laat de deelnemers hun ideeën opschrijven.

Stap 2 (2 minuten): laat de deelnemers daarna koppels vormen en samen voortborduren op de gevormde ideeën van stap 1.

Stap 3 (4 minuten): ieder koppel moet nu op zoek naar een ander koppel. Laat ze in dit groepje van vier nogmaals hun ideeën delen en vraag ze te focussen op de overeenkomsten en verschillen.

Stap 4 (5 minuten): vraag elke groep welk idee er in hun gezamenlijke discussies het meeste uit sprong en dit te delen met rest.

Moedig mensen aan om gewaagde ideeën te verzinnen. Dat geeft energie! De groep beslist uiteindelijk op een speelse manier wat ze van deze ideeën vinden. Omdat de ideeën van de mensen zelf komen, is de betrokkenheid en het draagvlak vaak groter dan wanneer ideeën worden opgelegd.

Middels deze oefening beslis je als groep snel wat essentieel is en creëer je meer focus. Met als gevolg dat de kans dat het sprintdoel gehaald wordt ook groter wordt.

Met deze techniek betrek je ieder individu in de kamer. Omdat het begin van de oefening individueel en in stilte is, voorkom je ook groepsdenken. Het steeds groter worden van de groep leidt er uiteindelijk toe dat je op een natuurlijke wijze richting consensus beweegt.

HEB JE EVEN...? DIT IS DAVID!

Deze 34-jarige testconsultant werkt sinds 2013 bij Bartosz en heeft onder andere gewerkt voor Nationale-Nederlanden, Rabobank en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Bij het beantwoorden van een aantal persoonlijke vragen, ontdekken we dat David altijd weer zenuwachtig is voor een livegang bij een klant. En wist je dat hij Bartosz ziet als de FC Barcelona van de testwereld?

WAT GAAT ER NOOIT VERANDEREN BINNEN HET TESTVAK?

Voor mij is dat de spanning die ik voel tijdens een livegang. Hoe goed je je user stories ook getest hebt, hoe vaak je de acceptatietesten ook gedaan hebt. Voor de livegang ben ik altijd weer zenuwachtig en ik kan me niet voorstellen dat dat ooit gaat veranderen. Aan de ene kant ben je heel blij: er is een mijlpaal bereikt, alle dingen die gedaan moesten worden zijn gedaan. Maar je zit toch vol spanning te wachten. Het is namelijk het moment dat het product écht gebruikt gaat worden. Ik zit altijd weer met arendsogen te kijken wat er gaat gebeuren. Als het vervolgens allemaal goed gaat is de opluchting groot.

WAAROM HEB JE DESTIJD VOR BARTOSZ GEKOZEN?

Dit klinkt misschien vreemd, maar aan de slag gaan bij Bartosz voelde voor mij als een soort transfer naar FC Barcelona. Bij m'n oude werkgever gingen alle 'goede' mensen naar Bartosz. Als alle goede mensen zich concentreren op één werkgever, dan kun je daar schijnbaar het meeste leren. Dan is dat het bedrijf dat het meeste te bieden heeft op testgebied. En dus ben ik ook gaan solliciteren bij Bartosz. Gelukkig kwam ik erdoor! Bartosz heeft alle verwachtingen waargemaakt, het voelt echt als een stap omhoog.

WAT IS JE LEUKSTE HERINNERING AAN BARTOSZ?

Lekker cliché: New York! Wie kan er nu zeggen dat je door je werkgever meegenomen wordt naar een wereldstad als New York?! Ik vind het nog steeds ongelooflijk en heb zulke mooie herinneringen aan die trip. Ik heb trouwens ook heel erg veel zin in de trip met alle medewerkers naar Lissabon. Die stond gepland in mei 2020 maar is vanwege de coronacrisis niet doorgegaan. Ik kan niet wachten tot het wel zover is. Misschien moet mijn leukste herinnering aan Bartosz dus nog komen. En ga ik die beleven in Portugal.

“AAN DE SLAG GAAN BIJ BARTOSZ
VOELDE VOOR MIJ ALS EEN SOORT
TRANSFER NAAR FC BARCELONA.”

“ER WORDT MIJ WEL
EENS GEVRAAGD
OF IK BIJ EEN
EVENEMENTEN-
BUREAU WERK.”

HEB JE EVEN...? ANNEJAN!

Een bekend gezicht voor velen! Annejan is al ruim 7 jaar een vaste waarde van het office team op kantoor in Veenendaal. Als managementassistente en hét aanspreekpunt voor wagenparkbeheer, is zij niet meer weg te denken uit de organisatie. Altijd vrolijk, een echte aanpakker en zeer behulpzaam! Tijdens een gezellig interview via Teams vertelt Annejan over de leuke aspecten van haar werk. We komen meer te weten over haar haar favoriete vakantiebestemming en ze legt uit waarom een testconsultant geen IT-nerd is.

WAT VIND JE HET ALLERLEUKST AAN JOUW WERK BIJ BARTOSZ?

Ik word super enthousiast van de vele evenementen die we organiseren. Van een Bijtanken bij Bartosz avond tot aan een compleet medewerkersweekend in binnen- of buitenland. Ik verbaas me er nog steeds over hoe ontzettend veel er ieder jaar weer op de planning staat bij Bartosz. En hoeveel werk het is om dit allemaal tot in de puntjes te verzorgen. Als ik aan familie en vrienden over mijn werk vertel, vragen ze zich soms af of ik niet gewoon bij een evenementenbureau werk.

HOE ZIET EEN TYPISCHE TESTCONSULTANT ERUIT?

Eerlijk? Toen ik in 2013 solliciteerde bij Bartosz, dacht ik dat een software tester een 'echt' IT-nerd zou zijn. Al snel had ik door dat dat absoluut niet het geval is. De testconsultants bij Bartosz zijn stuk voor stuk sociale en ondernemende personen. Vrijwel altijd goed gemutst en in voor een praatje! Wat me verder opvalt is dat ze graag een stapje extra zetten. Of het nu gaat om het schrijven van een blog, het geven van een presentatie, meewerken aan een sollicitatieprocedure of een rol spelen als mentor. Niets is ze te beroerd en dat maakt het extra fijn met ze werken.

WAT IS JOUW FAVORIETE VAKANTIEBESTEMMING?

Daar hoeft ik niet lang na te denken, dat is sowieso Zuid-Afrika. Vooral de combinatie van natuur - hoe te gek zijn wild safari's per auto of paard - en grote steden zoals Kaapstad en Johannesburg. Ik ben ook dol op wintersport. Heerlijk in de frisse buitenlucht sportief bezig zijn. Avontuur en natuur zijn voor mij de belangrijkste ingrediënten van een goede vakantie. Een zonzakantie vind ik ook fijn, maar niet wat ik me later nog herinner.

MIJN KLANT & IK *Nederlandse Loterij*

KENNEN JULLIE NEDERLANDSE LOTERIJ? DIT IS DÉ NAAM ACHTER ZEVEN BEKENDE KANSSPELEN, NAMELIJK: STAATSLOTERIJ, LOTTO, EUROJACKPOT, MILJOENENSPEL, LUCKY DAY, KRASLOTEN EN TOTO. DE MISSIE VAN NEDERLANDSE LOTERIJ IS BIJDRAGEN AAN EEN GELUKKIG, GEZOND EN SPORTIEF NEDERLAND. NIET ALLEEN DOOR HEEL VEEL MENSEN MILJOENEN AAN PRIJZENGEELD TE LATEN WINNEN, MAAR VOORAL OOK DOOR JAARLIJKS EEN GROOT GEDEELTE VAN HAAR RESULTAAT TE GEVEN AAN ONDER MEER DE NEDERLANDSE SPORT EN 18 GOEDE DOELEN OP HET GEBIED VAN GEZONDHEID EN BEWEGING. GEERT HAGENDOORN IS AL MEER DAN 15 JAAR WERKZAAM BIJ NEDERLANDSE LOTERIJ EN VERVULT DE ROL VAN PRODUCT OWNER. HIJ WERKT SAMEN MET BARTOSZIAN RISHI WEERASIRI DIE MET VEEL PLEZIER DE TESTWERKZAAMHEDEN VOOR NEDERLANDSE LOTERIJ OPPAKT.

GEERT OVER RISHI

HOE ZIET JULLIE SAMENWERKING ERUIT?

Samen met Rishi zit ik in een projectteam dat onderdeel is van een groot Loterij project. Ik, als product owner, zie erop toe dat de gewenste functionaliteit geleverd wordt en Rishi, als tester, helpt mij deze te valideren en zorgt dat de kwaliteit gewaarborgd wordt.

WAAROM VORMEN JULLIE ZO'N GOEDE COMBINATIE?

We zitten vlak bij elkaar, kunnen daardoor snel schakelen en begrijpen elkaar goed. De communicatie verloopt zeer prettig en niet zonder humor.

HOE HERKEN JE DE BARTOSZIAN IN RISHI?

Rishi heeft een heldere en analytische blik op het testen van software. Hij absorbeert materie snel en weet van aanpakken. Daarnaast is Rishi een open persoon en staat hij altijd klaar om te helpen.

HOE ZIET JULLIE WERKDAG ER BIJ NEDERLANDSE LOTERIJ UIT?

We bespreken de lopende zaken en helpen elkaar bij complexe vraagstukken. Welke onderdelen moeten getest worden en hoe kunnen we dat het beste doen? Tevens stemmen we onderling de testresultaten af. Ook op locatie bij onze leverancier in het buitenland ondersteunt Rishi ons, zodat het testtraject al tijdens de ontwikkeling van de software wordt opgestart.

“DE COMMUNICATIE
VERLOOPT ZEER
PRETTIG, EN NIET
ZONDER HUMOR.”

Interview juni 2020

RISHI OVER GEERT

HOE ZIET JULLIE SAMENWERKING ERUIT?

Geert en ik hebben verschillende verantwoordelijkheden en belangen binnen het team. Vanuit mijn rol als tester ben ik bezig met het testen van het nieuwe 'loterij systeem' voor het spel Staatsloterij. Ik wissel daarbij veel informatie en kennis uit met Geert. We werken niet dagelijks met elkaar samen, maar als ik hulp van Geert nodig heb - of andersom - dan weten we elkaar te vinden.

WAT IS JOUW TOEGEVOEGDE WAARDE VOOR GEERT?

Met de testervaring die ik de afgelopen jaren heb opgedaan, kan ik Geert in de rol van product owner goed bijstaan. Ik streef altijd naar heldere communicatie en korte lijnen. Mijn toegevoegde waarde is meer dan alleen testkennis en analytisch vermogen. Ik beschik namelijk over goed ontwikkelde sociale vaardigheden en ben heel makkelijk in de omgang met verschillende culturen en mensen. Juist omdat we veel samenwerken met een buitenlandse leverancier, is deze karaktereigenschap een mooie aanvulling en van grote toegevoegde waarde binnen Nederlandse Loterij.

WAT MAAKT NEDERLANDSE LOTERIJ EEN LEUKE KLANT?

Het leukste aan Nederlandse Loterij vind ik dat ik werk voor een spel dat bijna heel Nederland kent. De oranje Jackpotvis van de Staatsloterij is namelijk super populair. Je ziet en hoort het spel regelmatig voorbij komen op tv, radio en social media. Vooral aan het eind van het jaar is er veel aandacht voor, wanneer het tijd is voor de oudejaarsloterij. Wat Nederlandse Loterij ook een leuke klant maakt, zijn de fijne collega's waarmee ik samenwerk. En daarnaast vind ik het werken in zowel Rijswijk als in het buitenland super leuk en heeft een motiverend effect op mij. Even weg van je eigen omgeving is heerlijk, om vervolgens weer terug te komen met een leuke, leerzame ervaring.

HOE ZIET EEN WERKDAG ER BIJ NEDERLANDSE LOTERIJ UIT?

“Goedemorgen”: om de dag te beginnen! Iedere werkdag hier is anders. De ene dag vol nieuwe uitdagingen en de andere dag gevuld met standaard werkvoorbereiding. Er worden planning, retro en refinement sessies gepland en we werken veel samen met de leverancier. De afwisselende werkweken bij Nederlandse Loterij kennen wel een aantal vaste, terugkerende activiteiten. Zo hebben we dagelijks voortgang sessies met het team. En we starten altijd met de daily stand-up. Dit doen we in een speciaal daarvoor ingerichte kamer, die de samenwerking met de leverancier vergemakkelijkt. Zo kunnen we in deze ruimte eenvoudig met ze communiceren middels live video.

6 TIPS VOOR THUISWERKENDE SCRUM TEAMS

Jantien van der Meer

EN INEENS WAS DAAR HET CORONAVIRUS EN GAAN DINGEN ANDERS DAN WE GEWEND ZIJN. ZO OOK BIJ BARTOSZ. VRIJWEL IEDEREEN WERKT VANUIT HUIS EN TRAININGEN, MAANDMEETINGEN EN ANDERE BIJeenKOMSTEN VINDEN VOORNAMELIJK ONLINE PLAATS. ALS SOFTWARE TESTER IN EEN SCRUM TEAM WIL JE GRAAG ZO DICHt MOGELIJK BIJ HET VUUR ZITTEN, BIJVOORBEELD NÁÁST DE DEVELOPER WIENS CODE JE AAN HET TESTEN BENT. DAAROM WAS HET STRUCTUREEL THUISWERKEN VOOR VELEN VAN ONS BEHOORLIJK WENNEN. WANT HOE BLIJF JE EFFECTIEF ALS JE IEDERE DAG JE COLLEGA'S ALLEEN MAAR OP JE BEELDSCHERM ZIET? ZEKER ALS EEN NAUWE SAMENWERKING DE SLEUTEL VOOR EEN SUCCESVOL SCRUM TEAM IS. BARTOSZIAN JANTIEN WISSELDE ERVARINGEN UIT MET ANDERE COLLEGA'S EN KWAM TOT DE VOLGENDE 6 TIPS.

6TIPS

BARTOSZIAN
SINDS
2016

JANTIEN VAN DER MEER

GAAT ELKE TESTUITDAGING MET VEEL PASSIE EN PIT TE LIJF. IS REGELMATIG OP HET PODIUM – OF ACHTER HAAR VLOGCAMERA – TE VINDEN OM HAAR KENNIS TE DELEN.

BEZOEKT NAAST TESTCONFERENTIES OOK GRAAG STAR TREK CONFERENTIES (UITERAARD IN UNIFORM). IS ALS LIFELONG LEARNER ALTIJD BEZIG MET ONTWIKKELING EN NIEUWE DINGEN, WAARONDER MOMENTEEL EEN NIEUWE PASSIE: DRUMMEN. SPEELT ALS BOARDGAMEGEEK GRAAG EEN SPELLETJE MET GEZELLIGE VRIENDEN. HOOPT OOIT WEER OP DE MOTOR TE STAPPEN.

1.

Maak duidelijke afspraken over thuiswerken

Succesvol als team thuiswerken begint bij het maken van goede afspraken. Even een wasje ophangen? Boodschappen worden net bezorgd? Werken in dezelfde ruimte waar je kinderen spelen of studeren? Wat voor de ene collega perfect normaal thuiswerkgedrag is, kan voor de ander een doorn in het oog zijn.

Tip: een mooie start is een online 'This colleague & That colleague' retrospective. Ieder teamlid vult anoniem een online formulier in en geeft - zonder namen te noemen - aan wat hij of zij zo waardeert aan 'This colleague' en aan welk gedrag hij of zij zich stoort bij 'That colleague'. Door dit online in het team te bespreken, ontdek je samen wat voor jouw team de belangrijkste afspraken zijn voor succesvol thuiswerken. Borg de lijst met teamafspraken goed en spreek elkaar er op aan als je collega's ziet afwijken.

2.

Houd focus op het sprintdoel

Het sprintdoel is het kloppende hart van een goed scrum team. Het geeft focus en richting aan alle activiteiten die in de sprint gedaan worden. Die focus kan wel eens verslappen op het moment dat iedereen hele dagen thuiswerkt.

Tip: werk nu nog meer dan normaal met de Product Owner aan een krachtig, tastbaar en haalbaar sprintdoel. Print dit uit en hang het thuis aan de muur. Het geeft focus aan alles wat je doet als je thuiswerkt.

3.

Maak duidelijk wat je aan het doen bent

Ken je die taken die sommige teams onder iedere user story hebben hangen? 'Uitvoeren van testen'. 'Opstellen van testgevallen'. Daar kun je als tester heel wat uurtjes op verbranden terwijl je teamgenoten echt geen flauw idee hebben wat je nou precies aan het doen bent. Zeker als je elkaar niet ziet, of bij taken die geen concrete deliverable hebben. Dit kan zorgen voor achterdocht.

Tip: je kunt transparant en voorspelbaar zijn door taken heel concreet te maken. In plaats van de taak 'Uitvoeren testen' voeg je de taak 'Onderzoeken of formulier XYZ te doorlopen is met extreme input' toe. Zorg ervoor dat de taken niet groter zijn dan een paar uur. Zo geef je inzicht in wat je aan het doen bent, de voortgang die je maakt en de aanpak die je hanteert.

4.

Houd 'Work in Progress' laag

Afmaken is het nieuwe starten. Zeker als je thuiswerkt! Want als je elkaar niet ziet, is een scrumbord waar alle taken tegelijk 'In Progress' zijn bijzonder demotiverend en niet transparant. Kies er dus voor om zaken eerst af te maken voordat je met iets nieuws begint. Zijn er zaken die je tegenhouden? Meld ze direct in een groepschat. Het 'Progress-Principle' houdt iedereen goed gestemd.

Tip: spreek 'Work in Progress' limieten af voor de verschillende kolommen op je scrumbord. Het is een goede stelregel dat die limiet voor de 'In Progress' kolom gelijk is aan het aantal ontwikkelaars in het team. Zet soortgelijke limieten op de kolommen tussen 'In Progress' en 'Done'. Taken die dichtbij 'Done' hangen, hebben voorrang boven taken die verder weg hangen. Dit dwingt je als team om elkaar te helpen zaken af te maken alvorens nieuwe dingen op te pakken. Bovendien helpt het elkaar over disciplines heen.

5.

Focus. Defocus.

Op kantoor zijn er voldoende afleidingen. Collega's om je heen. Mensen die even binnen komen lopen. Thuis zijn die afleidingen er vaak niet, of juist te veel. En dat terwijl je defocus nodig hebt om scherp te blijven. Zeker met een aandachtsintensief beroep als tester.

Tip: zorg dat je ook thuis een ritme vindt waarin je focust en defocust. Gebruik bijvoorbeeld de Pomodoro techniek. In deze techniek werk je met focus in blokken van 25 minuten aan de zaken die op dat moment voor jou de hoogste prioriteit hebben. Tussen die blokken door neem je een paar minuten voor jezelf. Na een paar blokken volgt een langere pauze. Ik gebruikte die bijvoorbeeld om wat te drummen of een nieuwe pot koffie te zetten.

6.

Laat de feedback stromen

Voorkomen is beter dan genezen! Veel bugs ontstaan omdat teamleden niet hetzelfde beeld hadden van wat er nou eigenlijk van ze gevraagd werd. Een goed softwareontwikkelproces kenmerkt zich door veel constructieve feedbackloops op verschillende niveaus. Werkende geautomatiseerde testen is daar één voorbeeld van. Maar feedback op ideeën, user story's, interface ontwerpen, et cetera zijn net zo waardevol.

Tip: plan voorafgaand aan het oppakken van een user story een moment om met de betrokken ontwikkelaars een 5-minute design te maken. Deel in dit moment ook jouw analyse van de complexiteit en deel welke testideeën je in gedachten hebt.

Dit zijn mijn tips voor scrum teams om thuis te werken. Deel ze eens met je team en bespreek welke maatregelen jullie kunnen nemen om de komende tijd zo aangenaam en effectief mogelijk te maken!

HEB JE EVEN...? DIT IS STEFAN!

Kennen jullie Stefan al? Een professionele, betrouwbare én gezellige testconsultant. Ruim negen jaar geleden startte hij bij Bartosz. De vrijheid en verantwoordelijkheid die hij in zijn werk krijgt, is hem goud waard. Hij werkt dan ook nog altijd met veel plezier bij Bartosz. In zijn vrije tijd hardloopt en fietst hij graag of bezoekt hij z'n familie in het mooie Spanje.

WAT VIND JE HET MEEST UITDAGENDE AAN DIT WERK?

Dat je jezelf elke opdracht weer opnieuw moet bewijzen. Mijn laatste opdracht was bijvoorbeeld een opdracht bij Cito in Arnhem, in het onderwijswerkveld. In dat domein had ik niet eerder gewerkt en ik moest me dan ook helemaal verdiepen in het onderwerp. Wat ik ook uitdagend vind is dat je steeds weer een nieuw netwerk moet opbouwen en je weg moet vinden in een organisatie. Dat blijft spannend, maar ook wel heel erg leuk!

WAT IS HET MOOISTE COMPLIMENT DAT JE OOIT HEBT ONTVANGEN?

Bij m'n laatste klus kreeg ik toen ik wegging een heel mooi compliment. Vanwege de coronacrisis kon er geen 'normaal' afscheid plaatsvinden. Ze hebben toen een ontbijtservice aan huis voor me geregeld. Dat was heel erg speciaal! Er zat een mooie kaart bij waarop stond dat ze heel erg tevreden waren over mijn werkzaamheden. Een mooie afsluiter!

WELK BOEK ZOU IEDEREEN MOETEN LEZEN?

De driedelige serie The Kingkiller Chronicle van Patrick Rothfuss. Dit zijn fantasieboeken met een prachtig verhaal. Ik ben nu bezig met 'The name of the wind'. Echt een meeslepend boek dat mij helemaal gegrepen heeft. De boeken zijn overigens vrij dik, dus je moet er wel even voor gaan zitten.

HEB JE EVEN...? VILAS!

Enthousiast, gefocust en ambitieus. Drie eigenschappen die testconsultant Vilas goed omschrijven. We leren hem beter kennen in dit 'Heb je even...?' artikel. Inmiddels werkt hij ruim 2 jaar bij Bartosz en heeft hij al voor PLANGroep, Rabobank en Luchtverkeersleiding Nederland gewerkt. Wij stelden Vilas een aantal persoonlijke vragen. Benieuwd naar zijn antwoorden? Lees dan snel verder.

HOE ZOU JIJ BARTOSZ OMSCHRIJVEN?

Bartosz voelt als een verlengstuk van mijn familie. Je kunt het een 'professionele familie' noemen. Het is nog steeds een bedrijf, waar geld verdiend wordt en waar professionals werken. Maar de behulpzaamheid en gedeelde interesses van de collega's voelt als een warm bad. Bartosz omschrijf ik als vriendelijk en gezellig, maar er is ook een sterke expertise. Het is een plek waar ik me thuis voel.

WELKE TESTTOOL HEEFT JE WERK ÉCHT MAKKELIJKER GEMAAKT EN WAAROM?

Een vraag die ik lastig te beantwoorden vind. Er is geen testtool die mijn werk makkelijker heeft gemaakt. Tools besparen in mijn ogen vooral tijd: ze maken het werk dus niet per se makkelijker. Mijn belangrijkste activiteit als tester is communiceren met het team. Daar is geen specifieke tooling voor. Dat moet je gewoon leuk vinden om te doen. Het mooie aan mijn rol vind ik juist dat er geen standaard, algemene aanpak is. Het is maatwerk, wat je alleen door ervaring en vallen en opstaan leert. Daar kan geen tool tegenop!

WAARAAN BESTEED JE MEER TIJD DAN DAT JE EIGENLIJK ZOU WILLEN?

Internetten. Ik vind dat ik nog geen goede balans heb tussen 'echte' ervaringen opdoen en informatie opslaan via het internet. Ik wil vaker dingen doen in plaats van erover lezen op internet.

WIL JE MEER 'HEB JE EVEN...?' VERHALEN LEZEN?
CHECK DAN ONZE BLOG OP DE WEBSITE.

EEN KIJKJE ACHTER DE (BEELD)SCHERMEN BIJ HOLLAND CASINO

Tim Jonker

IN 2016 IS DE SAMENWERKING TUSSEN HOLLAND CASINO EN BARTOSZ GESTART. MET VEEL PLEZIER IS TIM VOOR EEN PERIODE VAN BIJNA TWEE JAAR INGEZET GEWEEST BIJ HOLLAND CASINO. TIM WAS (MEDE) VERANTWOORDELIJK VOOR HET ONDERDEEL 'GASTREGISTRATIE'. EEN UITDAGENDE ROL, AANGEZIEN HIJ ALS ENIGE AGILE TESTER BINNEN HET 'SERVICES REGISTRATIE CLUSTERTEAM' DE KWALITEIT VAN HET BEZOEKERSREGISTRATIESYSTEEM HEEFT BEWAAKT. BEN JE BENIEUWD NAAR DE AANPAK DIE TIM TOEGEPAST HEEFT? HIJ LEGT HET IN DIT ARTIKEL UIT.

OVER HOLLAND CASINO

De kans is groot dat je weleens een avondje met vrienden hebt doorgebracht in Holland Casino. Ze omschrijven zich als een gastvrije uitgaansgelegenheid met een gevarieerd spel- en horeca aanbod. Met in totaal veertien vestigingen, verspreid door het hele land, kunnen we wel stellen dat Holland Casino een begrip is in Nederland. Op 17 december 1975 gaf de overheid de enige casinovergunning in ons land officieel aan Holland Casino. Met 3.700 medewerkers is Holland Casino een serieuze organisatie met het hoofdkantoor in Hoofddorp.

HET BEZOEKERSREGISTRATIESYSTEEM

Kom je vaker bij Holland Casino, en ben je dus een bestaande kaarthouder, dan loop je binnen enkele seconden het casino binnen. Nieuwe gasten daarentegen dienen zich eerst te registreren met een geldig legitimatiebewijs. Dit alles gebeurt met behulp van het zogenoemde bezoekersregistratiesysteem (BRS). Het BRS is een belangrijk onderdeel voor de organisatie en complexer dan het voor de gast doet lijken. Naast de check op echtheid van het

legitimatiebewijs worden er op de achtergrond verschillende calls gedaan om bijvoorbeeld te achterhalen of er een incident aan de desbetreffende gast hangt.

BRS+ VERSUS BRS NEXT

In het voorgaande BRS (de zogenoemde BRS+) kostte het veel tijd en moeite om aanpassingen door te voeren. Er was sprake van een lange doorlooptijd met hoge kosten als gevolg. Het systeem was daarom niet geschikt om de nieuwe ontwikkelingen bij Holland Casino te ondersteunen. In 2017 is er gestart met de ontwikkeling van een nieuw systeem, genaamd BRS Next. BRS Next draait op het low-code platform Outsystems. Simpel gezegd is een low-code platform een reeks tools waarmee je complete applicaties visueel kunt maken met behulp van een drag-and-drop-interface. Dit brengt een hoop voordelen met zich mee, voor zowel de tester als ontwikkelaar. Het geeft een betere 'shared understanding' en door middel van 'visual thinking' is het gehele team inclusief stakeholders gemakkelijker mee te nemen.

“ALS TESTER VAN BRS NEXT DEED IK MIJN UITERSTE BEST DE KWALITEIT VAN HET SYSTEEM ZO HOOG MOGELIJK TE HOUDEN, HET STREVEN WAS EEN **9+ GASTBELEVING.**”

WAT BETEKENT BRS NEXT VOOR DE OPERATIE?

- Efficiëntie in het registratieproces met als gevolg minder wachttijd en rijen voor gasten;
- Verbeteren van de gebruikersvriendelijkheid voor medewerkers;
- Kortere inwerktijd van medewerkers;
- Flexibeler registratiesysteem waarbij wensen sneller kunnen worden geïmplementeerd.

SUCCESSVOLLE PILOTS EN LANDELIJKE UITROL BRS NEXT

Toen ik begon bij Holland Casino was BRS Next nog in de ontwikkelfase. De eerste succesvolle pilot was bij de vestiging in Scheveningen. Na Scheveningen was de vestiging in Amsterdam Centrum aan de beurt. Doordat beide casino's over een grote diversiteit aan gasten beschikken, leenden zij zich perfect voor een pilot. Enkele weken was ik aan het werk in de Holland Casino vestiging Amsterdam Centrum en bevond ik me op de werkvloer tussen de medewerkers. Ik hield me bezig met het door ontwikkelen van de eerste versie van BRS Next en heb dit ervaren als een leuke, en vooral zeer leerzame periode. Je ziet daadwerkelijk hoe de gebruikers van het systeem er mee omgaan en dat is goud waard!

Na deze twee succesvolle pilots was het tijd voor de landelijke uitrol. Voor mij betekende dit: zeven weken lang met een deel van het team door heel Nederland reizen en iedere week een andere vestiging bezoeken. Waarvan we dan steeds drie dagen daadwerkelijk op de werkvloer aan de slag gingen. De reis begon in de vestiging Breda. Na een warm ontvangst werd in een briefing de werkwijze uitgelegd. Vanuit de vestiging was een vestigingstrainer aanwezig die door ons werd opgeleid (train-de-trainer principe) en er hielpen ook productspecialisten mee vanuit het hoofdkantoor. Al snel kwamen de positieve reacties. Zowel over BRS Next zelf als de manier van uitrollen. Tussentijdse feedback werd opgeschreven, geprioriteerd en vervolgens doorgevoerd. Waarbij onderscheid werd gemaakt tussen 'must-haves' en 'nice-to-haves'. Na een geslaagde week in Breda werd de uitrol voortgezet bij de andere casino's en uiteindelijk werd het geheel met succes afgerond.

BARTOSZIAN
SINDS
2018

TIM JONKER

IS EEN BUITENGEWOON TROTSE BARTOSZIAN. BEZOEKT VEELVULDIG ÉN MET GROTE BETROKKENHEID DE VELE TRAININGEN, MEETINGS EN ANDERE (VAKINHOUDELIJKE) SESSIES DIE BARTOSZ ORGANISEERT.

STREEFT IN ZIJN WERK NAAR PROCES- EN KWALITEITSVERBETERING OP HET HOOGSTE NIVEAU. FUNCTIONEERT HET BEST ALS SPIL TUSSEN BUSINESS EN IT EN AMBIEERT DE VERSCHILLENDE STANCES VAN EEN SCRUM MASTER. COMBINEERT ZIJN SPORTIEVE LEVENSTIJL MET HET WEGDWALEN IN EEN GOEDE SERIE OF GAME. GENIET VAN HET STADSLEVEN MAAR IS MET ZIJN VRIENDIN OOK REGELMATIG TE VINDEN IN HET RUSTIGE NOORDOOSTEN VAN HET LAND.

VAN BETER NAAR BEST

BARTOSZ AGILE TEST ENGINEER TRAINEESHIP

Charissa Nab & Jochem Pollmann

ONS TRAINEESHIP JUNIOR AGILE TEST ENGINEER IS BEDOELD VOOR NET AFGESTUDEERDEN HBO- EN WO'ERS DIE OP ZOEK ZIJN NAAR EEN UITDAGENDE EN DYNAMISCHE EERSTE BAAN. JE BENT KLAAR MET JE STUDIE, VACATURES ZIJN ER IN OVERVLOED, DE WERELD LIGT AAN JE VOETEN. DAN IS BARTOSZ DAAR OM JE EEN ECHTE KICK-START VAN JOUW CARRIÈRE TE BIEDEN. INMIDDELS - NA EEN AANTAL JAAR ERVARING - WETEN WE HOE HET IDEALE (TEST) TRAININGSPROGRAMMA ERUITZIET. OOK HEBBEN WE GELEERD DAT GOEDE BEGELEIDING ENORM BELANGRIJK IS. IN DIT ARTIKEL PRATEN WE JE BIJ OVER DE TOTSTANDKOMING ÉN HET SUCCES VAN ONS TRAINEESHIP.

HOE EN WAAROM?

Wij zijn een volwassen organisatie en investeren graag in jong talent. Als leading testpartij is het onze verantwoordelijkheid om te zorgen voor nieuwe aanwas binnen het testvak. Het traineeship start in maart en september en duurt 12 maanden. Gemiddeld stromen er vijf trainees per keer in. Afhankelijk van waar de kandidaten wonen, start het traineeship in onze vestiging in Veenendaal of Den Haag. Vanaf dag één verdien je als trainee een goed salaris, heb je een vast dienstverband en ben je onderdeel van het bedrijf.

HOE ZIET HET PROGRAMMA ERUIT?

De trainees worden klaargestoomd om bij de klant als junior agile test engineer aan de slag te gaan. Ze leren wat testen is en behalen de noodzakelijke certificaten. Het trainingsprogramma focust enerzijds op de hard skills: denk aan TMap, ISTQB, Agile, Scrum, C#, Python en introductie Java. Anderzijds worden de soft skills verder ontwikkeld: denk aan een communicatie- en intake training en een training presentatievaardigheden. In de laatste week staat er een casus op het programma. We simuleren een praktijksituatie waar alle componenten uit de eerste vijf weken samenkomen. Na deze zes weken is het tijd om de wijde wereld in te gaan. We zoeken bij een van onze klanten een passende opdracht. Software testen leer je namelijk het beste in de praktijk!

AFGESTUDEERD, MAAR NIET UITGELEERD

Gedurende het hele eerste jaar krijgt een trainee trainingen aangeboden die passen binnen het profiel van junior agile test engineer. Ook in de jaren daarna staat zelfontplooiing hoog op de agenda. Gaat je voorkeur uit naar de functionele kant? Of ontwikkel jij je liever verder in de technische richting? Daarin onderscheiden wij ons ten opzichte van andere werkgevers. We investeren continu in trainingen en opleidingen, de mogelijkheden voor het opdoen van kennis zijn ongelimiteerd. Bij Bartosz wordt een trainee echt klaargestoomd voor het serieuze ICT werk.

WELK VOORDEEL HEEFT EEN TRAINEE VOOR DE KLANT?

Onze selectieprocedure is streng. We zoeken de beste kandidaten voor ons traineeship en daar profiteren onze klanten van. Met een Bartosz trainee haal je jong talent in huis. Enthousiast, onbevangen, flexibel en leergierig. Niet alleen is een trainee nog te vormen, ook prijstechnisch is het interessant. Zijn de testwerkzaamheden uitvoerend van aard? En ben je op zoek naar iemand met goed ontwikkelde sociale vaardigheden die 'outgoing' is, proactief en technisch onderlegd? Dan is een Bartosz trainee dé ideale match.

BEGELEIDING IS KEY

Trainees worden bij Bartosz niet in het diepe gegooid, maar krijgen intensieve begeleiding, duidelijkheid en handleidingen. Wekelijks vindt er een evaluatie plaats. Wat ging goed? Wat kan beter? Waar loop je tegenaan? En vooral: hoe gaat het nu echt met je? Ook voor onszelf is het belangrijk om te evalueren en feedback te ontvangen. Daarvan kunnen we leren, onze processen aanscherpen en het traineeship(programma) blijven verbeteren. Improve your best! Zo was een belangrijk leerpunt om niet te veel trainingen achter elkaar te plannen in de eerste zes weken. De trainees hebben tijd en ruimte nodig om de stof te laten bezinken en alle nieuwe kennis te absorberen.

EEN MANAGER, MENTOR EN OPLEIDINGSCOACH

Omdat trainees veel behoefte hebben aan ondersteuning, is dat ook wat we ze maximaal bieden. Zo wordt iedere trainee direct gekoppeld aan een manager. Met de manager bespreek

je frequent de voortgang en wordt er stilgestaan bij persoonlijke groei. Daarnaast krijgt iedere trainee een mentor toegewezen die ze op weg helpt en zorgt voor het gevoel van 'thuiskomen' bij Bartosz. Dan is er nog een opleidingscoördinator/coach. Dat zijn wij! Bij ons kunnen trainees terecht met vragen over het trainingsprogramma en de planning. Maar ook gewoon om te ventileren hoe het bevalt en waar ze tegenaan lopen.

HAVING FUN TOGETHER

Bartosz zou Bartosz niet zijn als fun geen belangrijk onderdeel is. We organiseren – naast de reguliere uitjes – een aantal teambuildingsactiviteiten voor de trainees. We vinden het fijn als er een hechte band ontstaat binnen de groep. Ook vindt er een etentje plaats met de oud trainees. Dat zijn uiteindelijk de collega's die hetzelfde hebben meegemaakt, goed advies kunnen geven en waarmee relevante ervaringen gedeeld kunnen worden.

CHARISSA NAB

IS OUTGOING, SOCIAAL, CREATIEF EN ENTHOUSIAST. WERKT AL BIJNA 10 JAAR BIJ BARTOSZ. KRIJGT ENERGIE VAN NIEUWE ERVARINGEN, HET ORGANISEREN VAN FEESTJES, (VERRE) REIZEN EN CREATIEVE PROJECTEN.

VINDT HET BELANGRIJK OM MAATSCHAPPELIJK BETROKKEN TE ZIJN. ZET ZICH IN HET WEEKEND IN VOOR STICHTING BUURTGEZINNEN. WOONT SAMEN MET VRIENDLIEF NICO EN KAT MICKY IN EDE.

BARTOSZIAN
SINDS
2012

JOCHEM POLLMANN

WERKT ALS MANAGER BIJ BARTOSZ EN IS VERANTWOORDELIJK VOOR COMPETENCE. ZET ZICH IN VOOR DE ONTWIKKELING VAN CONSULTANTS EN VOLGT DE TRENDS BINNEN ONS VAKGEBIED OP DE VOET.

MAAKT VANUIT DE EXPERTISE DE KOPPELING TUSSEN ACTUELE ONTWIKKELINGEN EN PRAKTISCHE TOEPASBAARHEID BIJ ONZE KLANTEN EN BRENGT ZIJN VRIJE TIJD GRAAG DOOR OP ZIJN MOUNTAINBIKE OF RACEFIETS EN GAAT GRAAG OP REIS IN EUROPA OM CULTUUR TE SNUIVEN OF TE ONTSPANNEN IN EEN GOED RESTAURANT.

BARTOSZIAN
SINDS
2014

TRAINEES WORDEN OPGELEID ON-THE-JOB

Jochem Schenk

Na zes weken van trainen en opleiden is het zover: je eerste echte testopdracht bij de klant. Voor elke trainee een spannende gebeurtenis. Om dit optimaal te begeleiden, koppelt Bartosz een trainee aan een senior consultant.

In het huidige agile werken, is er meestal maar één tester in een scrumteam aanwezig. Dit is voor een ervaren testconsultant geen probleem, maar voor een trainee niet ideaal.

RADJIEV ONDER BEGELEIDING VAN JOCHEM BIJ HOLLAND CASINO

Zo is trainee Radjiev gestart bij Holland Casino onder begeleiding van ervaren testconsultant Jochem. Radjiev kreeg daar de ruimte om fouten te maken en hiervan te leren zonder dat dit gevolgen had op de productie. Vanaf

dag één mocht hij al écht testen, waarbij Jochem hem stuurde en reviewde. Naar mate de tijd vorderde, werd het sturen en reviewen minder en ging Radjiev steeds meer op eigen benen staan. Hierdoor is hij straks klaar voor elke uitdaging die hij tegenkomt.

DRIEDUBBEL VOORDEEL

Naast het voordeel dat er is voor de trainee, is deze vorm van training-on-the-job ook interessant voor de klant. Die krijgt namelijk een leergierig, nog te vormen tester waar ze nog vele jaren van kunnen genieten. Ook de senior consultant heeft veel profijt van deze constructie. Jochem kreeg bijvoorbeeld naarmate de tijd vorderde meer tijd om andere zaken binnen het team op te pakken en te helpen bij trajecten van testautomatisering, audit en business analyse.

WIJ ZIJN OP ZOEK NAAR JOU!

WORD JIJ ENTHOUSIAST VAN ONS TRAINEESHIP?

Bekijk dan de vacature op onze website voor meer informatie of neem contact op voor een kennismakingsgesprek.

TRAINEE AAN HET WOORD: LYSANNE ROSARIA

Opleiding: Bio-Informatica aan de Radboud Universiteit in Nijmegen

Gestart met traineeship: september 2019

“HET TESTEN BIJ BARTOSZ, IN COMBINATIE MET DE INTERACTIE EN DE AUTOMATISERING, ZIJN PRECIES DE ASPECTEN DIE IK LEUK VIND.”

COMBINATIE VAN TECHNIEK EN MENSELIJK CONTACT

Eindeloos programmeren? Dat was niets voor mij. Ik miste het menselijke aspect tijdens mijn studie Bio-Informatica. Toen ik voor het eerst in aanraking kwam met het testvak, vond ik wat ik zocht: ik kon mijn technische kennis inzetten maar mét persoonlijk contact. Na mijn pre-master data-science werd ik uitgenodigd voor de introductiedag bij Bartosz. Dit vond ik als 23-jarige starter spannend, maar tijdens de gesprekken merkte ik dat ik mij nergens zorgen over hoefde te maken. Iedereen was ontzettend enthousiast en aardig.

TESTCONSULTANT BIJ DE NEDERLANDSE LOTERIJ

Na zes weken trainen ben ik aan de slag gegaan bij de Nederlandse Loterij in Rijswijk. Naast de testwerkzaamheden ben ik vanwege mijn technische achtergrond bezig met het automatiseren van de frond-end testen. Iedere tester is hier zelf eindverantwoordelijk voor, maar het is belangrijk dat zij hiervoor opgeleid worden. En dat opleiden, dat doe ik. Ik heb al een stevige rol voor iemand die net begint, een groot compliment!

DURF JE KWETSBAAR OP TE STELLEN

Mijn tip voor starters: het is juist krachtig om je kwetsbaar op te stellen. Dit heb ik geleerd tijdens een communicatietraining die Bartosz verzorgde. Dit heeft mij enorm geholpen om in een nieuwe omgeving sneller mijn draai te vinden. Zeg gewoon waar je onzeker over bent. Daar pluk je op de lange termijn de vruchten van.

TRAINEE AAN HET WOORD:

SHIRLEY AMMERLAAN

Opleiding: Bio-Informatica aan de Hogeschool in Leiden
Gestart met traineeship: januari 2021

“IK WIL WERKEN BIJ
EEN WERKGEVER
DIE MIJ STIMULEERT
OM DOOR TE
ONTWIKKELEN EN MIJ
ZELF HET INITIATIEF
LAAT NEMEN OM DIE
ONTWIKKELING
WAAR TE MAKEN.”

VOORKEUR VOOR CONSULTANCY

Op het moment dat ik benaderd werd voor het traineeship junior agile test engineer van Bartosz, was ik actief op zoek en had een functie als IT-consultant mijn voorkeur. De schakel zijn tussen developers en de business, is wat mij aansprak. Het testvak lijkt misschien geen logische keuze na mijn studie Bio-Informatica, maar ik heb tijdens deze studie een goede technische basis gelegd. Dat komt zeker weten van pas bij testautomatisering! Toen ik kennismaakte met Bartosz dacht ik: dit is echt wat voor mij. Vooral omdat je, naast programmeren ook veel in contact bent met mensen, zoals je teamleden. Exact waar ik naar op zoek was!

EERSTE INDRUKKEN

Mijn allereerste indruk van Bartosz was: open, transparant en sociaal. Een werkgever die écht voor zijn werknemers zorgt. Ik wil werken bij een werkgever die mij stimuleert om door te ontwikkelen en mij zelf het initiatief laat nemen om die ontwikkeling waar te maken. Bij Bartosz krijg ik het gevoel dat dat wel goed zit. Onder andere omdat je onbeperkt trainingen en opleidingen - ook na je traineeship - kan volgen. Maar ook door de innovativiteit van Bartosz, om alsmaar beter te worden in het vakgebied.

EN EENMAAL BINNEN

Toen ik als nieuweling binnenkwam bij Bartosz, voelde ik mij meteen welkom. Op kantoor heerst er een gemoedelijke sfeer. Iedereen is in voor een praatje. Wat mij ook opviel, is dat je meteen een onderdeel bent van Bartosz. Je wordt al snel bij veel dingen betrokken. Ik had nog maar net het contract getekend en werd al verrast met een sinterklaaspresentje. Zelfs werd ik uitgenodigd voor het kersteven, terwijl mijn eerste werkdag pas een paar weken later was. Hierdoor voelde ik mij meteen onderdeel van de Bartosz-community.

TRAINEE AAN HET WOORD:

RADJIEV HARKHOE

Opleiding: Business IT & Management aan de Haagse Hogeschool
Gestart met traineeship: maart 2019

“IK WIL ‘OPGROEIEN’ IN
EEN CULTUUR WAAR IK
CONTINU UITGEDAAGD
WORD OM HET BESTE
UIT MEZELF TE HALEN.”

OP ADVIES VAN MIJN MOEDER SOLLICITEERDE IK BIJ BARTOSZ

Mijn moeder - die zelf testmanager is - kent veel testbedrijven in Nederland. Na mijn studie adviseerde ze mij te solliciteren bij Bartosz. Omdat ze daar alleen maar goede verhalen over hoort. Over de mensen die er werken, de cultuur én de kwaliteit. Zo gezegd, zo gedaan.

VAN DE SCHOOLBANKEN NAAR DE CONSULTANCY

Tijdens mijn studie heb ik verschillende serieuze ‘bijbaantjes’ gehad. Onder andere vervulde ik de rol van IT-projectcoördinator en Business Intelligence (BI) developer. Ik kwam er achter dat consultancy mijn toekomst zou gaan worden. Als externe binnen een organisatie ben jij de expert. Er wordt écht wat van je verwacht. Die rol spreekt mij aan!

LAAT JE VERRASSEN DOOR WAT HET TESTVAK ALLEMAAL TE BIEDEN HEEFT

Toen ik bij mijn eerste klant - namelijk Holland Casino - aan de slag ging, viel echt het kwartje. Als tester denk je na over de processen en hoe deze verbeterd kunnen worden. Je bewaakt de kwaliteit, bent onderdeel van een scrum team, geeft feedback en werkt nauw samen met andere disciplines zoals ontwerpers, bouwers en de business. Dit maakt het vak nog veel leuker en uitdagender dan dat ik in eerste instantie dacht.

VAN
BETER
NAAR
BEST

VAN
BETER
NAAR
BEST

VAN
BETER
NAAR
BEST

TRAINEE AAN HET WOORD: **BAS JANSEN**

Opleiding: Leraar 1e graad Lichamelijke Opvoeding aan de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen
Gestart met traineeship: september 2018

“DOOR ZOVEEL
MOGELIJK TESTUREN
TE MAKEN IN DE
PRAKTIJK, LEER JE
HET VAK PAS ÉCHT
BEHEERSEN.”

MIJN EERSTE TESTOPDRACHT

Na zes intensieve weken traineeship mocht ik vrijwel direct op intakegesprek bij de Rabobank. Spannend maar succesvol: mijn allereerste testopdracht was een feit. Het écht leren testen kon beginnen. Ondanks dat er een goede theoretische basis was gelegd, had ik veel vragen in mijn eerste echte werkweek. Waar

begin ik? Hoe zitten de systemen van de klant in elkaar en hoe zet ik testcases op? Door zoveel mogelijk testuren te maken, leer je het vak pas écht beheersen. Gelukkig kreeg ik veel hulp van het team en kon ik snel mijn draai vinden.

HOE ZIET EEN WERKDAG ER VOOR EEN TEST ENGINEER UIT?

Om 09.00 uur is het hele Agile team aanwezig en starten we met de dagelijkse stand-up. Wat gaan we vandaag doen? Zijn er nog obstakels waarbij iemand hulp nodig heeft? Daarna ga ik aan de slag met 'Functional Design, Generate, Test en Load Stress Test'. Dit zijn de vier stappen die een nieuw product aflegt bij het DWHD van de Rabobank. In de middag heb ik eens per twee weken een testoverleg met alle softwaretesters van DWHD om de 'ins and outs' te bespreken en nieuwe kennis met elkaar te delen. Tijdens de meeting worden functionele en organisatorische beslissingen genomen op het gebied van testen. Dat het als test engineer belangrijk is om open te staan voor uitdagingen, blijkt aan het eind van de dag als mij gevraagd wordt een aantal werkzaamheden van de ontwikkelaar over te nemen. Binnen de Rabobank wordt namelijk veel aandacht besteed aan T-shaping.

HARD WERKEN WORDT BELOOND

Een dag in het leven van een trainee bij Bartosz is leerzaam en uitdagend. Je vergaart iedere dag nieuwe kennis, je krijgt veel nieuwe (getalenteerde) collega's én je wordt elk moment geprikkeld om net een beetje beter te worden dan dat je al was! Het motto van Bartosz is: "Work hard, Play hard!" en mijn oma zei vroeger altijd: "hard werken wordt beloond". De grootste beloning is dat ik iedere dag met plezier naar mijn werk ga.

3 SOLLICITATIE TIPS VAN ONZE CORPORATE RECRUITER DOUNIA MAAKOR

1. VOORBEREIDING IS KEY!

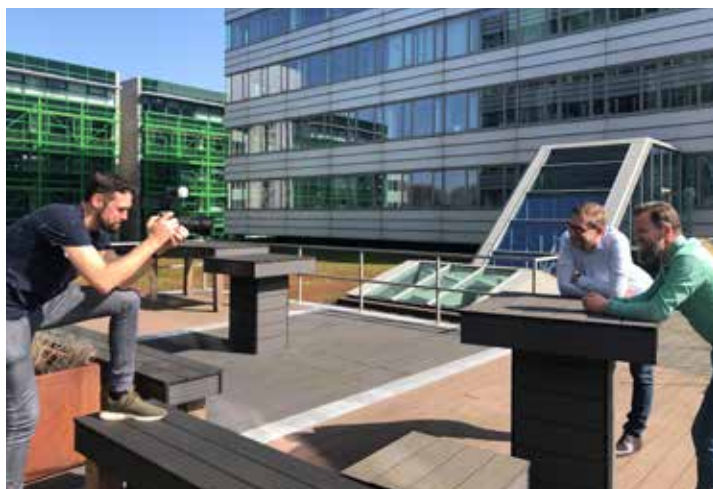
Spit de website en social media van de organisatie door. Kijk naar welke producten en diensten ze leveren, wat de missie/visie is en welke prestaties ze hebben verricht. Bereid daarnaast een korte pitch voor van niet langer dan een minuut. Wie ben jij, benoem kort relevante werkervaringen en benoem jouw kwaliteiten en waarom deze van toegevoegde waarde zijn voor de organisatie. Zodat het voor een opdrachtgever direct duidelijk is dat jij je goed hebt voorbereid hebt. Dit vergroot jouw kans!

2. STEL VRAGEN

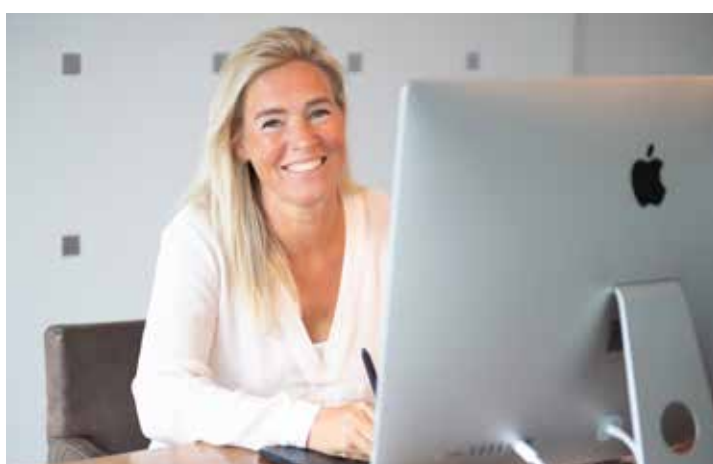
Stel vragen als je die daadwerkelijk hebt, maar stel ze ook als je ze niet hebt. Op deze manier toon je interesse. Je kan voor jezelf wat algemene standaardvragen opstellen die je in elk gesprek kunt gebruiken. En wanneer jou een vraag gesteld wordt waar jij het antwoord niet op weet, raak dan niet in paniek, maar stel een vraag terug. Bijvoorbeeld: "Ik ben daar niet van op de hoogte, kun je me daar meer over vertellen?"

3. WEES JEZELF, MAAR WEL DE BESTE VERSIE DAARVAN

Zorg ervoor dat je netjes en verzorgd voor de dag komt. Draag nette kleding en rustige kleuren. Persoonlijkheid wil je laten zien in gedrag en niet in kleding tijdens een intakegesprek. Let daarnaast op je houding. Vaak ben je je erg bewust van jezelf en je houding, maar dit kan naarmate het gesprek vordert wat inzakken. Zorg voor een open en toegankelijke houding. En vergeet niet te lachen.

“WE HEBBEN DEZE PAARSZ WEDEROM MET VEEL PASSIE EN PLEZIER GEMAAKT VOOR IEDEREEN DIE MET BARTOSZ BEGAAN IS OF INTERESSE HEEFT IN HET VAKGEBIED TESTEN.”

COLOFON

Paarsz, jaargang 4, mei 2021

HOOFDREDACTIE

Annejan Willems
Sanne Müskens | CommunicatieKrachten

CONTENTPRODUCTIE

Shirley Ammerlaan, Sander van Beek, Hadewieg Beekman, Kamiel de Boer, Janneke van den Brand, Stephan Dammers, Nico van der Elst, Stefan Garcia, Radjiev Harkhoe, Nick van den Heuvel, Rein Hochstenbach, David Italiander, Kishen Jagroe, Bas Jansen, Eelco de Jong, Tim Jonker, Bart Linnenbank, Dounia Maakor, Ashwin Mahabier, Jantien van der Meer, Koen van Mol, Charissa Nab, Maarten Piepers, Jochem Pollmann, Vilas Pultoo, Bart Rensen, Lysanne Rosaria, Esli Rutgers, Jochem Schenk, Raymond van der Staak, Tibor van der Wel, Rishi Weerasiri, Edward van der Wielen, Annejan Willems.

FOTOGRAFIE

Marco Schep | fotografie.marcoschep.nl

VORMGEVING

Ingrid Vogels | www.ingridvogels.nl

COPYRIGHTS

Het auteursrecht op de in dit tijdschrift verschenen artikelen wordt door Bartosz ICT voorbehouden.

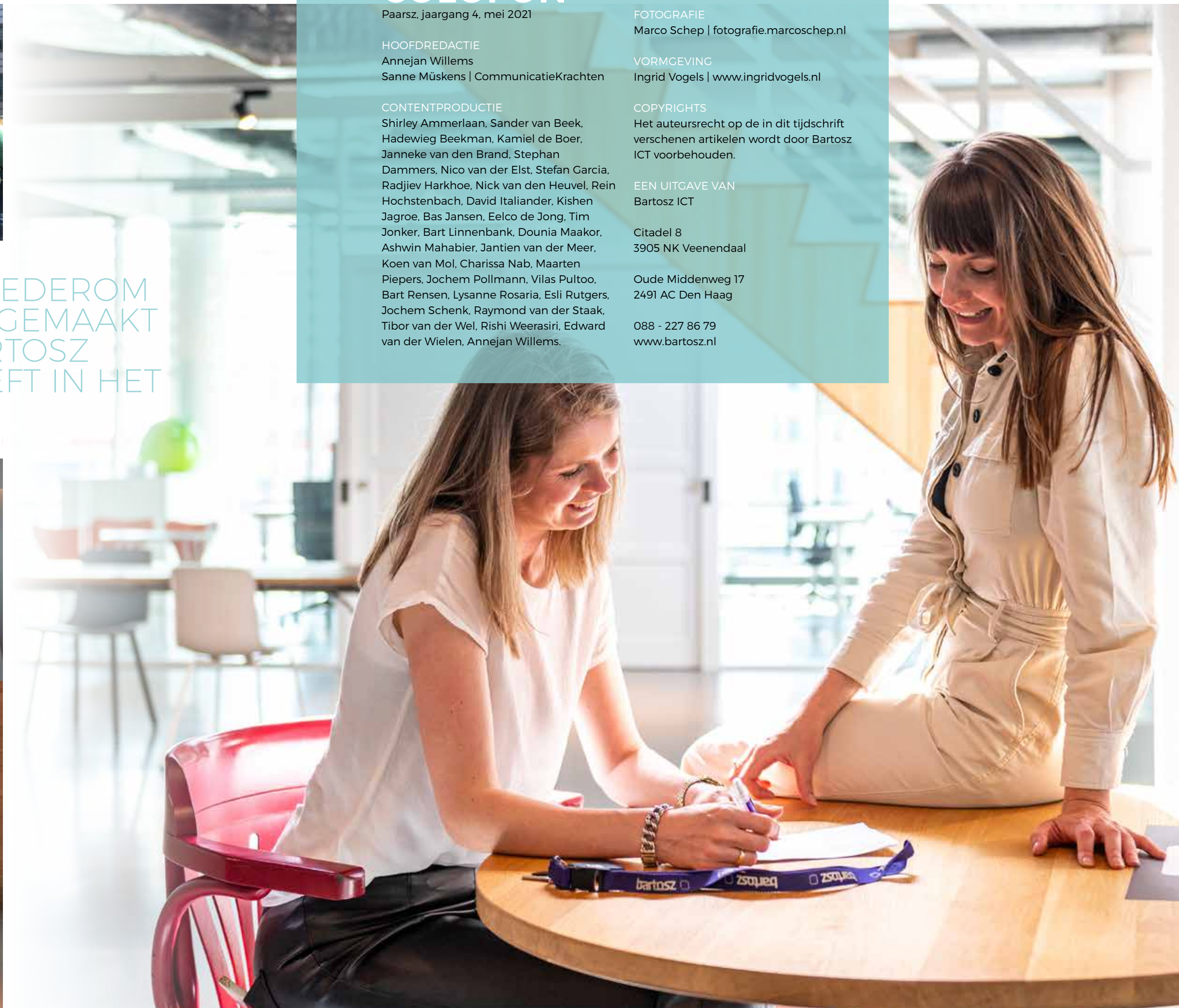
EEN UITGAVE VAN

Bartosz ICT

Citadel 8
3905 NK Veenendaal

Oude Middenweg 17
2491 AC Den Haag

088 - 227 86 79
www.bartosz.nl

#BARTOSZICT

BARTOSZ ICT | CITADEL 8 | 3905 NK | VEENENDAAL | OUDE MIDDENWEG 17 | 2491 AC | DEN HAAG | T 088 227 86 79 | WWW.BARTOSZ.NL